İSTANBUL TİCARET ÜNİVERSİTESİ

T.C.

İstanbul Ticaret Üniversitesi

Sosyal Bilimler Enstitüsü

Sanayi Politikaları ve Teknoloji Yönetimi

Anabilim Dalı

Sanayi Politikaları ve Teknoloji Yönetimi

Yüksek Lisans Programı

Yerel Yönetimlerde Afet Yönetimi ve Kurumsallaşma: Beylikdüzü Belediyesi Örneği

Yüksek Lisans Tezi

Talha TUNCER

100035152

İstanbul, 2021

İSTANBUL TİCARET
ÜNİVERSİTESİ

T.C.

İstanbul Ticaret Üniversitesi

Sosyal Bilimler Enstitüsü

Sanayi Politikaları ve Teknoloji Yönetimi

Anabilim Dalı

Sanayi Politikaları ve Teknoloji Yönetimi

Yüksek Lisans Programı

Yerel Yönetimlerde Afet Yönetimi ve Kurumsallaşma: Beylikdüzü Belediyesi Örneği

Yüksek Lisans Tezi

Talha TUNCER

100035152

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Pınar BAŞAR

İstanbul, 2021

T.C.

İSTANBUL TİCARET ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

YÜKSEK LİSANS TEZİ ONAY FORMU

SANAYİ POLİTİKALARI VE TEKNOLOJİ YÖNETİMİ ANABİLİM DALI Yüksek Lisans programı öğrencisi **TALHA TUNCER 'İN YEREL YÖNETİMLERDE AFET YÖNETİMİ VE KURUMSALLAŞMA: BEYLİKDÜZÜ BELEDİYESİ ÖRNEĞİ** başlıklı tez çalışması, Enstitümüz Yönetim Kurulu **02.02.2021** tarih ve **2021-518/19** sayılı kararıyla oluşturulan jüri tarafından **oybirliği** / oyçokluğu ile Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

UNVANI, ADI SOYADI

TEZ DANIŞMANI : **Doç. Dr. Pınar BAŞAR**

JÜRİ ÜYESİ : **Dr. Öğr. Üyesi Sabri ÖZ**

JÜRİ ÜYESİ : **Doç. Dr. Murat ÇEMBERCİ**

(*) Yüksek lisans tez savunma jürileri en az biri kurum dışından olmak üzere danışman dahil en az üç öğretim üyesinden oluşur. Jürinin üç kişiden oluşması durumunda eş danışman jüri üyesi olamaz. Eş tez danışmanının jüri üyesi olması durumunda asıl jüri beş üyeden oluşur.

TEŞEKKÜR

Tez dönemi boyunca bilgi ve deneyimlerini esirgemeyen değerli hocam Dr. Sabri ÖZ'e ve danışmanlığı boyunca yönlendirmeleriyle destek olan hocam Doç. Dr. Pınar BAŞAR'a teşekkürlerimi sunuyorum.

Sabrı ve ilgisiyle hep destek olan sevgili eşim Kevser Nida TUNCER'e, tüm eğitim ve öğretim hayatım boyunca başaracağıma dair inançlarıyla her zaman yanımda olan çok kıymetli babam Mustafa TUNCER, annem Melike TUNCER, kız kardeşim Zeynep Sevde TUNCER ve son olarak sevgili kedilerim Roka ve Maya'ya çok teşekkür ederim…

ÖZET

Yerel belediyeciliğin öneminin hızla arttığı bir dönemde, dünyanın karşı karşıya kaldığı doğal afetler coğrafya temelinde ülke ülke farklılıklar gösterirken, belediyelerin de bu farklılıkla paralel önlemler almaya ve toplum yaşamını en hafif hasarla ve mümkünse hasarsız geçirmeye yönelik çalışmalar yapıldığı görülmektedir. Bir afet için öncesi, sırası ve sonrası olmak üzere üç temel zamanlama söz konusudur. Her safha için gerek yerinden yönetimin gerek sivil toplum kuruluşlarının gerekse de kamu yararına çalışan sair kurum ve kuruluşların alması gereken pozisyonlar mevcuttur. Belirli bir bölgede afet yaşanması halinde, afet yönetmeliği dikkate alınarak belirlenen bölgelerin farklı kriterlere göre uygunluğunun ne olduğu, bu çalışmanın sorunsalını teşkil etmektedir.

Bu çalışmada, yerinden yönetim faktörü ile afet koordinasyonlarının kurumsal yapısı literatür taraması ile yapılmakta, akabinde de Beylikdüzü Belediyesi özelinde yapılan çalışmalar saha çalışması ile desteklenerek derinlemesine mülakat yöntemi nitel ve Analitik Hiyerarşi Modeli (AHP) araştırma yöntemi ile bir tez sunulmaktadır.

Yapılan araştırmalar sonucunda kurumsallaşma ilkelerinin kurumların yönetiminde ve uygulamalarında ana faktörü olan "hesap verilebilirlik" ve "şeffaflık" ilkeleriyle birlikte her alanda olduğu gibi yerel yönetimlerde afet ve koordinasyon birimlerinin işleyişini de bu ilkeler prensip haline getirilerek yönetilirse afetlere karşı önlemler ve pozisyonlar ile afetin oluşturacağı zararların en aza indirilebileceği desteklenmektedir. Bu araştırmada kurumların afet yönetimindeki başarısının, kurumsallaşma ilkelerine bağlı kalmaları doğrultusunda gerçekleştiği gözlemlenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Afet Yönetimi, Afet Koordinasyon, Yerel Yönetim, Kurumsallaşma, Beylikdüzü

ABSTRACT

At a time when the importance of local municipality is rapidly increasing, it is observed that while the natural disasters faced by the world differ from country to country on the basis of geography, the municipalities are working to take precautions parallel to this difference and spend the life of society with the slightest damage and even without damage. There are three basic timings for a disaster: before, during and after. For each stage, there are positions to be taken both by decentralization, non-governmental organizations and other institutions working for the public interest. In the event of a disaster in a certain region, the suitability of the regions determined by considering the disaster regulation according to different criteria constitutes the problematic of this study.

In this study, the institutional structure of the local management factor and disaster coordination is done by literature review, and then a thesis is presented with the in-depth interview method, qualitative and Analytical Hierarchy Model (AHP) research method, by supporting the studies conducted in the Beylikdüzü Municipality with field work.

As a result of the researches, if the operation of disaster and coordination units in local administrations is managed by making these principles as a principle, together with the principles of "accountability" and "transparency", which are the main factors of institutionalization principles in the management and implementation of institutions, as in every field, it is It is supported to be reduced. The success of these institutions in disaster management research, adhere to the principle of institutionalization-mai is observed that takes place in line.

Keywords*:* *Disaster Management, Disaster Coordination, Local Management, Institutionalization, Beylikdüzü*

İÇİNDEKİLER

ÖZET....iv
ABSTRACT....v
İÇİNDEKİLER....vi
ŞEKİLLER LİSTESİ....ix
TABLOLAR LİSTESİ....x
GİRİŞ....1
1. YEREL YÖNETİM VE AFET YÖNETİMİ....2
1.1. Yerel Yönetim....2
1.1.1 Temel Kavramlar....2
1.1.2 Türkiye'de Yerel Yönetimlerin Tarihsel Gelişimi....3
1.2. Yerel Yönetim Birimi Olarak Belediye....5
1.2.1.Belediye'nin Tanımı....5
1.2.2.Belediyelerin Özellikleri....6
1.2.3.Belediyelerin Görevleri....9
1.3. Afet Yönetimi....10
1.3.1. Temel Kavramlar....16
1.3.2. Mevzuat....18
1.3.3. Yerel Belediyelerde Afet Yönetimine Giriş....21
2. KURUM, KURUMSALCILIK VE KURUMSALLAŞMA İLE İLGİLİ KAVRAMSAL ÇERÇEVE....31
2.1. Kurum İle İlgili Kavramlar....31
2.2. Kurumsalcılık....32
2.3. Kurumsal Teorinin Tarihsel Gelişim Süreci....33
2.3.1. Eski Kurumsalcı Kuramlar....33
2.3.2. Yeni Kurumsalcı Kuramlar....34
2.4. Kurumsalcılık Teorisine Yöneltilen Eleştiriler....35
2.5. Kurumsal Kuramın Temel Unsurları....36

2.5.1. Kurumsal Çevre 36
2.5.2. Kurumsal Meşruiyet ve Eşbiçimcilik (İzomorfizm) 37
2.5.3. Kurumsal Değişim 41
2.6. Kurumsal Yönetim ve Afet Yönetim İlişkisi 43
2.7. Kurumsallaşma İle İlgili Kavramlar 45
2.7.1. Kurumsallaşmanın Kavramsal Temelleri 45
2.7.2. Kurumsallaşma İlkeleri 46
2.7.2.1 Formalleşme 46
2.7.2.2 Profesyonelleşme 46
2.7.2.3 Kültürel Güç 47
2.7.2.4 Tutarlılık 47
3. BEYLİKDÜZÜ ÖZELİNDE YAPILAN ÇALIŞMALAR NİTEL GÖZLEMLER 49
3.1. Beylikdüzü İlçesinin Genel Durumu 49
3.1.1. Coğrafi Konum ve Stratejik Önem 49
3.1.2. İlçenin Ulaşım Durumu 49
3.1.3. İlçenin Jeolojik Durumu 51
3.1.4. İklim 52
3.1.5. İdari Yapı ve Nüfus 53
3.1.6. Ekonomi 55
3.1.7. Yapılaşma Durumu 56
3.1.8. Bölgenin Depremsellik Durumu 56
3.1.9. İlçenin Afet Riskleri 57
3.2. Beylikdüzü Belediyesi'nin Afet ve Koordinasyon Birimi ile Gerçekleştirilen Mülakatlar 58
3.2.1.Beylikdüzü Belediyesi Afet Yönetim ve Koordinasyon Birimi Tarihi Süreci ve Kurumsallaşması 59
3.2.2. Beylikdüzü Belediyesi'nin Afet Alanındaki Çalışmaları 60
3.2.2.1. Beylikdüzü Afet ve Acil Durum Planı 60
3.2.2.2. Toplumu Afete Karşı Bilinçlendirme Çalışmaları 61
3.2.2.3. Beylikdüzü Hazır Kampanyası 61
3.2.3.Beylikdüzü Afet Yönetim ve Koordinasyon Biriminin Kurumsal Yapısı 63

4. YEREL YÖNETİMLERDE AFET YÖNETİMİNİN KURUMSALLAŞMASININ ANALİTİK HİYERARŞİ SÜRECİ (AHP) MODELİ İLE İNCELENMESİ KONUSUNDA BİR ALAN ARAŞTIRMASI: BEYLİKDÜZÜ BELEDİYESİ ÖRNEĞİ 65
4.1. Çok Kriterli Karar Verme Modeli: AHP (Analytic Hierarchy Process) 65
4.2. AHP Modelinin İşleyişi ve Temel Mantığı 69
4.3. Çalışmanın Amacı ve Yöntemi 71
4.4. Çalışmanın Kapsamı 71
4.5. Hedef Çalışma Evreni 72
4.6. Araştırmadaki Değerlendirme Kriterlerinin Belirlenmesi 72
4.7. Hipotezler 78
4.8. Analiz Süreci 78
4.9. Analiz Sonuçları 82
SONUÇ 88
KAYNAKÇA 92
EKLER 100

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Afet Yönetim Süreci (Ergünay,2014) 12
Şekil 2 Acil Durum Sınıflandırılması (Tufinkgi,2006) 18
Şekil 3 Doğal afet alt grup sınıflandırması (Emergency Events Database (EM-DAT)) 25
Şekil 4 Doğal Afetler Yoğunluk Haritası 30
Şekil 5 Kurumsal Değişim Aşamaları (Greenwood vd., 2002: 60) 42
Şekil 6 Beylikdüzü Nüfusunun Yıllara Göre Artış Grafiği 54
Şekil 7 Beylikdüzü Nüfus Artış Hızı 55
Şekil 8 Beylikdüzü Belediyesi Afet ve Acil Durum Müdahale Planı 60
Şekil 9 Beylikdüzü Hazır Mobil Uygulama 62
Şekil 10 AHP Hiyerarşi Yapısı Örneği 67
Şekil 11 Yerel Yönetimlerde Afet Yönetimi ve Kurumsallaşmada Beylikdüzü Belediyesi İçin Çok Kriterli Karar Verme Süreci 79

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1 Eski-Yeni Kurumsalcılık Teorileri 35
Tablo 2 Uzun Yıllar İçinde Gerçekleşen Ortalama Değerler 53
Tablo 3 Yıllara Göre Beylikdüzü Nüfusu 54
Tablo 4 Organize Sanayi Bölgeleri Doluluk Oranları 55
Tablo 5 Organize Sanayi Bölgesi Bilgileri (çalışan, firma sayısı, sektör) 56
Tablo 6 Beylikdüzü Belediyesi 2009-2014 Tarihleri Arasında Verilmiş Olan Yapı Ruhsatlarına İlişkin Bilgiler 56
Tablo 7 AHP Önem Ölçeği 69
Tablo 8 RI Değerleri Tablosu 70
Tablo 9 Örnek Ölçeklendirme Matrisi 80
Tablo 10 Ana Matris 80
Tablo 11 Narmalize Edilmiş Matris 81
Tablo 12 λmax hesaplama 82
Tablo 13 Ana Matris Analizi 83
Tablo 14 Ana Faktör Ağırlıkları 83
Tablo 15 Uygulamada Kullanılan Veriler 84
Tablo 16 Normalleştirilmiş Karar Matrisi 85
Tablo 17 Fayda/Maliyet ölçüm değerleri 86

GİRİŞ

Günümüze kadar yaşanmış afetler, insanların ölmesine ve ülkelerin büyük kayıpları vermesine sebep olmuştur. Ülkemiz bulunduğu coğrafya ve yeryüzü şekilleri bakımından çeşitli afet olaylarına zaman zaman maruz kalmaktadır. Doğal afetleri önlemenin bir yolu olmadığı için insanlar yaşamları boyunca afetlerle karşı karşıya gelmişlerdir. Bu nedenle önlenemeyen afetlerin risklerini azaltmak için kamu ve özel kuruluşların afetlere karşı hazırlıklı olmaları gerekmektedir. Ülkemizde afetlerle mücadele için kurulan kurum AFAD'dır. Afetlerin etkilerini azaltmak adına planlama ve denetim AFAD başkanlığı ile yerel yönetimlerin sorumluluğu altındadır. Afet yönetimi adına kurulan kurumlar ve sorumluluğu olan yerel yönetimler yapıları gereği kurumsal oluşumlardır. Afetten sorumlu kamu kurumlarının, kurumsal ölçütleri yani kurumsal ilkeleri yerine getirme anlayışları yönetimdeki disiplin, özel uzmanlar ve kaynaklar yardımıyla uzun sürece yayılan yönetimi başarıyla gerçekleştirebilirler.

Yerel yönetimlerin birimi olan belediyelerin, bölge analizlerini yaparak karşılaşılacak afet risklerini belirleme, risklere karşı planlamalar yapma, toplanma ve barınma alanlarını belirleyerek altyapılarını hazır hale getirme, halkı bilinçlendirme eğitimleri düzenleme gibi görevleri bulunmaktadır. Araştırmada, afetle ilgili belirli bir bölgede afet yönetmeliği dikkate alınarak afetin yaşanması halinde belirlenen bölgelerin farklı kriterlere göre uygunlukları üzerine çalışılmaktadır. Bu çalışmada İstanbul İli Beylikdüzü İlçe Belediyesinin afet yönetim sürecini incelenmektedir.

Çalışmanın ilk bölümünde yerel yönetimler, belediyelerin görevleri ve afet yönetimi ilişkisi, ikinci bölümünde kurumsallaşma ve kamu kurumlarında kurumsal yapılar, üçüncü bölümünde Beylikdüzü özelinde yapılan çalışmalar ile alan incelemesi ve çalışmanın son bölümünde yerel yönetimlerde afet yönetiminin kurumsallaşmasının analitik hiyerarşi süreci (AHP) modeli ile incelenerek analizler yapılmıştır.

1. YEREL YÖNETİM VE AFET YÖNETİMİ

1.1. Yerel Yönetim

Belirli bir hedefe ulaşmak için bireyin koordinasyonuna ve yönlendirilmesine dayalı bir süreci belirten yerel yönetim kavramı, genellikle hedefe ulaşmak için insanları bir araya getirmek veya başka insanlara iş yaptırmak ya da insan emeğini ve çeşitli üretim işlerini bir araya getirerek bir hedefe ulaşma şeklinde tanımlanır. Anayasamızın 125. maddesi ‘‘idarenin her türlü eylem ve işlerine karşı yargı yolu vardır’’ ifadesi, idarenin teşkilat anlamında kullanımına atıfta bulunmaktadır. Kamu tüzel kişilikleri yerel yönetimlerde kamu tüzel kişiliği oldukları için bu ibarenin altına yerleştirilebilmektedir (Ulusoy & Akdemir, 2010).

1.1.1 Temel Kavramlar

Yerel Yönetimler ile ilgili literatürde çeşitli tanımlar yer almaktadır. Yerel yönetim; belirli amaçlar doğrultusunda belirli ihtiyaçlara çözüm bulmak amacıyla toplulukların tarihsel süreç ve gelişimine katkı sağlayan idari birimlerdir (Keleş, 2009, s. 23).

Yerel yönetimler; belli bir bölgede yaşayan yerel halkın ortak ihtiyaçlarını karşılamak karar alan organları, kanunla belirlenen yetki ve görevlere sahip, özel bütçe, personel ve gelir ile doğrudan yerel halk tarafından seçilen kamu tüzel kişilikleridir (Akdemir & Ulusoy, 2001, s. 19).

Yerel yönetimler; hizmet ve yerel nitelikteki ihtiyaçların yanı sıra Türküye’deki teşkilatların genel yönetimini ve halk tarafından doğrudan seçilen genel karar alma organlarını karşılar, yönetişim mekanizmaları demokratik yönetişime katkı sağlamada önemlidir (Sencer, 1986, s. 296).

Yerinden yönetim, kamu hizmetlerinin merkezi yönetimden ayrı olarak özerk kamu hukukuna tabi tüzel kişilere sunulmasıdır (Tortop N. , 1994, s. 11). Yerel

yönetimler; ülke sınırları içinde yer alan irili ufaklı insan topluluklarının yerel ihtiyaçlarını karşılamak üzere belirli bir hukuk düzeni içinde kurulmuş anayasal kamu kurumlarıdır (Nadaroğlu, 1998, s. 3). Yerel yönetimler; bir ülkenin yerel bölgelerinden birinde, merkezi yönetimin taşra ve merkez bölümleri dışında, bölgedeki halk tarafından doğrudan seçilen ve yönetilen birimlerdir (Güler, 2009, s. 279).

Günümüzde demokrasi ve yerel yönetim kavramı sıklıkla birbiri yerine kullanlan kavramlardır (Pustu, 2005, s. 121). Yerel yönetimler, hem demokratik yaşamda oynadıkları roller hem de halka yakınlıkları ve kamu hizmetlerinin topluma ulaştırılmasında üstlendikleri görevler açısından yönetilenlerin yönetimeilk katılım düzeyi olarak kabul edilmektedir (Karaman, 1998, s. 9). Yerel yönetimlerde yurttaşın yönetime katılma hakkının daha fazla olması, katılımcı demokrasisinin demokratik kontrol mekanizmasını (etkili demokrasi) bir araya getirmektedir (Gülöksüz, 1994, s. 60).

Yerel yönetimler; yönetimin ayrılmaz parçasıdır ve merkezi yönetim yerel kurumlara yönelik politikalarıyla yerel yönetimlerin yapılarını , işleverini ve rollerini tamamen dönüştürebilir. Yerel demokrasi,demokratik yere yönetim, yerelde yeniden oluşma vb. isimlerle yürütülen düşncelerin ortak noktası, merkezde yerel yönetimi güçlendirmektir (Toprak, 2005, s. 190).

Kamu yönetiminde verimlilik ve etkinliğin temeli, ‘vatandaşın en yakın birimlerle hizmet sunmaktadır’; Yerel yönetimin temeli, ‘hizmetin seçimle görevli organlar tarafından özerk kuruluşlar tarafından yürütülmesi’ olarak ifade edilmiştir (Henden, 2005, s. 3).

1.1.2 Türkiye’de Yerel Yönetimlerin Tarihsel Gelişimi

Türkiye’de yerel yönetimlerin tarihi yüz elli yıllık bir geçmişe sahip olduğu, Tanzimat Fermanı’ndan sonraki hareketlerle birlikte halk üzerinde yaşanan farklılıklar sonucu 1854’te kurulduğu bilinmektedir. Türkiye’deki ilk yerel yönetim biçimi,

İstanbul'da yaşamını sürdürenlerin ortak problem ve ihtiyaçlarının karşılanması hedefiyle İstanbul ölçeğinde kurulan 'belediye' kuruluşunun olduğu görülmektedir. O zamanın diğer yönetim türlerine bakıldığında kökleri 1964 olan İl Yönetmeliğine göre köy idareleri ve il özel idareleri bulunduğu görülmektedir. Türkiye'de 1876 Anayasası ve yerleşik ilkeler de dâhil olmak üzere yerel yönetimlerle ilgili tüm anayasal hükümlerde, yerel yönetimlerin anayasal güvenceleri görülmektedir (Ersöz, 2004).

Tanzimat döneminin yeniden inşasına kadar geçen süreçte yerel idarelerin yetkisinin esnaf teşkilatları, vakıflar ve kadılarla sınırlı olduğu görülmektedir. Esnaf teşkilatları, şehirdeki meslek gruplarının kontrolünü sağlamak ve gruplar arasındaki aynı çalışma şartlarını sağlaması adına çalışmalar yapmış, vakıflar güvenlik, kanalizasyon, su, gelir düzeyi sınırın altında olan kişilere yardım, çevre temizliği gibi konularda etkin rol oynamış, kadılar ise yönetim sorumluluklarını üstlenmişlerdir (Ersöz, 2004).

Cumhuriyet dönemiyle 1930 yılında 1580 sayılı Belediye Kanunu çıkarılmıştır. Bu kanun ile belediyelerin kurumsallaşması yönünde adım atılmış fakat belediye bir düzene sokulmaya çalışılsa da gerekli yetkiye erişememiştir. Belediye Kanunu 2005 yılına deyin yürürlükte kalmıştır. Bu süreçte 5212, 5272 sayılı Büyükşehir Belediyesi ve Belediye Kanunları çıkarılmıştır. Belediyeciliğin sınırlarını kaldıran ve yerel yönetimlerin hizmet anlayışını daha güncel sunmasına ortam sağlayan 2005 yılında çıkarılan 5393 sayılı kanun olmuştur (Beki, 2009). Erbay ve Akgün (2017) Cumhuriyet dönemi gelişmelerini üç dönemde ele almıştır. 1930-1950 arası dönemde yürürlüğe giren 1580 sayılı Belediye Kanun, bu alanda ülkemizin belediyecilik adına temel kanunları olarak varlığını uzun yıllar sürdürmüştür. Bu dönemde merkeziyetçilik ve devletçiliğe dayalı uygulamalar belediyeciliğe yansımış, ayrıcalıklı şirketler tarafından karşılanan havagazı, su, elektrik gibi hizmetler bu dönemde belediyeleşmiştir. 1950-1980 döneminde belediyeler gecekondu sorunuyla karşı karşıya kalmış ve nüfus artışından kaynaklanan altyapı sorunlarına çözümler aranmıştır. Bu dönemde belediyelerin idari yapısında önemli bir değişiklik meydana gelerek, belediye meclisi tarafından seçilen belediye başkanı doğrudan halk tarafından seçilmesine karar verilmiştir. Bu, belediye çalışmalarında demokratikleşmenin olağan sonucudur. 1980-2013 arasında büyükşehir belediyelerinin kurulmasıyla 2464 sayılı Belediye

Gelirleri Kanunu ve 2380 sayılı Belediye ve İl Özel İdarelerinin Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Payına İlişkin Kanun'un çıkarılmasıyla, belediyelerin yetki alanları genişletilmiş ve yerleşme süreci hız kazanmıştır.

1980'lerden günümüze yerel yönetimleri yapılandırma ile alakalı konularda Türkiye'de çalışmalar yapılmış, kalıcı değişim ve dönüşümler 2002'den sonra gerçekleşmiştir. Yerel yönetimlerdeki bu dönüşüm sürecinin hem içeride hem dışarıda belirli dinamikleri vardır. İç dinamikler; süratli kentleşme, artan demokrasi talebi, ekonomik yapı değişimi, sivil toplumun ortaya çıkışı ve yönetimin hantal yapısı, dış dinamikler ise; çevre problemleri, yoksulluğun küresel boyutları, reformda küreselleşmenin sonuçlarının etkili olduğu görülmektedir (Toksöz, 2009).

Bugünün belediye yönetimi anlayışına baktığımızda sosyal sorumluluk alanlarına odaklı ve sadece sosyal yardım değil kişilerin gündelik hayatlarına katkı sağlayacak şekilde hareket ettikleri görülmektedir. Belediyerin stratejik planlarında genellikle altyapı, yol ve kaldırım yapımı için daha fazla bütçe ayrıldığı görülsede günümüzde sosyal gelişim, kültür-sanat alanlarında da faaliyet gösterdikleri söylenebilir.

1.2. Yerel Yönetim Birimi Olarak Belediye

1.2.1.Belediye'nin Tanımı

Yerel yönetim birimi olarak belediye, sınırları belli bir coğrafi alana yerleşmiş topluluğun mevcut yaşamını etkileyen temizlik, sağlık, kültür, eğlenme, dinlenme, çevre konuma vb. konularda alandaki ortak ihtiyaçların karşılanmasını üstlenmiştir (Nadaroğlu H. , 1989, s. 315). Belediyeler birçok hizmet alanında görevlendirilmiştir. Bu temel hizmetleri yerine getirmek için mali kaynaklara sahip olmalıdırlar. Bu kaynaklar; merkez yönetimin yardımları, vergi gelirinden ayrılan paylar ve hizmeyin sunulduğu bölgeden gelen yerel gelirlerdir (Toprak Z. , 2006, s. 329).

2004 yılı 5393 sayılı Belediye Kanunu'na göre Belediye, mahalli sakinlerinin yerel ihtiyaçlarını karşılamak üzere seçilen karar alma organının oluşturduğu mali ve idari bağımsızlığa sahip kamu tüzel kişiliği olarak tanımlanmaktadır (R.G., 2005, Md. 3 a bendi).

Kentleşmedeki hızlı artış, şehirlerin daha da büyümesi, halkın hizmet isteklerinin yerel yönetim tarafından karşılanamaması ve sınırlar dışında düzensiz ve plansız gelişmelere yol açtığı görüldüğünde, mevcut şehrin yönetimi yeni oluşan kentsel alanların ihtiyacını karşılayamaması ve büyükşehir isimleri ile anılan yeni yerleşimlerin yönetilmesi için yeni model arayışları başlamıştır (Kalabalık, 2005, s. 70).

Ülkemizde belde hizmetleri denilince akla İl Özel İdarelerinde önce Belediyeler gelmektedir. Nitekim belediyeler, şehir yönetiminde önemli bir yere sahip yerel yönetim organıdır. Kentsel hizmetler belediyelerin varoluş sebebidir (Toprak Z. , 2006, s. 321).

1.2.2.Belediyelerin Özellikleri

Topluma en yakın yönetim birimi olan belediyeler, kanunlarla kurulmuş anayasal özelliklere sahiptir. Türkiye'deki belediyeler literatüründe (a) kamu tüzel kişiliği, (b) özerklik ilkesi, (c) idari vesayet, (d) hizmette yerellik ilkesi özellikleri yer almaktadır.

(a) Kamu Tüzel Kişiliği

Anayasa ile belediyelerin tüzel kişilikleri belirlenir. Genel olarak, merkezi olmayan kuruluşların tüzel kişiliği vardır. Yani, tüzel kişilik, özerkliğin zorunlu bir sonucudur. Yerinden yönetim kuruluşları, tüzel kişilik ile borç ve hak sahibi olabilirler (Gözübüyük, 2008, s. 97).

Kamu huuku tüzel kişilikleri yapıları itibariyle iki gruba ayırılır: 'mallar topluluğu' ve 'kişiler birliği'. Belediyeler, kamu idareleri adı verilen bireylerden oluşan bir topluluk şeklindeki kamu tüzel kişilikleridir (Parlak & Sobacı, 2008, s.

15). Bu sebeple belediyeler, kanunların verdiği yetkiye dayanarak idari işlem yapma hakkına sahiptirler. Ayrıca, çalışanlarının çoğu kamu görevlisi olarak kabul edilir ve vergi toplayabilir. Bununla beraber, yasal yapıları daha çok devlet tüzel kişiliklerine benzemektedir. Sınırlı yerel hudut yetkilerine sahip bir idare olarak kamu ile birlikte karar alma organlarının seçilmesi tüzel kişilik oluşumuna yol açar (Toprak Z. , 2006, s. 14).

(b) Özerklik ilkesi

Özerklik belediye yönetimlerinin temel unsurunu oluşturur. Yerinden yönetim kuruluşlarının parasal ve yönetim alanında sahip olduğu hareket özgürlüğünü belirtmektedir (Gözübüyük, 2008, s. 97). Belediyeler, tanımlamalardan da anlaşılacağı üzere, yerinden yönetim ilkesinin ön gördüğü özerk kuruluşlardır. Mali özelliklerinin sembolü kendi bütçeleri ve idari özerkliklerinin sembolü tüzel kişikleri vardır (Nadaroğlu H. , 1989, s. 27).

Ancak özerklik belediyelerin sınırsız hareketine izin vermez ve bu özellik bağımsızlık değildir. Bu özerklik, kanunlarla belirlenen sınırlar dahilinde kamu idaresi bütünlüğü içinde kullanılır ve kanunları ön gördüğü derecede genel hükümetin denetim ve gözetimi altındadır (Gözübüyük, 2008, Nadaroğlu H. , 1989).

Belediye özerkliğinin temeli, halkın sorunlarına çözüm bulma amacıyla hizmetleri halka en yakın idareye bırakma yükümlülüğüdür. Özerklik, hizmetler içi ihtiyaç duyulan fırsat ve kaynakların belirlenmesi, yetkilerin kendirleri için gerekli kararları alması şeklinde olup, mali ve idari özerklik yerel yönetimin özerkliğini tanımlayan maddelerdir (Türkoğlu, 2009). Özerklik belediyelerin ülke yararı doğrultusunda kendi sorumluluklarıyla, kendi hizmetlerini geliştirip düzenleme hakkıdır. Bu yüzden Anayasa'da özerklik düzenlenmiştir (Tortop N. , 2006, s. 53).

Belediyelerin özerkliği Türkiye'de tartışmalı alanlardan biridir. Türkiye'de belediyerin bağımsızlığını mevcut krize rağmen yeterince güçlü bir siyas, karşı akımın kurulamamıştır. İdari ve mali özerkliğin yeteri kadar oluşturulamaması, çoğulcu demokrasinin günümüzde yeteri kadar gelişememesi ve dolayısıyla belediyelerin hizmeti merkezi otoritenin etkisinde kalmasına neden olmuştur (Tekeli, 2009).

(c) İdari Vesayet

İdari vesayet, belediyelerin kuruluş amaçlarına aykırı olmayacak şekilde ve kanunun öngördüğü sınırlar dahilinde merkezi yönetim tarafından genel idareye tabi tutulmasıdır. Bu kontrole 'idari vesayet' tipi kontrol denir (Nadaroğlu H. , 1989, s. 27).

Kamu tüzel kişiliği olmak belediyelerin merkezi yönetimin bürokratik yapısının dışında kalmasına neden olur ancak emir komuta zincirinin dışıdadır. Merkezi makam,kanunun kendisine verdiği vesayet yetkisine dayanarak, kamu idaresinin bütünlüğünü ve hizmetlerin etkinliğini sağlamak için vesayet yetkisine sahip belediyeleri denetleyebilir (Toprak Z. , 2006, s. 11).

Vesayet yetkisi, Anayasa'nın 127. Maddesi, 'Merkezi yönetim, idarenin bütünlüğünü sağlamak, toplumun menfaatlerini korumak, kamuda görev birliğini sağlamak ve mahalli idareler üzerinde vesayet yetkisine sahiptir' denilerek açıklığa kavuşturulmuştur. Kanunda belirtilen esas ve usuller çerçevesinde vesayet denetimi yapma yükümlülüğü bu idarelere tanınan özerkliğin sonucudur (Gözübüyük, 2008, s. 101).

İdari vesayette, belediyelerin işlem ve kararları kontrol etme yetkisi merkezi yönetime verilmiştir. Bu yetki, işlem ve kararları onaylamak, iptal etmek veya ertelemek için kullanılabilir (Nadaroğlu H. , 1989, s. 34).

(d) Hizmette Yerellik İlkesi

Tartışılan bir konu olan hizmette yerellik ilkesi, vatandaşı toplumun merkezine koyan ve esasen 'en yakın birimin hizmet yapmasına izin veren' anlayışa dayanmaktadır (Eryılmaz, 2005, s. 79-80). Hizmette yerellik ilkesi, yerel-merkez hizmet bütünlüğünde ve etkinliğinde yöre halkının taleplerinin önem kazandığı vurgulanmaktadır (Toprak Z. , 2006, s. 14-15). Yerellik ilkesiyle yeterli yetkilerin olması kaydıyla öncelik her zaman halka en yakın yönetimlere verilmesi gerektiği öngörülmektedir (Tortop N. , 2006, s. 16).

Bu ilke karar verme aşamasına halkın katılımını sağlamak ve hizmetlerin verimli ve aktif olması için en yakın kamu idaresi birimlerini etkinliklerini düzenlemek için zorunludur (Tortop N. , 2006). Belediyelerin siyasi özelliği olam

yerellik ilkesi, güç paylaşımında önemli faydalar sağlar. Yani merkezi yönetim, yerel düzeyde sağlanamazsa veya faal bir şekilde işletilemezse hizmetleri üstlenebilir (Eryılmaz, 2005, s. 80).

Hizmette yerellik ilkesi, esas olarak, 1985 yılında avrupa konseyi tarafından imzaya sunulan Avrupa Yerel Yönetim Özerklik Koşulu'nun dördüncü maddesi üçüncü bentinde yer almaktadır. İçerik olara kfarklı olsa da yerellik bir ilke olarak 1992 yılındaki Maastiricht Antlaşması ile Avrupa Birliği tarafından resmi olarak kabul görmüştür (Akdoğan, 2008, s. 12-13).

1.2.3.Belediyelerin Görevleri

Belediyelerin görevleri yasalarla belirlenmiştir. 2005'te kabul edilen 5393 sayılı Belediye Kanun'nun 3. Kısmı Belediyelerin sorumluluk ve görevlerini kapsamaktadır (R.G., 2005, Md. 3). Buna ek olarak 2004'te kabul gören 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu'nun 3. Kısmında Büyükşehir Belediyelerinin sorumluluk ve görevlerine yer verilmiştir (R.G., 2004, Md.3).

Belediye Kanunu'nda belediyelerin, sınırları içinde olmak şartıyla, ihtiyaçların 'ortak kalitede' olması şartıyla, politik, ekonomik ve sosyal görevleri vardır. Bu görevler aşağıdaki başlıklar altında özetlenmiştir (R.G., 2004, Md. 3)

a) Yerel sınırlar içerisinde ulaşım, su, kanalizasyon, imar gibi altyapı hizmetlerini gerçekleştirmek,
b) Çevre ile ilgili temizlik hizmetleri,
c) Yeşil alan imarı ve çevre düzenlemesi hizmetleri,
d) İtfaiye, ambulans, zabıta ve acil yardım hizmetleri ile defin ve trafik işlemleri,
e) Kültürel ve toplumsal hayatın gelişmesi için gerçekleştirilen sanat etkinlikleri ile turizm faaliyetleri,
f) Eğitim faaliyetleri,
g) Belediye sınırlarındaki halkın sorunlarını çözmek için verilecek olan sosyal hizmetler,

h) Spor alanlarının imarı ve spor faaliyetleri,
i) Okulların bakım onarım ve inşaatı,
j) Toplumsal gelişimi sağlayabilmek adına çocuk ve kadın evleri açmak,
k) İhtiyaç sahibi yerel halk için gıda bankacılığı yapmak
l) Engelliler için faaliyetler gerçekleştirmek,
m) Ticaretin ve yereldeki ekonominin gelişmesi için hizmetler,
n) Halkın ihtiyacı olan sağlık hizmetleri ve bu hizmetler için sağlık tesislerinin yapımı,
o) Kent kültürünün yaşatılması ve kültürel değerlerin korunması için kültürel etkinliklerin organizasyonları ve tarihi alanları bakım-onarım hizmetleri belediyelerin görevleri arasındadır.

Günümüzde belediyeler değişen yönetim doğrultusunda yukarıda belirtilen görevlerin yanı sıra yerel halkın talepleri ile farklı alanlarda da faaliyet gösterebilmektedir.

1.3. Afet Yönetimi

Afet Yönetimi konusunda yapılan çalışmalar ülkemizde uzun yıllara dayanmasına rağmen uygulama anlamında etkili olabilecek seviyeye gelmediği aşikârdır. Afet yönetimi sistem olarak doğru bir şekilde kurulmalı ve uygulamaya geçilmesi şeklinde mümkün olmaktadır (Dönertaş, 2006, s. 19).

Bu açıdan sistemin doğru çalışması için internet üzerinden olması gerekmektedir. Bunun nedeni sismik istasyonlardan gönderilen bilgilerin anbean sistemde görüntülenmesi, deprem bölgesinin tespit edilmesi, çalışmada seçilen bölge olarak İstanbul Beylikdüzü Belediyesi ile ilgili bilgilerin ortaya çıkarılması ve uygun olan araçların buna göre yönlendirilmesidir (Kalaycıoğlu, 2008, s. 44).

Son zamanlarda teknolojinin gelişmesi ve insanların Dünya'ya karşı bakış açılarından doğan farklı düşüncelerle birlikte farklı geliştirilebilecek yeni yöntemler bulma üzerine sistemler oluşturulmaya çalışılmıştır. Bu sistem yeni bir afet yönetim sistemi ile birlikte yeni bir süreç geliştirilerek uygulanması sağlandı. Genel olarak baktığımızda eskiden afet ile mücadele afet anında başlarken süreci iyi yönetmek adına afet öncesi ve sonrası için toplumu bilinçlendirme gibi eğitimlerin verildiği bir

sistem kurularak daha fazla kişinin bilinçlenerek hayata tutundurulması ve daha az kayıp verilmesi hedeflenmiştir. Özellikle Marmara Depreminden sonra doğal afetlere karşı hassaslık duyulmuştur. Kurgulanan ilk olarak afet yönetimi profiline uygun olmasıyla kalmaması ve ek olarak risk ve kriz yönetimi gibi anlayışları uygulamalı bir şekilde işleyerek sadece etkinlik değil verimlilik elde ederek sürece yaymak hedeflenmiştir (AFAD, 2019a).

Afet yönetimi: (ing. disaster management) "Afetlerin önlenmesi ve zararlarının azaltılması, afet sonucunu doğuran olaylara zamanında, hızlı ve etkili olarak müdahale edilmesi ve afetten etkilenen topluluklar için daha güvenli ve gelişmiş yeni bir yaşam çevresi oluşturulabilmesi için toplumca yapılması gereken topyekûn bir mücadele sürecidir.

Afetlerin önlenmesi ve zararlarının azaltılması amacıyla, afet öncesi, sırası ve sonrasında alınması gereken önlemler ve yapılması gereken çalışmaların planlanması, yönlendirilmesi, koordine edilmesi, desteklenmesi ve etkin olarak uygulanabilmesi için toplumun tüm kurum ve kuruluşlarıyla, imkân ve kaynaklarının belirlenen stratejik hedefler ve öncelikler doğrultusunda kullanılmasını gerektiren, çok yönlü, çok disiplinli ve çok aktörlü, dinamik ve karmaşık bir yönetim sürecidir" (AFAD, 2014).

Afet Yönetimi Süreci (ing. disaster management process) / Afet döngüsü (ing. disaster cycle) : "Bir afet olayını izleyen ve bir sonraki afete kadar birbirini takip eden afete müdahale, iyileştirme, yeniden inşa, zarar azaltma ve afete hazırlık aşamaların tümünü ifade eder.

Afet yönetiminin evreleri olarak da anılırlar. Her evrede yapılan çalışmaların başarısı büyük ölçüde, bir sonraki evredeki çalışmaların başarısını etkilediği için bu döngü iç içe geçmiş zincir halkaları veya daire ile gösterilmektedir"(AFAD, 2014)(Şekil 2.3).

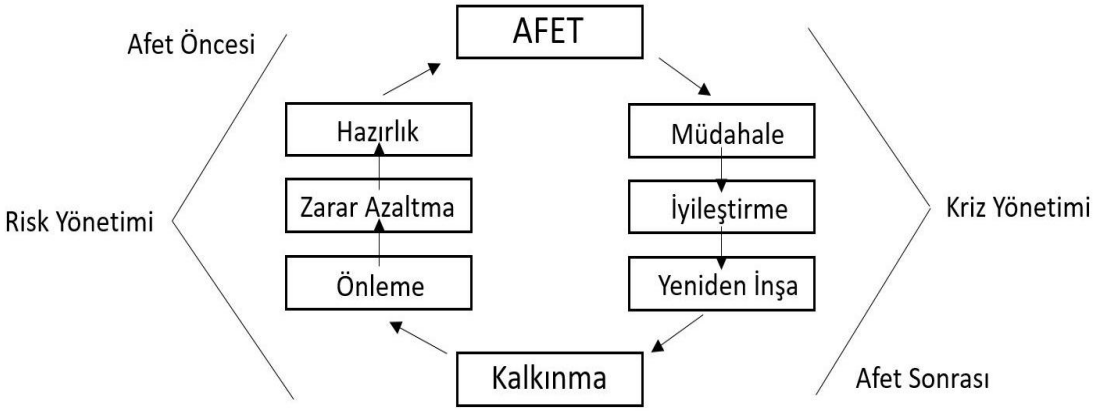

Şekil 1: Afet Yönetim Süreci (Ergünay,2014)

Görüldüğü üzere Afet Yönetim Süreci iki temel başlık altında yürütülmektedir.

Afette Risk Yönetimi

"Ülke, bölge, kent veya yerleşme birimi ölçeğinde tehlike ve riskin belirlenmesi, analizi, riskin azaltılabilmesi için imkân, kaynak ve önceliklerin belirlenmesi, politika, stratejik plan ve eylem planlarının hazırlanmasıyla faaliyete geçirilmesi sürecini" ifade eder (AFAD, 2014). (İng. disaster risk management)

Mevzuattaki tanımı: "Ülke, bölge, kent ölçeğinde ve yerel ölçekte risk türleri ve düzeylerin tespit etme, önleme, azaltma ve paylaşma çalışmaları ile bu alandaki planlama esasları. Afet senaryolarının hazırlanması, uygulama önceliklerinin belirlenmesi ve riskin azaltılabilmesi için genel politika ve stratejik planlarla, uygulama planlarının hazırlanması ve hayata geçirilmesi bu süreç kapsamındadır" (Kanun, 2009).

1. Önleme: (ing. prevention) "Risklerin etkilerini önlemek veya azaltmak için yapılan çalışma, tedbir".

2. Zarar Azaltma: (ing. mitigation) "Doğal, teknolojik ve insan kaynaklı tehlikelerle, çevresel bozulmaların afet sonucunu doğurmasını önlemek veya etkilerini azaltmak amacıyla, afet öncesi, sırası ve sonrasında alınması gereken yapısal veya yapısal olmayan önlem ve faaliyetlerin tümü. Bu faaliyetler birçok kurum ve kuruluşla, çok çeşitli disiplinlerin belirli bir hedef doğrultusunda çalışmasını gerektiren uzun vadeli çalışmalardır. Zarar azaltma evresi, pratikte, iyileştirme evresindeki faa-

liyetlerle birlikte başlar ve yeni bir afet olana kadar devam eder. Bu evrede yürütülen faaliyetler, ülke, bölge ve yerleşme birimi ölçeğinde olmak üzere çok geniş uygulama alanı göstermektedir". Zararın anlamı ise "Doğa, teknoloji ve insan kaynaklı olayların neden olduğu fiziksel, ekonomik ve sosyal kayıpların tümü" şeklinde ifade edilmektedir (AFAD, 2014).

3. Afete Hazırlık: (ing. disaster preparedness) "Afetlere zamanında, hızlı ve etkili olarak müdahale edebilmek için afet öncesinde yapılması gereken planlama, eğitim, tatbikat, erken uyarı sistemlerinin kurulması, acil yardım malzeme stokları, halkın bilgilendirilmesi ve bilinçlendirilmesi gibi faaliyetlerin sürekli ve sürdürülebilir olarak yürütüldüğü süreç". Mevzuatta ise hazırlık; "Afet ve acil durumlara etkin bir müdahale amacıyla önceden yapılan her türlü faaliyet" olarak ifade edilmektedir (Kanun, 2009).

Afet öncesi aşamada afete hazırlık süreci aslında bir çeşit kapasite oluşturma ve geliştirme süreciyle kriz yönetiminde kullanılacak afete müdahale kapasitesini artırmaya yönelik faaliyetlerdir. Bunların tanımları ise;

- **Kapasite oluşturma:** (ing. capacity building) "Bir toplumda, kurum veya kuruluşlarda afet riskini azaltmak için gerekli olan insan becerisini geliştirme yönünde gösterilen faaliyetlerin tümü. Farklı düzeydeki toplum kesimlerinde teknolojinin, kurumsal yapıların mali güç ile diğer kaynakların geliştirilmesini içeren çalışmalardır."
- **Kapasite geliştirme:** (ing. capacity development) "Sosyal ve ekonomik hedeflere ulaşabilmek amacıyla bilgi, yetenek, sistem ve kuruluşların geliştirilmesi yoluyla insanların, kurum ve kuruluşların ve toplumun sistemli olarak kapasitesini arttırması süreci. Kapasite geliştirme eğitim ve sistemli bir şekilde öğrenim ile birlikte kurum ve kuruluşların, politik farkındalığın, finansal kaynakların, teknolojik sistemlerin gelişmesini de içermektedir."
- **Kapasite analizi:** (İng. capacity analysis) "Merkezî ve yerel ölçekte afet tehlikesi ve riskini belirleme ile afet zararlarının azaltılması amacıyla kullanılabilecek kapasitelerin ortaya konmasını amaçlayan, gerek zarar azaltma ve gerekse afete müdahale planlarında kullanılan çalışma."
- **Afete müdahale kapasitesi:** (ing. disaster response capacity) "Afet müdahalesi için toplumda var olan imkân ve kaynakların tümü. Kişi, kurum ve kuruluşların zarar azaltma ve hazırlık evrelerindeki çalışmalarının

etkinliğine bağlı olarak afete zamanında, hızlı ve etkili olarak müdahale edebilmeleri ve acil yardım hizmetlerini yürütebilmeleri bu kapsamdadır" şeklinde ilgili sözlükte geçmektedir (AFAD, 2014).

Afette Kriz Yönetimi (ing. disaster crisis management)

Afet yönetim sürecinin ikinci aşaması afet sırası ve sonrasındaki kriz yönetimi ve akabindeki iyileştirme safhasıdır. Kriz yönetimi şu şekilde tanımlanmaktadır:

"Kriz hâli şartları süresince uygulanan, durumu normale döndürmeyi amaçlayan geçici bir yönetim biçimidir. Afet yönetiminden farkı, sürekliliğinin olmaması, belirli bir zamanla sınırlı bulunması, krizi gerektiren olay ve nedenler kalktığında sona ermesidir" (AFAD, 2014)

AYS'nin ikinci aşaması üç basamaklı bir yaklaşım göstermektedir. Bunlar;

1. Müdahale: (ing. response, intervention) "Afet ve acil durumlarda can ve mal kurtarma, sağlık, iaşe, ibate, güvenlik, mal ve çevre koruma, sosyal ve psikolojik destek hizmetlerinin verilmesine yönelik çalışma."

"Afetin meydana gelmesi ile başlayan ilk evredir. Arama-kurtarma, ilk yardım, tıbbi sağlık, gıda, barınma, giyim, su ve arıtma temini hizmetleri gibi halkın acil ihtiyaçlarının sağlanması; hasar tespiti, yardım kaynaklarının koordinasyonu gibi konular bu aşamada gerçekleştirilir."

"Bu, ilk müdahaleyle başlayıp, duruma göre kısa veya daha uzun süreyle devam edebilen bir süreçtir. Acil müdahale veya afete müdahale olarak da tanımlanmaktadır."

Bunlara ek olarak afete karşı ilk müdahale ve ilk yardım çok önemlidir. Afetlerin ve olayların iyileştirme adına yapılan çalışmalar süreci etkileyen faktörlerdir (AFAD, 2014).

Altın saatler: (ing. golden hours) "Afet sonrası o bölgedeki insanların aranması ve kurtarılması ile tıbbi ilk yardımın yapılması için geçecek ilk 72 saatlik kritik süre. Sağlık konusundaki acil müdahale süresi bazı durumlarda çok daha az olmaktadır. Bireylerin ve yerel halkın afet sonrasında yetkililer ve ekipler gelene kadar ilk 3 gün kendi başına yeterli kapasiteye sahip olması istenen ve planlanan zaman dilimidir."

İlk yardım: (ing. first aid) "Herhangi bir olay nedeniyle sağlığı tehlikeye girmiş olan kişilere, tıbbi yardımı yapacak sağlık personeli gelinceye kadar, olayın

gerçekleştiği yerde, hayatın kurtarılması ya da durumun kötüleşmesini önlemek amacıyla, eldeki imkânlarla ilaçsız olarak yapılan müdahale. Yetkili makamlardan ilk yardım eğitimi almış kimseler tarafından yapılması öngörülmektedir."

Ön iyileştirme: (İng. initial recovery) "Afet ve acil durum nedeniyle bozulan yaşam şartlarının normalleştirilmesine yönelik olarak olayın meydana gelmesinden hemen sonra başlatılan kısa dönem iyileştirme faaliyetleri."

2. İyileştirme: (ing. recovery) "Afetlerden etkilenmiş olan toplulukların ihtiyaçlarının en akılcı yol ve yöntemlerle karşılanması, hayatın bir an önce normale döndürülmesi, muhtemel afetlerle baş edebilme imkânlarının geliştirilmesi ve en az zarar görmelerini sağlayacak daha güvenli bir yaşam çevresi oluşturulması için yapılması gereken yasal, kurumsal, fiziksel, sosyal ve ekonomik faaliyetlerin tümünü kapsayan uzun süreçtir. Afet yönetiminde, afete müdahaleden sonra gelen dönemi ifade eder" (AFAD, 2014).

İyileştirmenin bir diğer ifade şekli olan rehabilitasyon ise "Hasara uğramış veya fonksiyonunu kaybetmiş hizmetlerin, altyapının ve binaların kısa sürede onarılarak çalışabilir hâle getirilmesi faaliyetleri" şeklinde tanımlanmaktadır.

3. Yeniden İnşa: (ing. reconstruction) "Afet nedeniyle yıkılan, yanan veya kullanılamaz duruma gelen bina, tesis ve altyapıların işlevlerini görmek üzere, afetlere daha dayanıklı ve çevreye uyumlu bina ve tesislerin inşa edilme sürecidir".

Tüm bu kriz yönetimi sonucunda ilk başta hedeflenen ise afet bölgesinin eski normal hayatına bir an önce döndürülmesidir. Ancak burada asıl hedeflenen o bölgenin bu krizi fırsat bilip kalkınarak o krizden gelişerek çıkmasıdır. AYS'nin sonunda hedeflenen kalkınma ve gelişmenin ise sürdürülebilir olması istenmektedir:

- **Sürdürülebilir Kalkınma**: (ing. sustainable development) "Gelecek kuşakların kendi ihtiyaçlarını karşılayabilme imkânlarını ortadan kaldırmadan, bugünkü kuşakların ihtiyaçlarını karşılayarak kalkınabilmesi ve ekonomik, sosyal, çevresel hedefler arasında denge kurulması esasına dayanan bir kalkınma ve gelişme yaklaşımı.

Afetler açısından ise; günümüzde ve gelecekte toplumsal eşitsizliğe, çevre ve afet sorunlarına yol açmadan ekonomik gelişmenin sağlanabilmesi ve yaşam kalitesinin yükseltilmesi süreci olarak ifade edilebilir".

- **Sürdürülebilir Afet Yönetimi:** (ing. sustainable disaster management) "Var olan tehlike ve riskleri önleme, bunlardan sakınma veya etkilerini azaltma,

daha güvenli ve gelişmiş yeni yaşam çevreleri oluşturma ana hedeflerinin yanı sıra ekonomik, sosyal ve çevresel gelişmelere de katkı sağlayabilen yönetim".

- **Bütünleşik Afet Yönetimi:** (ing. integrated disaster management) "Afetlerle baş edebilen, dayanıklı ve dirençli bir toplum oluşturmak için tüm tehlikeleri dikkate alan, afet yönetiminin önleme, zarar azaltma, hazırlık, müdahale ve iyileştirme aşamalarında yapılması gereken çalışmalar ve alınması gereken önlemleri, toplumun tüm güç ve kaynaklarını kullanarak gerçekleştirebilen bir yönetim süreci; entegre afet yönetimi şeklinde de adlandırılmaktadır" (AFAD, 2014).

1.3.1. Temel Kavramlar

Afet: Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının (AFAD) Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunda afet, "Toplumun tamamı veya belli kesimleri için fiziksel, ekonomik ve sosyal kayıplar doğuran, normal hayatı ve insan faaliyetlerini durduran veya kesintiye uğratan doğal, teknolojik veya insan kaynaklı olaylar." olarak tanımlanmaktadır (AFAD, 2020).

BM tarafından afet, "insanlar için fiziksel, ekonomik ve sosyal kayıplara neden olan, normal yaşamı durdurarak veya kesintiye uğratarak toplumları etkileyen ve yerel imkânlar ile baş edilemeyen her türlü doğal, teknolojik veya insan kaynaklı tüm olaylar" olarak tanımlanmaktadır (Kadıoğlu, 2008, s. 1-34).

Afetler doğal yolla ortaya çıkabildiği gibi insan müdahalesi ile de oluşabilen tehlikeler neticesinde meydana gelir. Tsunami, çığ, hortum, sel, kasırga, erozyon, deprem, fırtına doğal sebeplerle çıkan yangınlar gibi tehlikeler doğal afetler olarak isimlendirilir. Teknolojik sebeplerle oluşan tehlikeler, sabotaj, ihmal, terör saldırıları ile gerçekleşen tehlikelerdir. Bahsedilen afetler yapılı çevre ve tehlike arz eden yerleşimler üzerindeki etkileri itibariyle oluşan çevresel hasarlar, can ve mal kaybı ile birlikte ekonomik, sosyal ve yönetimsel faaliyetlerin sonlanması ile sonuçlanabilen olaylardır. Başka bir ifadeyle afet olayın kendisi olarak değil de doğurduğu sonuç olarak ortaya çıkmaktadır (Yahşi, 2007, s. 5).

Yönetebilirlik: Yönetmelikler ve kanunlar, kurumsal hali hazırda bulunan sistemler, planlama, hali hazırda bulunan sistemi hafifletme tedbirleri, bilgi sistemleri, katılım, var olan kaynaklar, eğitim seviyeleri, tahmin ve erken uyarı, vb 'ine göre bir afet durumu hâsıl olduğunda halkın oluşabilecek zarar durumunu en aza indirme seviyesidir (Kadıoğlu, 2008, s. 4).

Acil Durum: Aniden ortaya çıkan; sorunun ortadan kaldırılması için özel dananım veya medikal müdahale gereken tehlike arz eden zor durumları anlatmaktadır. Bu tanımdan hareketle rutin acil durumlar, kazalar, afet ve krizler için geçerlilik hali hâsıl olursa, acil durum tanımının çeşitli bir üst tanımı olarak görülmesi gerekmektedir (Tufinkgi, 2006, s. 13).

"Hayati tehlike doğuran ve büyük mal kayıplarına yol açabilecek, hızlı ve özel müdahaleyi gerektiren beklenmedik olaylardır." İşyeri veya evler için tehdit oluşturabilecek yangınlar ile fazla kişinin karıştığı trafik kazaları örnek verilebilir (Akyel, 2005, s. 16).

Felaket: Yüksek oranda mal ve can kayıplarına neden olan, uzun vadede yankıları yok edilebilen, ülke kaynaklarını riske sokan, genellikle ulusal kaynakların bile yanıt vermekte yeterli olmadığı ve kaynağının insan olduğu kaynaklara felaket denmektedir. Salgın hastalıklar ve yüksek hasarlı depremler vb. (Akyel, 2005, s. 16).

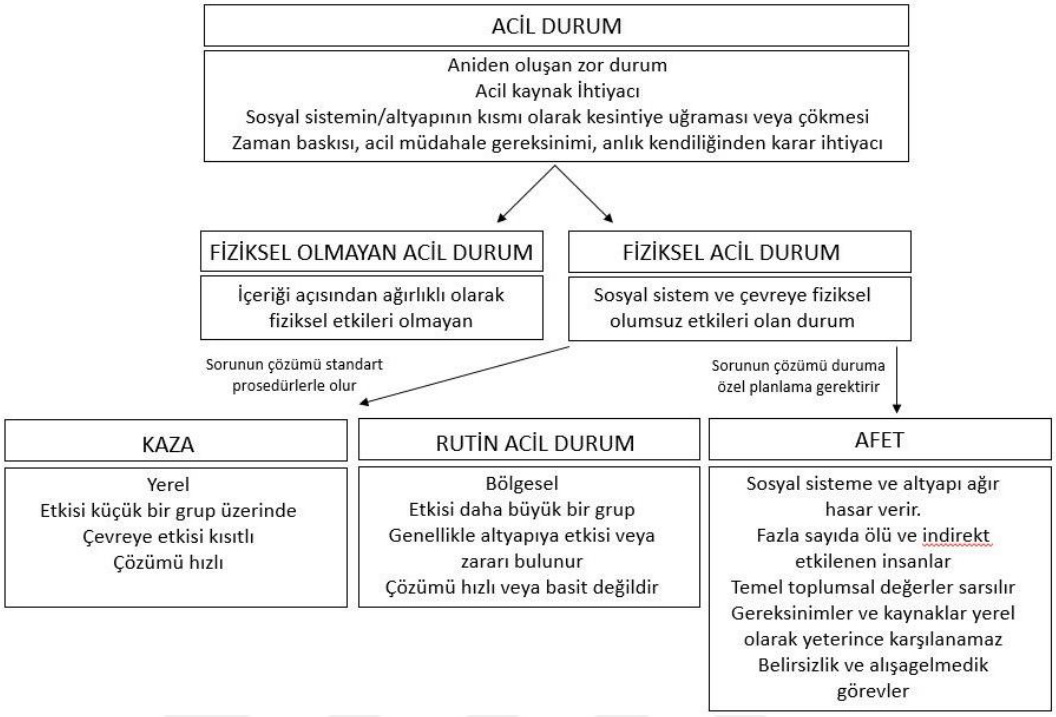

Şekil 2 Acil Durum Sınıflandırılması (Tufinkgi,2006)

Şekil 2'de açıkladığı biçimde afetler, kaza, rutin olan ve fiziksel acil durumlardır. Acil durumlar arasında fiziksel olmayan gerçek, olayın fiziki olan bir sonucu olarak ayrılırlar (Becerikliler, 2017, s. 33).

1.3.2. Mevzuat

Türkiye Acil Durum Yönetimi, Afet İşleri ve Sivil Savunma Genel Müdürlükleri farklı bakanlıklar altında örgütlü bir şekilde bulunmaktaydı. Mevcut bulunan Türkiye'nin geçirdiği afet tecrübelerinden yerel güçlerin kuvvetlendirilerek merkezi sitemi güçlendirme çabası ile koordinasyonu sağlamak adına çalışmalar yapılmaktadır. Yapılan çalışmalarda bulunan kurumlar ile görev alanlar arasındaki ilişki güçlendirilerek aralarında bulunan uyumsuzluğun giderilerek söz konusu olan müdürlüklerin çalışmasını sürdürmek amacıyla 2009 yılında yürürlüğe giren 5902

sayılı kanun ile görevli söz konusu olan alanların genel müdürlüklere bağlı Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı ile şehirlerle doğrudan bağlantısı sağlanmıştır (AFAD, 2009).

Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının kurumsal olarak kabiliyet ve kapasitesinin değerlendirilerek üstünlüklerinin ve zayıflıklarının ortaya konarak son aşamada değerlendirme yapılmıştır.

Bu anlamda acil ve afet durumlarının üstünlerinin ve zayıflıklarının sıralayacak olursak; İlgili alanda önemli yer edinebilmesi gereken konularda tecrübelere sahip olması, görevli alanlardaki insan kaynaklarının deneyimli ve nitelikli personellerden oluşması, ihtiyaçları karşılama konusunda zaman tasarruflu olunması ve iş birliği yetkisine uygun olması, deprem durum bilgisine ulaşım kapasitesinin yüksek olması.

Zayıflıklar konusunda; Gerekli alanlarda yetkili personel ihtiyacı, görev alanlarındaki koordinasyonun sağlanması için görevlerini icra edecek personelin mevzuata uygun şekilde hareket edebilmesi için gerekli çalışmaların yapılmaması, alandaki personellerin sorumluluk bilincinin ve niteliklerine göre görev yetkilendirmelerinin belirlenmemesi, görev alacak yetkili personelinin alanlarında uzman olmaması, personellerin uluslararası çalışmalarda da görev aldığı halde yabancı dil bilgisi konusunda daha verimli faaliyet gösterilmesi beklenirken yabancı dillerin yetersiz kalması, koordinasyon merkezi ile sahadaki görev alan personel ile iletişimin gerektiğinde kurulamaması.

Üstünlükler ve zayıflıklar başlıkları altında değerlendirmelerde bulunacak olursak;

Üzerinde durduğumuz tüm çalışmalarda toplumu kuvvetli bir vizyon ile ayakta tutma gayreti ile başarılara imza atan AFAD; odağı daima güvenilirlik ve insan öncelikli dünyada ve ülkemizde iz bırakacak çalışmalara devam edeceklerdir. Mevcutta bulunan illerimizde ve merkez teşkilatlanma birimlerinde dürüstlük, istikrarlılık ve şeffaflık ilkeleri ile hizmet vermeyi hedef adinmiştir. Ülkemizin ve dünyanın hiçbir şüphesi olmamalıdır ki AFAD, dünyanın neresinde olursa olsun bölge gözetmeksizin hizmetlerini hasasiyeti ile sürdürmeye devam edecektir (Bakanlığı, 2019, s. 130).

Türkiye'nin topografyası ile beraber oluşturduğu iklim özellikleri sebepleriyle jeolojik oluşturacağı sonuçları tetiklemektedir. Günümüzde oluşabilecek afetler mal zararı, can kayıpları ve yaralanmaları meydana getiren doğal afetlerde görüldüğü üzere sık sık ülkemizde gerçekleşen ciddi sonuçlar doğurmuştur. Bunların en başında örnek göstereceğimiz doğal afetler arasında depremler, kuraklık, su baskınları, çığ ve heyelan gelmektedir (Akyel, Afet Yönetim Sistemi: Türk Afet Yönetiminde Karşılaşılan Sorunların Tespit ve Çözümüne İlişkin Bir Araştırma, 2007).

Yapılacak çalışmalar ve ön görüler doğrultusunda doğal afetlere karşı etki düzeylerine göre daha alt düzeylere indirilebilinir. Toplumun karşılaştığı zorlu durumlar neticesinde, artarak devam eden doğal olayların daha fazla konuşularak toplum içerisinde psiklojik sorunlar ortaya çıkardığı görülerek mücadele için strateji geliştirilmiştir. 11 Aralık 1987 tarihinde 42/169, sayısıyla kabul görülen Birleşmiş Milletler Genel Kurul kararına (Özer, 2019) göre 1990'larda doğal afeti on yıl gibi süre içerisinde ihtimali düşürmeyi amaçlamışlardır.

Yangınlar, volkanik patlamalar, çığ, heyelan, sel, depremler, fırtınalar ve oluşabilecek doğal afetlerde geldiğimiz noktada son üç yıl içerisinde çok fazla kayıplar yaşanmıştır. Dünya genelinde yaklaşık dört milyondan fazla insanın hayatını kaybetmiş ve insanların hayatlarını olumsuz yönde etkileyerek hesaplanan verilere göre yaklaşık 800 milyon dolar maddi zarara sebep olmuştur (Bayram, 2015, s. 65).

"1972 yılında 6785 sayılı İmar Kanunu'nda 1605 sayılı kanunla bazı değişiklikler yapılmıştır." Bu kanunda belirtildiği üzere, denetlenme hususunda kırsal alanlarda bulunan mevcut yerlerin kontrol edilebilmesi için kanun içerisine dahil edilmiştir. Belediyelere ait olan sınırlar dışında, Bakanlar meclisi kararı ile belirlenen turistlik yerlerde Bakanlık onayı ile yönetmelik esasları kapsamına uygun şekilde hazırlanarak uygulamaların izni valilikler olarak belirlenmiştir. Bu durumlara ek olarak da kıyılara yapı yasağı yeni düzenlemeler ile dahil edildi.

Merkezileştirme ve daha çok yaygınlaştırma amacına yönelik denetlemenin mekanlara karşı yasal düzenleme ile beraber Türkiye Elektrik Kurumu (TEK) ile İmar ve İskan Bakanlığı arasında gerçekleştirilen anlaşma ile TEK'in elektrik akımını sağlamadan önce, ilgili tesislerin ve yapılan planların konumlandırma açısından engel teşkil etmediği bakanlık tarafından onay alınmıştır.

Hali hazırda uygulanması gereken 7269 sayılı kanun işleyiş bakımından kolay ve ek olarak gelir elde etmek amacıyla 1972'de 1571 sayılı kanun ile birlikte deprem fonu oluşturulmuş, ayrıca bazı kanun maddelerinde değişiklikler olmuştur. Bunlar; 1981'de 2479, 1985'te ise 3177 sayılı kanunlardır. Bunlara ek olarak 2935 sayılı doğal afetlerle ilgili düzenlemelerinde içinde bulunduğu Olağanüstü Hal Kanunu 1983'te yürürlüğe girdi.

1995 yılında 4123 sayılı, hizmetlerin afetlerden etkilenen bölgelere götürülmek hedefiyle tahribata karşı hizmetlerin ve meydana gelen afet sebebiyle çalışmaların yürütülmesi için kanun çıkarılmıştır.

1985 yılında 3194 sayılı İmar Kanunu çıkarılmasıyla yerel yönetimlerin denetlenebilir sistemlerinde ve işleyişlerinde karşılaşılan sorunlarla ilgili çalışma yürütülmüştür. Yasa 1980'lerin ilk zamanlarına yakın denk geldiği için yeni düzenleme ile birlikte daha sağlıklı çalışmalara imza atılması hedeflenmiştir (Buldaç, 1995: 176).

1.3.3. Yerel Belediyelerde Afet Yönetimine Giriş

Ülkelerin coğrafi yapıları itibariyle yerleşim yerlerinin bağlı oldukları bölgesel dağılımlara göre barındırdıkları toplumların belirli ihtiyaçlarının giderilmesi devletlerin en başta gelen görevlerinden bir tanesidir. Teknolojinin ve sanayinin gelişmesiyle birlikte yaşam koşulları için ortaya çıkan gereksinimler arasında ayrıca komşuluk ilişkileri geliştirilmesiyle beraber yeni gereksinimler doğmuştur. Bu gelişmelerle birlikte, birlikte yaşamanın getirdiği bazı problemler ve ihtiyaçlar sürekli artarak büyümeye başlamıştır (Falay, 1982: 21)

Ülkemizde ilk olarak yerel yönetim denilince akıllara belediye tarafından gerçekleştirilen yönetim şekilleri gelmektedir. Vatandaşların ve genel olarak halkların beklentileri, kendileri tarafından seçilmek üzere başa gelen yönetimlerin ve yöneticilerin vatandaşlara hizmetle sorumlu olduklarını düşünmeleri bu tanımın akıllara gelmesinin sebebidir. Ülkemizde kamu yönetimi ile beraber merkeziyetçilik anlayışı yöetimlerin kararlarında etkili olan yöntemlerden biridir. İdari işler haricinde

yönetimler, merkezi yönetim ile iletişim kurmadan herhangi bir karar veremezler. Merkeziyetçi anlayışın en temel özelliği ise bu durumdur (Ergun ve Polatoğlu, 1978: 79).

Siyasal, hukuki ve yönetimsel olarak merkez yönetiminin yetki ve fonksiyonları niteliğinde tek bir yerden yönlendirilerek daha düzenli bir yönetim manasını taşımaktadır. Kurumların ve kararları uygulayan kuruluşların idari çalışmalarını yürütebilmesi için ele alacağı ve uygulama konusunda sıkıntı yaşamadan işleyişi sağlaması planlamayı sağlayabilmesi ve genel bir perspektifden bakarak hareket etmesi gerekir. Yalnızca siyasi idarini varlığını hukuksal olarak bazı kanunlar ile sınırlayabilmesi gerekir. İdari konularda bazı hassas uygulama ve kararlar alınabilmektedir (Onar, 1966:589).

Merkezden yönetim aşağıdaki gibi sıralanabilir (Ökmen ve Parlak, 2008:9)

- Merkezden yönetimde tek bir tüzel kişilik vardır, o da devlet tüzel kişiliğidir.

- Devlet, kamu hizmetlerini konularına göre bölerek bakanlıklar şeklinde örgütlenmiştir.

- Kamu hizmetlerinin yürütülmesi için gerekli olan gelir ve giderler merkezi bütçede toplanır.

- Vatandaşlara sunulacak kamu hizmetleri bir merkezde toplanır ve düzenlenir. Karar alma yetkisi ve sorumluluğu başkentteki yetkililere aittir.

- Merkezi idarenin bir uzantısı konumunda olan taşra teşkilatı söz konusudur ve taşradaki görevliler, merkezin emir ve talimatlarıyla bağlıdır.

- Her ne kadar devlet, yani merkezi idare bakanlıklara, bakanlıklar da başkent teşkilatı ve taşra teşkilatı olmak üzere değişik birimlere ayrılmış olsa da, devlet bir bütündür. Bu bütünlük, hiyerarşik düzen ile sağlanmaktadır.

Merkezi yönetimin önemli ve hassas konularda uygulama biçiminde dikkat ermesi gereken bazı hususlar vardır. Eğer bu uygulama katı ve sert bir şekilde uygulanmaya çalışılırsa bazı sıkıntılar doğurabilir. İşleyiş bakımından uygulamada sürekli üst kademedeki yöneticilere danışılarak veya karar verme hususunda yukarıdan karar

beklenirse işleyişte gecikmelere yol açabilir. Bu gecikmeler ise uzun vadede işlenemez hale gelerek hem maddi hem manevi sıkıntılara yol açar (Tortop, 2008:95).

Aslında, merkezi yönetimi işleyiş ve teorik olarak demokrasi değerlerine uygun bir yönetim değildir. Ayrıştığı birçok nokta vardır. Örnek olarak, hizmet dağılımında işleyiş farklılıklarıyla beraber bakış açıları değişiklik göstermektedir (Ökmen ve Parlak, 2008:9).

Yukarıdaki cümleler ile merkezi yönetimin çoğunlukla farklı olumsuzluklardan bahsetsekte, sakıncalı durumların yanında olumlu ve yararlı durumlarıda vardır. Merkezi yönetime göre, güçlü bir devlet olmanın en büyük göstergelerinden biri sosyal ve ekonomik kalkınma çizelgenizin dengeli bir şekilde hareket etmesi gerekir. Bunu sağlamak için ise hizmetleri ve çalışmaları sağlayan kamu personellerinin tarafsız olması ve daima ileriyi düşünerek hizmetlerin tam zamanlı her yere eşit dağılmasını hedeflemektir (Eryılmaz, 2010:72).

Merkezi yönetimin çeşitli ve farklı uygulamaları olsa bile, sistemin getirdiği değişiklikler birçok ülkede olumlu karşılansada merkezi yönetim personelinin denetlenebilirliği halk tarafından yok denilecek kadar azdır. Küresel dünyada zaman geçtikçe verilen yetkilerin daha çok temel idariler tarafından uygulandığı görülmektedir. Bazı ülkelerde ise istisnai durumlar söz konusu olabiliyor. Bu ülkelere örnek olarak, Ortadoğu ve Asya bölgesindeki ülkeleri söyleyebiliriz (Ulusoy ve Akdemir, 2007:45).

Afet yönetim süreçlerinden bahsedecek olursak, literatürde, "Afet Döngüsü", "Geleneksel Afet Yönetim Aşamaları" ve "Afet Risk Yönetim Aşamaları" isimleri gibi kavramsal terimlerle sırasıyla birbirini takip eden dört aşamadan oluşmaktadır. Ayrıca yönetim süreciyle alakalı anlatmak istenilen olaylar örgüsü olarak hep vurgulanan kısım ise iyileştirme önleme (risk ve zarar azaltma), hazırlık, müdahale ve iyileştirme gibi süreçleri ifade etmektedir. Sırasını kaybetmesi halinde ise hedeflenen eylemler gerçekleşemezse tüm sistem başarısız olarak kabul edilir. Afet yönetiminde belli bir sistem üzerine takip gerçekleştirmek ve görev paylaşımını sağlamak için uyulması gereken ana temalar bunlardır (Gözüm ve Arslan, 2017, s. 105).

İlk süreç olan ve planlamanın en başında olan önleme sürecinde risk yönetimini başlatmak için afetin risk ihitimallerinin belirlenmesi, hukuki, mali idari

ve kurumsal bir ekip oluşturularak, uyarı sistemleri ile desteklenmesi ve bu sistemin geliştirilmesi, aynı zamanda vatandaşların afete karşı bilinçlendirilerek afet zamanında ekibin büyütülerek hep birlikte başa çıkılması adına çalışmalar yürütülmesi hedeflenmektedir.

Hazırlık şemaları oluşturularak a planı, b planı ve hatta c planı gibi bazı olumsuzluklarla karşılaşılacakmış gibi diğer planların devreye gireceği planlar oluşturulmalıdır. Ekiplerin arama ve kurtarma faaliyetlerini yürütebilmesi için, topluma gerekli eğitimlerin ve bilgilerin verilmesi istenmektedir. Afet sonra olağanüstü durumlarda kriz yönetebilecek toplum içinden bazı ekipler oluşturularak bu ekiplerle, psikolojik ve sosyolojik destek, barınma, beslenme, tahliye kurtarma ve hekimlik gibi bulunan meslek grupları ile ortak çalışarak zararı daha aza indirme hedeflenmektedir. Salgın hastalıklar, yangınlar, patlamalar ve oluşabilecek doğal afetlerden sonra çıkabilecek ikincil sorunların çözülmesine yönelik farklı çalışmalar yürütülmektedir. Yaptığımız müdahele sonrasında yapılacak eylemlerin en önemli payı ise son kısım iyileştirme kısmıdır. Bu durumda yerine göre altyapı, ulaşım, eğitim, haberleşme gibi sorunları sosyal ve kültürel etkinliklerle faaliyet göstererek maddi ve manevi hasarların acısını giderme adına ve yeniden tesis etmek için gerekli adımların atılması hedeflenmektedir. Geçici etkinliklerle, geçici çözümler yerine taşları yeniden yerine oturtacak ve eski hayatın yeniden inşa ettirilerek güvenin tesis edilerek kalıcı çözümler için ekip çalışması ile faaliyetler yerine getirilmektedir. Yeni sorunlara zemin hazırlamak yerine gerçek çözümlere ihtiyaç vardır (Taş ve Erdal, 2015, s. 1073).

Genellikle farklı çalışmalarda birçok afet sınıflaması mevcuttur. Bu sınıflandırmalara etkili bir örnek “Afetlerin Tehlike Sınıflaması” dır (CRED, 2019a)
Bu sınıflama Şekil 2.1’ de gösterilmektedir:

Şekil 3 Doğal afet alt grup sınıflandırması (Emergency Events Database (EM-DAT))

"Afet tehlikelerini kökenlerine göre; deprem, sel, kuraklık, heyelan, volkan patlaması gibi doğal; endüstriyel, nükleer ve büyük taşımacılık kazaları gibi teknolojik; savaş, terör olayları, iç çatışmalar gibi insan kaynaklı tehlikeler olarak ayırmak mümkündür" (AFAD, 2014)

Ayrıca yukarıda değinilen tüm afetlerin ek olarak tanımlamaları yapılmıştır. Buna göre;

- Doğal afet: (ing. natural disaster) "Deprem, sel, heyelan, çığ, kuraklık, fırtına, dolu, hortum, kuraklık, göktaşı düşmesi v.b. gibi oluşumu engellenemeyen jeolojik, meteorolojik, hidrolojik, klimatolojik, biyolojik ve kaynağı dünya dışında olan tehlikelerden kaynaklanan doğa olaylarının sonuçlarına verilen genel ad."
- İnsan kaynaklı afet (ing. man-made disaster) "Politik ve insan faktörlerinin etkin olduğu savaşlar, iç çatışmalar, terör eylemleri, büyük göçler, endüstriyel kazalar gibi olaylar ve bunların doğurduğu sonuçların tümü."
- Teknoloji kaynaklı afet (ing. technological disaster) "İnsan faaliyetleri ya da doğal afetlerin tetiklemesi sonucunda oluşan endüstriyel, maden, nükleer ve ulaşım kazaları, kritik yapılara yönelik tehditler, siber tehlikeler, büyük

yangınlar, terörizm (kimyasal, biyolojik, radyolojik, nükleer tehditler) ile çevresel tehlikeler gibi can kaybına, hastalıklara, sosyal, ekonomik ve çevresel bozulmalara neden olan afet ya da acil durum."

Yukarıdaki sınıflamaya ek olarak ayrıca afetlerin gelişiminde zaman faktörü açısındanda bir sınıflamaya tabi tuttuğu görülmektedir. Buna göre; "depremler, seller, volkan patlamaları, fırtına ve tayfunlar gibi ani gelişen tehlikeler veya kuraklık, erozyon, küresel iklim değişiklikleri gibi yavaş gelişen tehlikeler olarak da tasnif edilebilmektedir."

Bunların tanımlamalarına da ayrı ayrı yerlerde değinilmiştir:

- Ani gelişen afet: (ing. rapid onset disaster) "Deprem, fırtına, hortum, çığ, kaya düşmesi, volkan, yangın, heyelan, ani sel, su taşkını, tsunami gibi yıkıcı etkileri aniden ortaya çıkan doğal afet."
- Yavaş gelişen afet: (ing. slow onset disaster) "Olumsuz sonuçları aniden değil de zamanla ve giderek ağırlaşan boyutlarda ortaya çıkan afet. Küresel ısınma, kuraklık, erozyon, çölleşme gibi doğal afetler ile sosyal dengenin bozulması gibi toplumsal afetler bu kapsamdadır." (AFAD, 2014).

İnsanların sebebiyet verdiği afetler neticesinde meydana gelen afetler insan kaynaklı afetler olarak adlandırılır. Afet alanındaki çoğu kişinin değindiği ve araştırmasına girmiş olan özellikle 1990'lardan itibaren bahsedilen veriler insan kaynaklı veya doğal nedenli afetlerin asıl temel sebebi teknolojik afetler olarak ifade edilir. Bu durum aslında uluslararası alanda da aynı şekilde düşünürlerin gündeminde yer almıştır. "Na-Tech" olarak isimi geçen fakat tam olarak teknolojik sebepli de diyemediğimiz, örnek olarak ise bir afet sebebiyle imalat tesislerinin zarar görmesiyle ortaya gelen patlama ve yangınların maddesinden oluşan çevreye verdiği zararı belirtmektedir. Bu tip afetlerin maddi ve manevi zararlarını düşünecek olursak eğer çok daha fazla zarardan bahsedebiliriz (Kadıoğlu, 2011).

Bu sebep kaynaklı teknolojik afetlerin büyük bir kısmı "Kimyasal, Biyolojik, Radyolojik ve Nükleer" kısacası "KBRN" diye ifade edilen bu konumdaki tesislerin hasar görmesi (endüstriyel kaza, sabotaj) veya bunlardan elde edilen kitle imha araçları ile gerçekleştirilen terör saldırısı veya savaşlar neticesinde oluşmaktadır. Asrımızın önemli bir tehdidi olarak görülen KBRN terminolojisine ait bazı tanımlamalar mevcuttur.

- KBRN olayı "(ing. chemical, biological, radiological and nuclear /CBRN event)"

"Kimyasal, biyolojik, radyoaktif ve nükleer maddelerin kasten veya kazaen yayılmasıyla oluşan, insan ve çevre için zararlı ve tehlikeli durumlara yol açan olay."

- KBRN tehdit ve tehlikesi: (ing. CBRN threat and hazard) "KBRN maddelerinden elde edilmiş silahların terör ve sabotaj eylemleri ile kasten kullanılmasıyla ya da endüstriyel üretimde, sağlık sektöründe, laboratuarlarda ve bilimsel araştırmalarda ürün ya da ara ürün olarak kullanılan KBRN maddelerinin kazaen çevreye yayılmasıyla oluşan tehdit ve tehlike."
- KBRN silahları: (ing. CBRN weapons) "Kimyasal, biyolojik, radyoaktif ve nükleer maddeleri yaymak için tasarlanan silahlar."
- KBRN riski: (ing. CBRN risk)" İnsan sağlığı ve çevrenin, KBRN maddelerinin kasten veya kazaen çevreye yayılmasından zarar görme olasılığı ve zararın ciddiyet derecesi."
- KBRN risk analizi: (ing. CBRN risk analysis) "İnsan sağlığı ve çevrenin, KBRN maddelerinin kasten veya kazaen çevreye yayılmasından zarar görme olasılığının ve zararın ciddiyet derecesinin değerlendirilmesine ilişkin faaliyetler bütünü."
- KBRN kirlenmesi: (ing. CBRN contamination) "Kimyasal, biyolojik, radyoaktif ve nükleer maddelerin belirli bir bölgeye, kişilere, yapılara, su kaynaklarına ve toprağa bulaşması durumu." (AFAD, 2014).

"Afetlerin insanlar, insan yerleşmeleri ve çevre üzerindeki doğrudan etkileri; yol açtıkları zarar ve kayıplar ile dolaylı ve ikincil etkiler dâhil meydana gelen olumsuzlukların tümünü" içeren afetin etkileri (ing. disaster impacts) birkaç başlık altında değerlendirilebilmektedir (AFAD, 2014).

- Afetlerin doğrudan etkisi: (ing. direct effect of disasters) "Can kayıpları, yaralanma ve sakat kalmalar, yapı ve altyapı hasarları, eşya ve stok kayıpları, hayvan, tarım alanları ve tarım ürünleri kayıpları, kültür mirası ve müzelerdeki kayıplar ile acil yardım, kurtarma, iyileştirme ve yeniden inşa faaliyetlerine yönelikgiderlerin tümü."

- Afetlerin dolaylı etkisi: (ing. in-direct effect of disasters) “Üretim, turizm, ticaret ve hizmet sektörlerinin kısa veya uzun süreli devre dışı kalması nedeniyle uğranılan gelir kayıpları, eğitim, sağlık, ulaştırma, enerji vb. sektörlerdeki hasarlar nedeniyle uğranılan hizmet kayıpları, üretim ve hizmet azalmasının yol açacağı fiyat artışları, kalkınma planlarındaki yatırımların askıya alınmasının doğuracağı alternative maliyetler, işsizlik, göç, sakat ve kimsesiz kalanlarla, psikolojik travma yaşayanların yol açtığı sosyal maliyet vb. olumsuzlukların tümü”
- Afetlerin ikincil etkisi: (ing. secondary effect of disasters) “Üretim ve hizmet kaybının yol açabileceği pazar kaybı, aşırı talebin neden olduğu karaborsacılık, sosyal dengelerin bozulmasının yol açabileceği asayişsizlik, hırsızlık, yağmacılık, tecavüz vb. olayların aşırı derecede artışı gibi etkiler. Gayrisafi yurt içi hâsıla, tüketim, enflasyon, istihdam ve diğer makro ekonomik göstergelerdeki olumsuz değişiklikler, kamu kaynaklarının yardım ve yeniden yapılanmaya aktarılmasından kaynaklanan ekonomik kayıplar da afetlerin ikincil etkilerindendir.”

Tüm bunlar afetin büyüklüğünü oluşturmaktadır:

- Afetin büyüklüğü: (ing. size of disaster) “Afetin yol açtığı ve afete bağlı nedenlerle oluşabilecek can kayıpları, yaralanma ve sakat kalmalar, yapı ve altyapı hasarları gibi fiziksel hasarlarla ekonomik, sosyal ve psikolojik kayıpların tümü.” (AFAD, 2014)

Ayrıca ilk afet, sonrası oluşan etkileri nedeniyle bazen ikincil afetlere de sebebiyet verebilmektedir:

- İkincil afet: (ing. secondary disaster) “Bir afetin etkisi veya tetiklemesi ile meydana gelen yangın, heyelan, baraj yıkılması, patlama, salgın hastalıklar ve endüstriyel kaza gibi yeni afetlere verilen ad.” (AFAD,2014).

Afetler dünya üzerinde her bölgede sıklık ve çeşitlilik açısından değişiklik göstermektedir. Her bölgenin kendisine göre daha fazla karşılaşma olasılığı olan afe ler mevcuttur. Türkiye’de karşılaşılan en fazla afetleri sıralayacak olursak, meteo olojik afetleri sıralayabiliriz; dolu, şiddetli yağış, sel, kuraklık, yağış, çığ, orman yangını,

kar, don olayı, yıldırım ve şiddetli fırtına gibi olaylar görülmektedir. Örnek gösterecek olursak, Karadeniz ve Akdeniz bölgelerinde daha çok sahile yakın kesimlerde sel ve fırtına hakim oluyor. Yukarıya çıkıldıkça dağlık kesimlerde çığ ve heyelan gibi afetler görülmektedir. Bazı durumlarda ise oranın coğrafi çeşitliliği ve iklim özelliklerine bağlı olarak gerçekleşecek olay örgüleri farklılık gösterebilir (Yılmaz, 2015).

Genel olarak dünya üzerindeki yaklaşımlara göre doğal afet türlerinden en önemlilerini sıralayacak olursak, 31 türden; tsunami, fırtına, kuraklık ve selin ortak fark edilme özelliği erkenden tahmin edilebilir olmasıdır. Erken uyarılma ve onlarca canlının hayatı söz konu olduğu için önlemlerin alınması daha kolay verilere dayanarak korunması etkili olmuştur. Bu tür erken uyarılma sistemlerin olmadığı daha eski zamanlarda örneğin, 1970 yılındaki gerçekleşen Bangladeş'deki tropikal siklonunda yaklaşık 300.000 kişi hayatını kaybetmiştir. Küresel gelişen teknoloji ile beraber gelişmiş erken uyarılma sistemlerinin vermiş olduğu verilere göre benzer yanlarıyla gerçekleşen fırtına ve tropikal siklon afetlerinde 1992'de 13.000, 1994'te ise sadece 20 kişi hayatını kaybederek sistemlerin verdiği veriler ve erken uyarılma sayesinde alınan önlemler ölümleri azaltmıştır (MEB, 2011).

Geçmiş yıllarda 2011 senesinde Japonya'da gerçekleşmiş olan 8,9 büyüklüğündeki doğal afet depremin sonrasında ikincil afet kategorisinde yer alan tsunami felaketinde binlerce insanın hayatını kaybettiği ve kaybolduğu kaydedilmiştir. Temel olarak burada dikkat edilmesi gereken konu ise hasar ve zarar bazı afetlerin ilk gerçekleşen afette gerçekleşmesi beklenirken, birinci afetlerden sonra gelen ikincil afetler büyük hasarlar bırakabilir. Bu durumlara karşı yeterli hazırlıkların yapılması çok zordur, fakat yaşanan ilk afetten sonrasını düşünmek ve sonrasında oluşabilecek afetlere karşı hazırlıklı olmak zararı daha aza indirebilme ihtimalini verebilir. Maddi zararlardan kaçamayız belki, ama manevi olarak can kaybını böylece önleyebiliriz. Bazı durumlar vardır ki sonucunu sizde tahmin edemezsiniz. Bir afet gerçekleşir ve o afetin hasar veya zarar verdiği bölgeler çok önemli gelir. Eğer hasar bıraktığı bölgelerde fabrikalar veya üretim tesisleri gibi olan yapıların arasında yer alıyorsa, sonrasında oluşacak afetlere karşı hazırlıklı olunmalıdır. Üretim tesislerinde veya fabrikalarda kimyasal atıklar veya kimyasal ilaçlar olma ihtimali ile birlikte çevreye yayacağı kimyasal hava ve gazların o bölgede bulunan toplum için büyük bir tehdit olabilir hatta bu durum gelecek nesillere kadar uzanan kronik ve genetik bir hastalıklara

sebep olabilir. Geçmiş yıllarda, Fukuşima Nükleer Santrali ile KBRN kirliliğin oluşması ile birlikte ikincil bir afet bölgeyi tehlike altına almıştır (MEB, 2011).

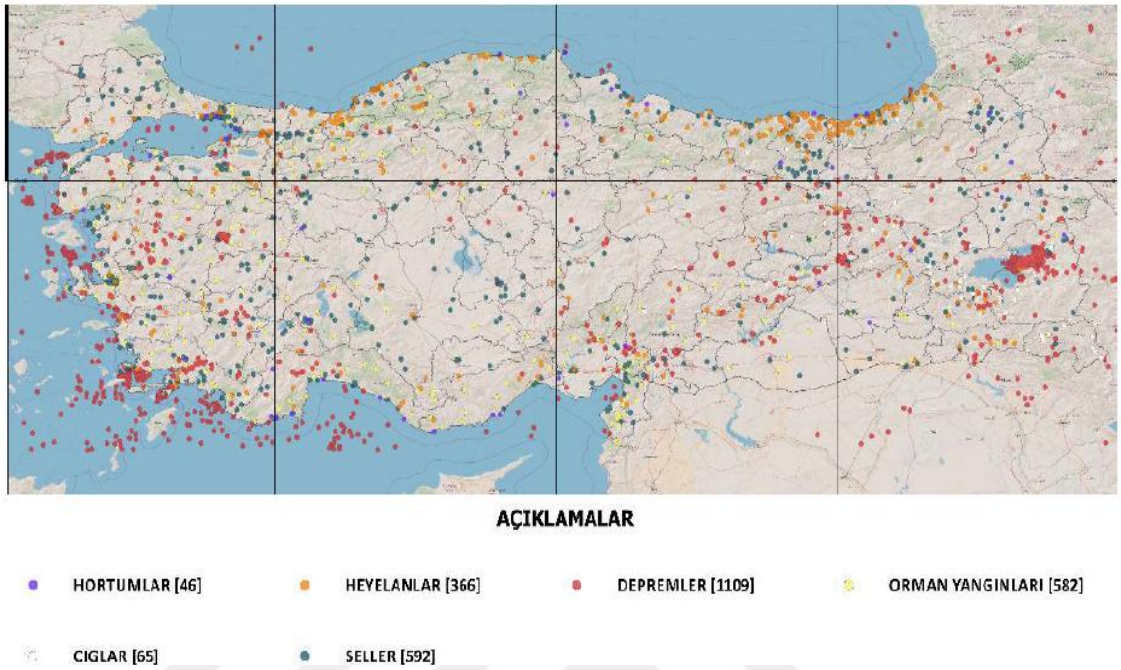

Şekil 4 Doğal Afetler Yoğunluk Haritası

Türkiye'nin bulunduğu topografik ve jeolojik konum ve iklim şartları ile ayrıca meteorolojik özellikleriyle farklı farklı doğal afetlere maruz kalan bir ülke statüsündedir. Çeşitli ülkelerde görülen afetlere göre daha farklı ve bölgesel olarak afet sıralaması değişiktir (CRED, 2018).

Ülkemizde çığ düşmesi, yangın, heyelan, kuraklık ve sel gibi birçok gerçekleşen afet olayları geçmişten günümüze kadar en fazla görülen afetler arasında yer almasına rağman en fazla zararı veren afet türü ise depremler olduğu görülmüştür. Hem mimari hem beton yapılı yerleşmelerde belirli bir düzen ve plan içerisinde hareket edilmediği hatta yapılar inşa edilirken deprem düşünülmeden yapılması gibi durumlar önlem açısından etkili olmuştur (Yılmaz, 2015)

2. KURUM, KURUMSALCILIK VE KURUMSALLAŞMA İLE İLGİLİ KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Kurum ile İlgili Kavramlar

Kurum kavramı, kelime manasıyla beraber toplum içinde yerleşmiş veya örgütlenmiş herkes tarafından kabul edilmiş belli bir düzen şemasına sahip olan kendi sosyal kümesini kurarak faaliyet gösteren ve çalışma şekillerini belli bir sisteme göre belirleyen (Koçer, 2005: 361) veya süreçler içerisinde bireysel olan davranışlar için ve organizasyonel bazı yapısal değişkenlikleri sağlamakla kalmayıp, o değişkenlikleri süreç ile beraber uyumlu bir şekilde sisteme uyarlayan normlar tanımıdır (Mavima ve Richard Chackerian, 2001: 94).

Bir başka şekilde anlamdıracak olursak, kurum kavramı kendini toplum önünde kabul görmüş insanların kafasına yerleşmiş sosyal hayattaki belli başlı bazı konular ile ilişkili veya bağlantılı olan topluluğu ifade etmektedir(Koçel, 2001: 291). Kurumlar, kuralları uygulama ve uyum bakımından sosyal davranışların bir arada yaşanması için düzenlenmiş bir örgütsel oluşumudur (Dillard, Rigsby ve Goodman, 2004: 508). Kurumlar zaman zaman tekrar eden ve yeniden yeni kurallarını kaynaklarına göre esneklik sağlayarak, açıklık getirme özellikleri mevcuttur (Giddens, 1984: 375).

Psikolojik ve sosyolojik olarak kurumların belli standartlarda topluma karşı belirli düzeylerde ilgi alanları oluşturmaları ve bu alandaki çalışmalarını yürütürken, toplumun temel ihtiyaç noktalarını ve önceki durumlarına göre kaygı noktalarına faaliyet düzenlemeleri gerekebilir. Bu ihtiyaçları karşılayan kuruluş veya kurum ise kendi başarısını bu hususa göre belirleyebilir (Marshall, 2005: 438).

Kurumlar, ana kurumlar ve ikincil kurumlar olmak üzere iki temel grupta değerlendirilebilirler (Bresser ve Millonig, 2003: 221-222):

(a) Ana kurumlar, sosyal bakış açısıyla evrim geçirmiş olabilir ve genel olarak kabul edilmiş değerleri temsil ederler. Ana kurumlar ciddiye alınarak ve ku-

rumların planlı olarak değişimleri veya farklılık gösterilmesi çok zordur. Ana kurumların bir üyesi olarak değerlendirilebilir.

(b) Esnek kurumlar belirli sosyal sorunların çözüme kavuşturulması için vardır. Esnek kurumlar, yasaları, sözleşmeleri, örgütleri ve örgütsel kural ve prosedürleri içine alırlar.

Bu kurumlar, ana kurumlara kıyasla daha esnek olup, planlı olarak değişimleri daha kolaydır. Ana kurumlarda olduğu gibi, esnek kurumlar da izleyicileri tarafından ciddiye alınarak içselleştirilebilir.

Kurumlar, "kurumun varoluşunda öncelikte kimin yararlandığı" ölçütüne göre sınıflandırılabilirler. Bu ölçüte göre kurumlar (Blau ve Scott, 1962):

- Yalnızca üyelerinin haklarını koruyan, üyeleri için faaliyette bulunan ortak fayda sağlayan kurumlar (sendikalar, kulüpler, siyasi partiler, din kurumları gibi).
- Öncelikle mal sahiplerine fayda sağlayan kurumlar, İşletmeler (sigorta şirketleri, mağazalar, bankalar, sanayi işletmeleri, gibi);
- İlk olarak müşterilere fayda sağlayan hizmet kurumları ve
- Kamu faydasına faaliyet gösteren kurumlar (Polis, itfaiye örgütleri, Maliye Bakanlığı gibi) olarak dört kategoride toplanabilir.

2.2. Kurumsalcılık

Kurumsalcılık; kuruluşların, kurumsal çevrelerindeki fenomenler tarafından inşa edildiklerini, çevrelerine benzeme eğiliminde olduklarını ve biçimsel kuruluşların, dönüşümsel ve teknik karşılıklı bağımlılıklar ile çevreleriyle uyumlu hale geldikleri ileri sürülen bir kuramdır (Meyer & Rowan, 1977, s. 346). Kurumsalcılık; biçimsel kuruluşlar ile bu kuruluşların ilerlemesine destek olan sosyal etkileşimlere yönelik düşünme şeklidir (Dillard, 2004, s. 508).

Kurumsalcılık teorisine göre; kuruluşlar ve kuruluşun işleyişini sağlayan bireyler, başka bir değişle kendilerini yaratan normlar, inançlar, kurallar, değerler ve kabul görmüş davranış kalıplarıyla oluşmuş bir ağ ile çevrelenmiştirler. Bu ağ

kuruluşların ve bireylerin hareketlerine yön veren rasyonel bir ortam sunmaktadır (Hasselbladh & Kallinikos, 2000, s. 698). Post endüstriyel toplumlarda birçok kuruluşun resmi yapısı, iş odaklı kriterler (etkinlik, verimlilik vb.) ve organizasyonel koordinasyon ve kontrol ihtiyaçlarını değil, kurumsal ortamlarının dolaylı yoldan etkisini yansıtır (Meyer & Rowan, 1977, s. 340-341).

Kurumsalcılık teorileri, kurumsal sürekliliği ve dönüşüm süreçlerini açıklayıp anlaşılmasını sağlamıştır. Bu durum, kaynak bağımlılığı ve durumsallık kuramları kapsamında teknik öge ve sorumluluklardan ziyade organizasyon ortamlarının kültürel ve sosyal yönlerini öne çıkaran, kuruluşun 'açık sistemler' görüşlerinin gelişimi olarak görülebilir (Ashworth, Boyne, & Delbrige, 2005, s. 61-62).

2.3. Kurumsal Teorinin Tarihsel Gelişim Süreci

2.3.1. Eski Kurumsalcı Kuramlar

II. Dünya Savaşı'ndan sonraki yıllarda Selznick ve öğrencileri kamu kuruluşları ve siyasi kurumları üzerine yaptıkları çalışmaları 'eski kurumsalcı' kuramın temelini oluşturan en önemli örneklerden biridir. Bu kurum geliştirilirken Barnard ve Michels'in çalışmaları temel alınmıştır (Scott, 1975). Organizasyondaki katılımcıların bağlılıkları ve karakterleri ile dış çevresel etkilere kısıtlamalara yanıt olarak oluşturulmuş uyarlanabilir bir araç olarak görmektedir. Bu uyum süreci kurumsallaşma olarak tanımlanır. Kurumsallaşma ile belirtilen organizasyonel faaliyetlere teknik mecburiyetlerin ötesinde bir katkı sağlamaktadır (Selznick, 1984). Kurumsallaşma zaman içinde olur ve kuruluşun geçmişi, üyeleri, kapsadığı topluluklar ve bu toplulukların ürettiği hakları ve çıkarları gösterir. Bir kuruluşun kurumsallaşma ölçütü bireysel ve grup halindeki iletişimi için sağladığı hareket açıklığıyla ilişkilidir. Kuruluşun amaçları ne kadar netse, etkinlikleri ne kadar teknik ve uzmanlaşmış ise, toplumsal ve çevresel güçler kuruluşun gelişimini o kadar az etkileyecektir (Selznick, 1984).

Eski kurumsalcıkuramın temeli işlevci yapılsal sosyolojiye dayanırken yeni kurumsal kuramın temeli Parsons'ın çalışmlarını reddetmese de fenomenoljik

sisyolojiye dayanmaktadır (Özen, 2010, s. 287). Kurumsalcılığın 19.yy.'dan beri sosyoloji, siyaset ve ekonomi alanlarında yer alan bir bakış açısı olduğu bilinir. Varoluş biçimi, temel vurgu ve gelişimi açısından alanlar arasındaki farklılıklar olmasına rağmen bu disiplinlerde kurumsalcı bakışların ortak endişesi, sosyal düzen ve devamlılığın köklerini özümsemektir (Özen, 2010, s. 244).

Kurumsalcı ekonomi, 20. yy. başlarında ABD'de gelişen bir kuramdır. Bu kuram Neoklasik Okul'un soyut düşünce tümdengelimli çözümleme metodunun kamu kuruluşlarının müdahalesini minimuma düşürmeyi amaçlayan siyasi önerilere rağmen gelişimini sürdürmüştür. Arayagiren zamanda bu akımın etkisi büyük ölçüde dalgalanmıştır. Günümüzde en tanınmış savunucuları ABD'de J. K. Galbraith (1908-), Batı Avrupa'da da İsveçli Gunnar Myrdal (1898-) ve Fransız François Perroux olmuştur. Geçmişteki en önemli temsilcileri arasında T. Veblen (1857-1929) ve W. C. Mitchell (1874-1948) anılmaktadır (Savaş, 2000, s. 648).

2.3.2. Yeni Kurumsalcı Kuramlar

"Yeni Kurumsalcılık'' akımı günümüzdeki sosyal oluşumları ve davranışları anlatırken; kuralların ve kültürün etkisi ile tarihin çeşitli önemli konuları vurgulanmıştır (Scott W. R., 2003, s. 879-880). Yeni kurumsalcılar, 'kurumsal izomorfizm' kavramını kendi literatürüne getirmişlerdir ve buna dayanarak, kuruluşların, hem taklit hem zorlama hem de normatif baskıların etkisiyle giderek birbiririne benzemeye başladığını göstermişlerdir (DiMaggi & Powell, 1983, s. 147-160)

Kurumsalcılar; Neoklasik Ekonomi düşüncesinin fazlaca soyut ve mekanik anlayışla kurulan teorilerden oluştuğunu iddia ederler. Kurumsalcılar, bu anlayışın aksine, somut gerçekleri aramaya yönelmişlerdir. Araştırmaların bir bölümü topluluktaki evrimin vasfını, bir bölümü konjonktür dalgalarının istatiksel analiz talosunu, bir bölüm endüstrinin kurumsallaşmasıyla rekabeti sınırlandıran oligopolcü yapıyı incelemişlerdir.Bununlabirikte incelenen konu ne olursa olsun, Kurumsalcılar, dengesizlikleri vurgulayarak insan etkisinin önemini somut gerçeklerle açıklamışlardır.Bu nedenden ötürü toplum ve ekonomiyi dengeleyerek en uygun

düzeye ulaşmak için devlet müdahalesini savunmuşlardır. Bu yaklaşımlarla insani ve sosyal unsurları vurgulamak kurumsalcıların en önemli özelliğidir (Savaş, 2000, s. 646-648)

Tablo 1 Eski-Yeni Kurumsalcılık Teorileri

Karşılaştırma Konuları	**Eski Kurumsalcılık Teorileri**	**Yeni Kurumsalcılık Teorileri**
Çıkar Çatışması	Merkezi	Çevresel
Ataletin Kaynağı	Çıkar Çevreleri	Yasallık Zorunluluğu
Örgütsel Yapı	Biçimsel Olmayan Yapı	Biçimsel Yapının Simgesel Rolü
Örgütün Yeri	Bölgesel Çevre	Alan, Sektör ya da Toplum
Kurumsallaşmanın Odak Noktası	Örgüt	Örgütsel Alan ya da Toplum
Örgütsel Dinamikler	Değişim	Katılık
Faydacılık Eleştirisinin Temelleri	Çıkar Birliği Teorisi	Eylem Teorisi
Faydacılık Eleştirisinin Sonuçları	Beklenmeyen Sonuçlar	Düşünceyi Yansıtmayan Eylemler
Algılamanın Anahtar Formları	Değerler, Kurallar, Tutumlar	Sınıflandırmalar, azılar, Programlar, Şema
Sosyal Psikoloji	Sosyalizasyon Teorisi	Özellikler Teorisi
Emrin Bilişsel Temeli	Bağlılık	Alışkanlıklar, Uygulamalı Eylem
Hedefler	Değiştirilebilir	Belirsiz
Gündem	Politikalarla Uygunluk	Disiplin

Kaynak: Paul DiMaggio ve Walter W. Powell (1995) akt. Özel, Şükrü (2010). "Yeni Kurumsal Kuram Örgütleri Çözümlemede Yeni Ufuklar ve Yeni Sorunlar" içinde 237-330. Sargut, A. Selami ve Özen, Şükrü (2010), Örgüt Kuramları, İmge Kitabevi, Ankara, s. 286.

2.4. Kurumsalcılık Teorisine Yöneltilen Eleştiriler

Kurumsalcılık teorileri çok yönden çeşitli eleştirilere maruz kalmıştır.

(a) Kurumsal ortamdan ayrı olarak kendi merkezinde farklılaşmayan her kuruluşuaynı derecede etkileyen tek tip bir ortam olarak düşünmek gerçekçi değildir (Zucker, 1987, s. 445).

(b) Açıklanmayan çıkar ve güç farklılıklarının rolü (Özen, 2010, s. 276)

(c) Sentezlenmiş entegre bir Yeni Kurumsalcılık Teorileri modelini dejenere etmektedir (Özen, 2010, s. 281)

(d) Özetle, fazlaca teori barındırdığı için kurumsalcılık teorileri olarak bilinmektedir. Fikir ayrılıkları nedeniyle okul olamamışlardır (Saruhan & Yıldız, 2009, s. 182)

Kurumsalcılık Teorilerine yöneltilen eleştiriler (Ataman, 2009, s. 241);

(a) Stratejik organizasyonel davranış olasılığını küçümsemesi,
(b) Organizasyonel etkinliğin tarafsız olarak analiz edilememesi,
(c) Entelektüel karmaşa ve bütünsel bir teorik çerçevenin olmaması,
(d) Teorilerin deneysel testlerinin zorluğu,
(e) Kuruluşların rasyonel olmayan tasviri,
(f) Kuruluş dışı çevresel baskılara direnme ihtimalini düşünmemek,
(g) Rekabetin küçümsenmesi,
(h) Kuruluşlardaki grup çıkarları ve güç ile ilgili örgütsel davranışları ele almamak,
(i) Savunulanların uygulanabilirliği ve geçerliliği sınırlıdır.

2.5. Kurumsal Kuramın Temel Unsurları

2.5.1. Kurumsal Çevre

Kurumsal kavramdan önce ortaya konulan bakış açıları ile pek popüler olmasa da, çevre kavramı, kurumsalcı bakış açısında öne çıkmış ve önemle üzerinde durulmuştur (Meyer & Rowan, 1977). Kurumsal kuram açısından, farklılıkların dış ortam faktörü ve organizasyonel yapısı ile açıklandığı izlenmektedir (Aydınlı, 2007). Bu sebeple kurumsal kuram, sosyal davranış sorumluluklarına anlam ve denge katan oluşumlarla tanımlanan kuruluşları ön plana çıkarmakta ve organizasyonel kararların sosyal sonuçlarına odaklanarak kurumsal çevrenin varlığını vurgulamaktadır (Apaydın, 2009).

Çevre ‘kurumsal’ ve ‘teknik’ olarak iki boyutta incelenmektedir. Teknik çevre, hizmet ve/veya ürün değişimine hizmet veren bir pazarda, kuruluşların süreçleri etkin bir şekilde çalıştırması ve etkili olarak kontrol ettikleri için

ödüllendirildikleri oramı ifade eder (Scott W. R., 1991). Bu çevrede etkinlik gösteren kuruluşlar temel süreçlerini ortamın kargaşasından koruma eğilimindedirler (Scott & Meyer, 1991). Teknik çevrenin aksine kurumsal çevre kompleks teknolojilerdense sosyal olarak tanımlanmış gereksinim ve kuralları içeren bir ortam oluşturur (Scott W. R., 1991). Bu gereksinim ve kurallar, ticari ve profesyonel organizasyonlardan, düzenleyicilerden, ortak inanış sistemlerinden vb. sebeplerden türetilmiş olabilir. Sosyal gereksinim ve kaideler ne amaçla oluşturulmuş olsun, kuruluşlar bunlara uydukları taktirde ödüllendirilirler (Scott & Meyer, 1991). Özetle kurumsal çevre, sosyal olarak tanımlanmış kategorileri ve kuralları incelerken; teknik çevre üretimin etkili ve verimli sürdürülmesine önem verir. Öte yandan kurumsal çevrede kuruluşlar nitel ve nicel olmaktanolmaktan çok doğru süreç ve yapı kullandıkları için ödüllendirilmektedir (Scott W. R., 1991). Kurumsal teoriye göre kurumsal çevre, organizasyonların meşruiyet elde etmek ve destekçi bulmak adına bireysel olarak benimsemeleri gereken gereklilik ve kuralların kombinasyonundan oluşan bir yapıdır (Dinçer, 2013).

2.5.2. Kurumsal Meşruiyet ve Eşbiçimcilik (İzomorfizm)

Kanter (1972) tarafından literatüre tanıtılan kurumsal izomorfizm, organizasyonların kurumsal çevreleri ile uyumlu/benzer olduğunu ifade etmektedir. Kanter'e göre kurumsal izomorfizmin meydana çıkmasının en temel nedeni, kuruluşların ortak bir kaynak çevresi benimseyerek meşruiyet kazanma arzusudur. Bu sebeple kuruluşların toplum üzerinde rol oynayan örgütsel/bireysel düzenleyicilerin koyduğu kurallara uyumlu kritik referansları elde etme kabiliyetleri artmakta ve böylelikle kuruluşlar yaşamlarını sürdürebilmektedir. Kurumsal kuram açısından incelendiğinde, organizasyonel veya bireysel her şahsın varolabilmek için uyum içinde olma mecburiyeti hissettiği vurgulanmaktadır (Duman, 2012, s. 12). İzomorfizmin literatürdeki karşılığı olan bu zorunlu uyum, organizasyonların etraflarındaki zorlu, normatif/taklitçi tutumların kuruluşları kurumsallaşmaya ve içinde bulunduğu çevreye uyumunu zorlaştırdığı belirtilmektedir. Bu durumda kurumsal kuram, kuruluşların neden çevrelerini etkileyerek değiştiklerini açıklamada önemli rolü vardır (Apaydın, 2009, s. 122). Kurumsal kuramın ayırt edici özelliği,

izomorfizmi kurumsal çevrenini olağan bir faktör olarak benimsemesidir (Meyer & Rowan, 1977).

Kurumsal bir ortamda organizasyonel oluşumların bütünlüğünü açıklamanın ana çıkış noktası, kurumsal izomorfizm ile alakalı dönüşüm süreçleridir (Beckert, 2010, s. 778). Hawley'e göre eşbiçimcilik, bir kuruluş popülasyonu içindeki bir organizasyonu, aynı çevresel koşullarla karşılaşan diğer organizasyonlara benzemeye zorayan sınırlayıcı bir süreçtir (DiMaggi & Powell, 1983, s. 148; Oliver, 1988, s. 543). Organizayonlar açısından stratejik seçimlerde benzerlik,

(a) Diğer kuruluşlarla iletişim kurmak,
(b) Mesleki açıdan profesyonel kişileri kuruluşa çekmek,
(c) Yasal ve tanınabilir olmak,
(d) Kamu ve özel alanda anlaşmalar yapma, ortaklık kurma ve kredi almak gini konularda özel statüyü kolaylaştırır.

Kuruluşların etkinlikte olduğu çevrenin kurumsal baskıları ve bu ortamdaki dinamikler sonucunda kuruluşlar süreç ve yapılarını değiştirme eğilimi gösterirler. Kuruluşların çevrelerindeki değişikliklere sürekli uyum sağlama gerekliliklilği, çevreleriyle bütün içinde ve izomorfik olmalarını gerektirir (Bayer, 2005, s. 132).

Dimaggio ve Powell'a göre (1983:149), kuruluşlarda bütünleşme ve homojen olma sürecini kusursuz anlatan izomorfizm kavramıdır. Belirli iş prosedürlerinin ve süreçlerinin hakim olduğu oganizasyonel alanda hemen hemen aynı koşullarda olan organizasyonlar birbirlerine benzerler ve böylece örgütsel eşbiçimcilik kavramı ortaya çıkmaktadır (Oliver, 1988, s. 543). Örgütsel eşbiçimciliğe yönelen baskılar, Dimaggio ve Powell (1983) tarafında kuralcı, zorlayıcı ve taklitçi olarak tanımlanmıştır.

Organizasyonlar geliştikçe, birbirlerinin kültür, yapı ve stratejilerini kopyalayacak ve ayakta kalabilme imkanlarını arttırmak için belirli davranışları uyarlayabileceklerdir. Sonuç olarak, belirlenmiş bir nüfus içinde birbirlerine benzeyen kuruluşların sayısında artış olacak böylece örgütsel eşbiçimcilikte de bir artış olacaktır (Jones, 2004, s. 338-339).

DiMaggio ve Powell (1983: 148) tarafından geliştirilen 'örgütsel alan' kavramı önemlidir. Bu kavram neticesinde kuruluşlar, kurumssal hayatın kabul edilmiş bir alanını oluşturmaktadır. Kurumsalcılık teorilerindeki bir bekleyiş, ilgili alan iin bu alanların örgütsel unsurlarını destekleyen, doğruluğu kabul edilmiş

kurallarını temelini oluşturarak, bir örgütsel alana hakim inanç düzenlerini ve bunlarla ilişkili uygulamalar hakkında kurumsal düşünme sistemine sahip olmasıdır (Ashworth, Boyne, & Delbrige, 2005).

İzomorfizm, organizasyonların benzerliğinin kurumsal rasyonellik olmasını temel nedeninden kaynaklanmış ancak zamanla durumu rasyonelite ile açıklanamayacak bir düzeye ulaşmıştır (Erçen, 2010, s. 4). Yeni kurumsal teorilerin araştırmacılarından Dimaggio ve Powell (1983) kuruluşlardaki uygulama ve yapıların benzerliğe sahip olmalarının nedenini, aynı organizasyon alanı içindeki kuruluşları benzer kılan çeşitli kurumsal ve rekabetçi baskılar olduğuu açıklamışlardır (DiMaggi & Powell, 1983, s. 150). Fennell (1980) ve Meyer (1983),

(a) Kurumsal ve (b) Rekabetçi olarak iki tür izomorfizm tanımlamışlardır.

(a) Kurumsal İzomorfizm

Kurumsal izomorfizm, kurumsal ortam tarafından doğru kabul edilen ve kurumsallaşmış ortamlarda yaygın olarak benimsenen süreç ve yapıları uygulayan kuruluşların ödüllendirilmesidir (Crank, 2003, s. 186-187).

Kurumsal izomorfizm, çevre-kurum etkileşimiyle gerçekleşen ve belirli kurumsal baskılarla organizasyonun çevresini ve ortamdaki diğer organizasyonları andırdığı bir süreçtir. Aynı organizasyonel alandaki kuruluşlar birbirine benzer çevresel baskılar ile karşılaşmakta, çevrenin beklenti ve zorlamalarıyla aynı yapı ve çalışma özellikleri kazanmaktadırlar. Bütün kuruluşlar aynı izomorfizmi benimseyeceği için kurumsal izomofizm ortaya çıkmaktadır (Koçer, 2005).

Kurumsal izomofizm, kurumsal ve siyasi meşruiyet perspektifinden kurumsal rekabeteneden olur (Mizruchi & Fein, 1999, s. 657). İzomorfizm, rekabetçi tutumlarda belirsizlikten kurtulma gayreti olarak görülmekle beraber, kurumsallaşma yaklaşımında meşruiyet kazanma gayreti olarak değerlendirilir (Deephouse, 1996, s. 1024). Meşruiyet, kabullenme ve anlaşılabilirlik ile kurallara uyguluk olarak da görülmektedir. Bir kuruluşun meşruluğuna sosyal aktörler karar verir. Meşru kuruluşların değerleri ve yaptıkları, sosyal değerlendiricilerin normlarıyla örtüşmektedir. Bu benzerliklerin kuruluşlar veya işletmeler için olumlulukları vardır. Öncelikle, belirsizlikten kurtulmak için temel bir hedef olmasının yanı sıra meşruiyet kaygısı da benzerliklere neden olur. Başarılı kuruluşlar ayrıca meşru olarakta görülmektedir (Selznick P. , 1996, s. 273). Bu nedenle kurumsallaşmanın amacı olan

meşruiyet bu kuruluşlar taklit edilerek kazanılır. Organizasyonlar arasında meydana gelen kurumsal eşbiçimliğin nedeni, geniş kabul görmüş yapıları ve etraflarında doğruluğu kabul gören süreçleri uygulayan kuruluşların kurumsal ortam tarafından ödüllendirilmesidir (Scott W. R., 2001, s. 167).

Sosyal çevrede tanınma, kurumsal meşruiyet ve siyasal güçte önemlidir ve bı fırsat kurumsal izomorfizm ile sağlanabilir. DiMaggio ve Powell'ın(1983:150) araştırmalarının odak noktası kurumsal eşbiçmcilik ise, piyasa pozisyonunun yanı sorakurumsal ve siyasal yasallık için organizasyonel bir rekabeti içerir. Dimaggio ve Powell'agöre, çağdaş örgütsel hayata daha fazla genişlemeye izin veren tören ve politikaları anlamanın yararlı bir yoludur. Kurumsal ortam, ortaya koyduğu ögelerle, sadece bu şartlara uyan ve bu şartlarla izomorfik olan organizasyonların yapı ve türlerini ortaya koymaktadır (Koçel, 2001, s. 295).

Çevredeki kurumsal baskıların izoformizm ortaya çıkmasında önemli rolü vardır. Kurumsal izomorfizm üzerine yapılan çalışmalar örgütsel analiz için yeni değildir. Oganizasyonlardaki sınır bağlantısı rolleri ve tampon kurumlar organizasyon-çevre etkileşimini sağlarlar. Organizasyonlardaki tampon kuruluşun en temel görevi ortamdaki belirsizlikleri gidermektir. İletişim, organizayonları dışsal ortamdaki unsurlara uyarlar ve bağlarlar, çevre ile organizasyon, etkinlikler ve planlar arasındaki bilgi alışverişini koordine etmeye destek olarak belirsizliği azaltırlar (Can, 1994, s. 68).

Kurumsal çevre ile uyum bu ortamla eşbiçimli olması, organizasyona; özel sektörde ve kamuda sçzleşe yapmak, kredi edinmek, ortaklık kurma gibi konularda diğer kuruluşlarla çalışmayı, kariyer odağında personel seçebilme, saygın, yasal kabul edilmeyi ve özel bir makama sahip olmayı kolaylaştırmak için avantajlar sağlar (DiMaggi & Powell, 1983, s. 153). Organizasyonlar perspektifinden kurumsal çevre ile izomorfik olmak önemlidir (Meyer & Rowan, 1977, s. 348-349).

(b) Rekabetçi İzomorfizm

Rekabetçi izomorfizm, hizmet veya malların dönüşüm ve üretiminin gerekleştiği ortamı tanımlayan teknik ortamdan kaynaklanan baskıların bir sonucu olarak ortaya çıkmaktadır (Kartaltepe, 2010, s. 109).

Kuruluşlar, kurumsal ortamlarına daha çok benzemek için, yasal olarak kabul edilen sosyal olarak tanımlanmış uygulamaları ve faktörleri uygulamaya çalışırlar (Dacin, 1997, s. 48). Öte yandan, bir topluluğa dahil olan organizasyonların sayısı, çevresel taşıma kapasitesinin bir işlevidir (DiMaggi & Powell, 1983, s. 149) ve Hawley'e göre organizasyonel formların çeşitliliği, çevresel çeşitliliğe yönelik eşbiçimseldir (Hannan & Freeman, 1977, s. 939). Hannan ve Freeman (1977), Hawley'in bu konudaki düşüncelerini geliştirmişlerdir. İzomorfizm onlara göre gereklidir. Çünkü pazara uygun olmayan biçimler organizaasyonel çevre tarafından alanın dına itilirler veya organizasyonel karar alıcılar kısa zamandan şartlara doğru cevap vermeyi öğrenirler ve tutumlarını bu duruma göre uyarlarlar.

Hannan ve Freeman'a göre, rekabet şartlarında izomorfizm; Rasyonel sistem olduğu düşünülürse piyasa rekabet koşulları, uyum önlemleri ve piyasa değişiklikleri ile sağlanmaktadır. Rekabetçi eşbiçimcilik Hannan ve Freeman'ın çalışmalarında bulunduğu ve çoğunlukla bağımsız rekabetin olduğu alanlarda geçerliliği olduğu için pazar rekabetini, yaşam alanı değişiklikleri ve adaptasyon kriterlerini vurgulayan sistem rasyonalitesini savunur (Mizruchi & Fein, 1999, s. 656-657).

Rekabetçi eşbiçimcilik, uygun organizasyonel biçimlerin nüfus uygun görülen varsayımına dayanır. Buna göre eşbiçimcilik, organizasyonun aynı ortamdaki rekabet istekleriyle yüzleşmenin bir sonucu olarak ortaya çıkar. Yani, rekabetçi eşbiçimcilik pazar rekabeti sonucunda olduğu söylenebilir (Mizruchi & Fein, 1999, s. 656-657).

2.5.3. Kurumsal Değişim

Değişim, bir olayın veya bir objenin belirlenmiş bir zaman içinde aynı kalmama özelliği olarak ifade edilmiştir. Organizasyonlar açısından bakıldığında ise değişim; sakinleri olarak ilişki içinde olma yükümlülüğü olan kuruluşlar için dağılmayı, değişmezliği ve sona ermeyi ifade eder (Özkara,1999). Başka bir tanıma göre değişim, planlı ya da plansız olsun, birey, kuruluş veya organizma gibi mevcut durumdan farklı herhangi bir ortam, sistem veya sürece dönüşmesidir (Dinçer, 2013).

Kuruluşlarda kurumsal değişim, kuruluştaki benimsenmiş iş yapma şekillerinde, örgütsel yapı ve şekillerde, kurumsal mantıklarda ve endüstri standartlarında

vb. durumlarda meydana gelebilmektedir. Yani kurumlarda, iç ve dış durumlara, kurumsal mantığa ve dış şoklara bağlı kurumsal değişim meydana gelebilmektedir. Kurumsal değişime örnek ilk çalışma olarak Oliver'ın (1992), organizasyonları 'çözülme' yoluyla nasıl değişeceklerine dair ortaya koyduğu model verilebilir. Oliver'a göre, bu modelde yer alan 'çözülme' kavramı, kurumsallaşmış bir örgütsel işleyişin meşruiyetinin kaybı veya kesintisi olarak tanımlanmıştır. Modele göre, kurumda ve kurumsal alanda, çözülme yönünde siyasi, sosyal veya işlevsel baskılar ortaya çıktığında, belirtilmiş olan meşruiyetin de azalacağı veya kesintiye uğrayacağı belirtilmiştir (Sözen & Basım, 2012, s. 273).

Greenwood ve arkadaşlarının (2002), çalışmalarında elde edilen sonuçlar doğrultusunda, Kanada'nın Alberta eyaletindeki muhasebe firmaları tarafından oluşturulan kurumsal alandaki değişimin dış faktörlerine bağlı olarak, organizasyonların dış faktörler olarak meslek grupları tarafından meşrulaştırıldığı görülmüştür. Bu doğrultuda kurumsal değişimin aşamaları aşağıdaki tabloda özetlenmiştir.

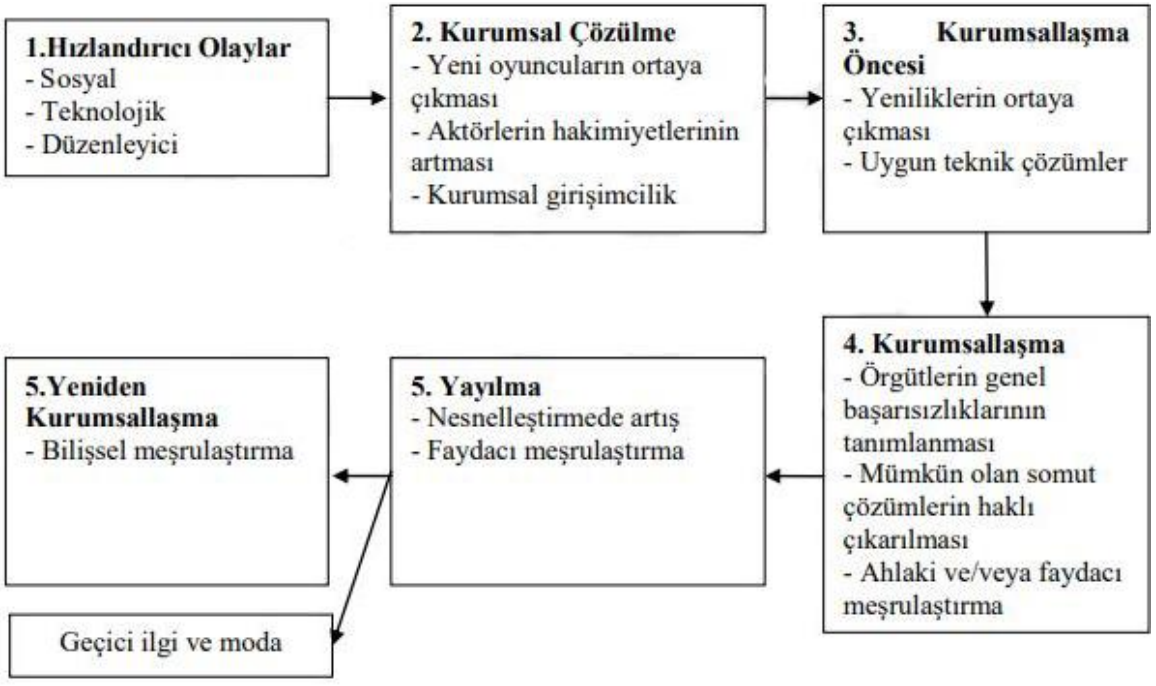

Şekil 5 Kurumsal Değişim Aşamaları (Greenwood vd., 2002: 60)

Kurumsal kuram perspektifinden, kurumsal teorisyenler aynı örgütsel çevredeki kuruluşların birbirlerine neden benzediklerini araştırarak, belli bir süre içinde gerçekleşen kurumsal ortama adaptasyonlarından bahsetmektedir. Kurumsalcı teoris-

yenler değişim merkezi olarak örgütsel biçimin kurumsal ortama adaptasyonunu göstermiş ve kurumların zamanla birbirlerine benzeşmelerini, toplumsal etkileşim sonucu kurumsal çevrenin baskın formunu oluşturması ve kuruluşların zaman içinde bu formu benimsemeleriyle açıklamışlardır. Bu benzerliğin sebeplerini normatif, taklitçi ve zorlayıcı olarak sınıflandırmışlar. İlk kez rasyonel olarak ortaya çıkan bu oluşum, giderek kurumsallaşarak, efsanevi uygulamaların yayılmasıyla kurumsal izomorfizm oluşmuştur. Bu kurumsal ortam meşruiyet kazanarak varlığını idame ettirmek isteyen kuruluşlarda, kurumsal ortamın kurallarına uymaktadırlar. Böylelikle, kuruluşlar varlıklarını sürdürebilmek için kurumsal ve teknik ortama riayet etmek için değişmektedirler (Basım, Şeşen, & Çetin, 2009, s. 18)

Yeni kurumsal kuram açısından bakıldığında ise organizasyonel değişimin açıklanmasında farklı dış etkenlerden bahsedilmektedir. Örneğin DiMaggio ve Powell, rekabet içindeki pazara, dış baskı uygulayabilen örgütler üstü (örnek, devlet) kurumların var olması, normatif düşünce kalıplarını ileri sürebilecek meslek kuruluşlarının varlığı gibi önemli düşünceleri dile getirmektedir (Akkuzu, 2008, s. 28). Bu doğrultuda kurumsal değişime yönelik kurumsal teorinin önemli katkısı,adaptasyon süreciyle alakalı tahminlerine dayanarak, organizasyonların zaman içinde birlikte oluşturduğuna vurgu yapmasıdır (Dinçer, 2013, s. 31).

2.6. Kurumsal Yönetim ve Afet Yönetim İlişkisi

Toplumlar, afetlere ne kadar hazırlıklı olurlarsa olsunlar başa çıkmakta yetersiz kalınan bir olaydır. Doğrudan ve dolaylı afetlerin sonuçları ülkeler arası farklılıklar gösterir. Gelişmiş ülkelerde can kaybı az olurken mali kayıp fazla; az gelişmiş ülkelerde ise daha fazla can kaybı daha az mali kayıp olduğu ifade edilmektedir (Kirschenbaum, 2004, s. 2).

Afetlerin dolaylı etkileri daha uzun sürebilmekedir. Birleşmiş milletler (UNDP,2004) tarafından, mevcut etkilerin ülkelerdeki gelişmişlik düzeyini olumsuz etkilediği ifade edilmektedir. Örneğin 1998'de Nikaragua'yı etkisi altına alan Mitch tayfununun, ülkenin gelişmesinde 20 yıllık duraklamaya sebep olduğu belirtilmiştir (Kirschenbaum, 2004, s. 2).

Bürokrasinin katı tutumu afetin sonucunda oluşan krizde toplumun afetlere karşı direnişine katkı sağlamadığı, ayrıca sosyal dayanışmanın geliştirilmesinin, toplumların afetle mücadelede daha dirençli olmasını sağlayacağı belirtilmektedir (Kirschenbaum, 2004, s. 6-8). Bunlara ulaşmak için kamu ve yerel yönetimin disiplinlerarası yapısı (Rathod, 2010), yöneticilere krizleri yönetmede ve gereken müdahaleleri zamanında yapmada büyük kolaylık sağlamaktadır.

Afetlerde kamu bürokrasisinin rolü sosyal dayanışmanın, normalleşme gibi bir role sahip olmasına rağmen, afetin yarattığı olumsuz koşullara karşı toplumun dayanıklılığını arttırması beklenebilir. Burada kamu yönetimi açısından azaltım çalışmaları arasında planlanması gereken bir olgudan bahsedebiliriz. Okul eğitiminden şehir planlanmasına kadar her durumda sosyal dayanışmanın artırılması, yöneticiler için bir hedef olarak görülmektedir. Ancak tarihsel süreçte afet yönetiminde kamu yönetimini rolünün arttığı da bir gerçektir (Leblebici, 2014).

Yönetim bilimi, elde olan kaynakların verimli kullanılmasını öğreten bilgi dalı olarak tanımlanabilir (Tortop N. , 2007, s. 8). Kamu idaresinin kaynakları, devlet bütçesi gelirinde belirlenen kalemlerden oluşur. Bütçe, idari ve denetleyici işlevleri olan ve aynı zamanda devletin yıllık gelir gider dengesini planyalan bir programdır. Yönetim teorisinin amaçlarından biri, kurumların en etkili şekilde nasıl organize edilmesi gerektiğine cevap aramak olduğu düşünüldüğünde (Simon, 1973) kamu yönetimi, kaynakların verimli ve etkin kullanımının yönetim fonksiyonları bağlamında bir zorunluluk olduğu görülmektedir.

Kaynaklarınn verimli ve etkin kullanımı doğrudan afet yönetimi organizasyonuna bağlıdır. Yerel yönetimdeki kaynakların dağıtımında etkin bir planlama yapıldıktan sonra, kuruluşların görev ve rolleri şekillenmeye başlar. Kamu yönetiminin en önemli rolü sadece kamu yönetimi açısından değil, afet koordinasyonunda yer alacak gönüllüler ve sivil toplum kuruluşları açısından da rollerin belirlenip, bütün özveriyi bu faaliyetlerin yönetimine yönlendirilmesidir (Leblebici, 2014). Örneğin; 2004 yılında ABD'de Florida eyaletinde yaşanan tayfunlara mücadele eden %65'i kamu kuruluşları, %27 özel kuruluşlar, %8'i ise kar amacı gütmeyen kuruluşlardır (Kapucu, 2008, s. 249). Kamu kuruluşları koordinasyonu sağlayarak diğer kuruluşların etkinliğini artırmıştır. Böylelikle daha etkili bir koordinasyon sağlayarak kendi sorumluluklarına da odaklanabiliyorlardı.

Söz konusu afet olunca büyük ölçüde bahsedilen iş ve sorumluluk, yerel özelliklere sahiptir. Tüm dünyada afet yönetiminin yerel kuruluşlarda yoğunlaştığı görülmektedir. 1980'lerde ABD'de yerel örgütlenmeyi ön plana çıkarmak için bir acil durum kuruluşunun politikası ortaya atıldığında, afetlerin yerel özellikleri vurgulanmıştır (W.L. & HY, 1990). Federal Acil Durum yönetim Ajansı (FEMA) bu varsayımı kabul eden afet yönetim sistemini kullanır (Gündüz, 2009, s. 62-63) ve dünyanın bir çok ülkesi bu uygulamaları örnek almaktadır. AFAD'ın Türkiye'deki organizasyonu da benzer bir sistem kurma ihtiyacından doğmuştur.

Afet öncesi, sırası ve sonrasındaki tüm aşamaları bütüncül şekilde yönetebilen güç ve yetki, yalnızca kamu yönetiminin elindedir. Bu nedenle, afetle mücadelede örgütlenme, afet donrası müdahale ile sınırlı organizasyonel yapıdan daha fazla çaba ve kaynak gerektirir. Bunları afet döngüsünün her anında bütüncül olarak yönetmek, koordinasyonu sağlayacak yetkiyle donatılmış kurumsal bir yapı olmayı gerektirir. Bununla birlikte, afetleri sosyal bir fenomen olarak düşünüdüğümüzde, süreçleri yönetmede kamu yönetiminin sorumluluğu kadar afete tepkiside önemli görülmektedir. (Leblebici, 2014).

2.7. Kurumsallaşma ile İlgili Kavramlar

2.7.1. Kurumsallaşmanın Kavramsal Temelleri

Kavramsal olarak kurumsallaşma bir kurumun ortak kurallar çerçevesinde belli standartlarla çalışması ve diğer kurumların yanı sıra kendine özgü kültür, çalışma standartları, kurallar oluşturmasıyla diğer kurumlardan farkı olan bir kimlik kazanması şeklinde tanımlanabilir (Karpuzoğlu, 2000).

Kurumlar; toplumsal uzlaşıma yönelik ortaklaşa yapılan eylemler ile değil, tasarlayarak yapılan ortak eylemlerin veya çevresel müdahalelerin engellemediği, dogmaları destekleyen ve sürdüren alışılagelmiş yeniden üretime teşvik eden işlemler yoluyla kazanım sağlar (Fidan, 2017).

Başka bir tanımla kurumsallaşma, yönetici ile çalışanların işinde tecrübeli kişilerden seçilmesi, kurumun belli kural ve standartlarla yapılanmasıyla bilgiye dayalı

çalışma ortamı oluşturulması demektir. Böylece bir sistem üzerine oturtulan kurum kişilerden bağımsız olarak üretilen bilgi sistemleri yolu ile uzun yıllar ayakta kalmayı sürdürebilir (Uzunçarşılı, 2000)

2.7.2. Kurumsallaşma İlkeleri

Kurumsallaşma İlkeleri (a) formalleşme, (b) profesyonelleşme, (c) kültürel güç ve (d) tutarlılıktır (Apaydın, Kurumsal Teori ve İşletmelerin Kurumsallaşması, 2009).

2.7.2.1 Formalleşme

Formalleşme; kurumlardaki yürütülen bütün eylemlerin, ilişkilerin ve birimlerin tanımlanması ve çalışanların sorumluluk, yetki ve görevlerinin belirlenerek yazılı kurallar haline getirilmesi olarak açıklanabilir (Apaydın, Kurumsallaşmanın küçük ve orta ölçekli işletlerin performansına etkileri, 2008).

Tanım olarak formalleşme, yürütülen işlerin kim tarafından, nerede, ne zaman yapılacağına dair ayrıntılarıyla belirlenmiş olan ilke ve yöntemleri ifade eder (Koçel, 2001).

Formalleşmenin yüksek olduğu kurumlarda çalışanlar hedeflere ulaşma yöntemleri açıkça belirlendiği için hedefe yönelik çalışmaları daha verimli yürütmektedir. Bu durumda kurumdaki takım ruhu artırarak genel performansa olumlu etki sağlar (Öztürk, 2014).

2.7.2.2 Profesyonelleşme

Profesyonelleşme; çalışma ortamına yönelik standartlar temelinin oluşmaya başlaması, bilgi ve becerileri artması ve bunun sonucunda lisans sertifika düzeninin oluşması, hizmet sektörünün büyümesi profesyonelleşmeyi oluşturan nedenlerdendir (Karasu, 2001)

Profesyoneller belli alanlarda uzmanlaşırlar ve bu bilgi birikimini, kurumların değişip gelişen çevreye uyum sağlamaları için ortam oluşturmaya olanak tanımaktadır (Ruekert, Orville, & Kenneth, 1985, s. 13-25).

Bir işletmenin profesyonelleşmesi için yönetimde profesyonellerin yer alması, profesyonel çalışanların kendilerini geliştirecek ortamın hazırlanması ve işletmenin sektörede yer alan profesyonel kurumlarla iş birliği içinde bulunması sağlanmalıdır (Kotova, 1999, s. 312).

2.7.2.3 Kültürel Güç

Örgüt kültürü kurumsallaşmaya etki eden unsurların en başında gelmektedir. Örgüt kültürü, işletmenin çevrece bilinmesini, toplumsal standartlarını, değerlerini çevreyle ilişki anlayışını ve düzeylerini yansıtır. Bu bağlamda kültür, işletmeyi toplumla bütünleştiren, toplumdaki önemini, yerini ve başarısını belirleyen önemli bir faktördür. Her örgüt kültürü bulunduğu toplumdaki kültür anlayışı ile ilişkisi olan diğer örgütsel kültürlerin etkisi altında olmaktadır. Kültür bulunduğu çevreyle tam bir uyum içindedir, böyle olmaz ise örgüt yaşamı tehlike içine girebilir. Ayrıca çevrenin değerlerine ters düşmediği takdirde yeni oluşumlu bir kültür çevreye önemli kazanımlarda bulunabilir (Eren, 2007, s. 120).

Kurumsallaşmasını tamamlamış olan başarılı işletmeler, güçlü bir örgüt kültürü anlayışına sahiptirler. Kurumsallaşmanın amacı profesyonel işletme yöneticisinin sahip olduğu bilgi ve özellikler ile rekabet ortamında başarılı bir şekilde ayakta kalabilmektir. Örgüt kültürüyse, işletmenin rekabet ortamındaki avantajlarından birisidir (Taş, 2002: 13).

Kültürel güç; bir işletmenin kültürünün çevre tarafından benimsenmesinin düzeyi ve işletmedeki herkes tarafından paylaşılması olarak tanımlanabilir. Kültür kavramı doğrultusunda değer, ilke ve kurallar kurumdaki çalışanlar tarafından benimsenip kullanma düzeyi yükseldikçe işletme kültürel güce sahip olabilmektedir (Apaydın, 2008, s. 124).

2.7.2.4 Tutarlılık

Bağdaşıklık ve tutarlılık birbirlerine yakın kavramlardır. Tutarlılık; düzen, kavram ve anlam bütünlüğünü oluşturan özelliktir (Yalvaç, 2010, s. 22).

Tutarlılık dışsal ve içsel olarak iki bölüme ayrılır. Dışsal tutarlılık kurumun çevreye söylediği sözlerin arkasında durması, vaatleri yerine getirmesi ve benzer kurumlarla etkileşiminin yakın olması olarak değerlendirilir. İçsel tutarlılık ise kurum etkileşimleri ile hedeflerinin bütünlük oluşturması ve aynı durumlara aynı tepkiler vermesi olarak değerlendirilebilir. Tutarlılık, temeli sağlam bir kültürü oluşturan sistem ve değerler olarak tanımlanabilir (Apaydın, 2008, s. 126)

3. BEYLİKDÜZÜ ÖZELİNDE YAPILAN ÇALIŞMALAR NİTEL GÖZLEMLER

3.1. Beylikdüzü İlçesinin Genel Durumu

Bu bölümde Beylikdüzü coğrafi konum, stratejik önem, ulaşım durumu, jeolojik durum, iklim, idari yapı, nüfus, ekonomi, yapılaşma, depremsellik, afet riskleri alt başlıkları altında değerlendirilmektedir.

3.1.1. Coğrafi Konum ve Stratejik Önem

Türkiye'nin kuzeydoğusunda yer alan Beylikdüzü, Marmara Bölgesine bağlı İstanbul ilinin Marmara Denizi kıyısında yer alan bir ilçesidir. Beylikdüzü güneyde 12.4 km kıyı şeridi ile Marmara Denizi, kuzeyde Esenyurt, doğuda Avcılar ve batıda Büyükçekmece ile komşudur. Yaklaşık 37.38 km2'lik alana sahiptir. En uzak kuzey ve güney arasındaki kuş uçuşu mesafe 6.31 km, en batı ile doğu arasındaki mesafe 8,65 km'dir (AADMP, 2017, s. 37).

Beylikdüzü ilçesi coğrafi konumu gereği Avrupa ile Asya'yı birbirine bağlayan E-5 karayolu üzerinde olması sebebiyle önemli bir stratejik konuma sahiptir. Ayrıca güneyde ticaret denizi olan Marmara Denizi'ne kıyısı olması ve Ambarlı Ticaret Limanı'nın bu ilçede bulunması, sanayi bölgelerinin yoğun oluşu ve hizmet sektörünün gelişmişliği ilçenin stratejik önemi daha da artırmaktadır (AADMP, 2017, s. 37).

3.1.2. İlçenin Ulaşım Durumu

- **Havayolu**

Beylikdüzü, İstanbul Havalimanı'na 54km, Atatürk Havalimanı'na 13 km uzaklıktadır.

- **Karayolu**

İstanbul'un en önemli karayolunun (E-5) Beylikdüzü ile Esenyurt ilçesinin sınırını oluşturur ve karayolu ile Boğaziçi Köprüsü ve Fatih Sultan Mehmet Köprüsü aracılığıyla Anadolu Yakasına bağlanır. TEM, Esenyurt ve Hadımköy olmak üzere 2 adet bağlantı yolu bulunmaktadır. Beylikdüzü ilçesi E-5 karayolu üzerinde bulunduğu için Yenibosna ve Bakırköy'den geçen Büyükçekmece yönüne giden tüm toplu taşıma araçları ile sağlanabilmektedir (AADMP, 2017, s. 37). İstanbul metropolünün en önemli toplu taşıma aksı olan metrobüs hattı ilçe sınırlarındadır ve 24 saat ulaşım mevcuttur. Zincirlikuyu Beylikdüzü arası metrobüs ile ortalama 60 dakika sürmektedir. Metrobüs haricinde Taksim'den ilçeye ekspres otobüsler kalkmaktadır. 145T hattı direk Barış, Cumhuriyet, Büyükşehir mahallelerine, 145M hattı Taksim'den Adnan Kahveci Mahallesi'ne, 76 ise Bakırköy'den Büyükşehir, Barış, Cumhuriyet Mahallesine, 458 hattı Yenibosna'dan Gürpınar, Yakuplu, Dereağzı ve Marmara mahallelerine gitmektedir (AADMP, 2017, s. 37-38). İstanbul'un belirli merkezlerinden ilçeye farklı ulaşım imkanlarına sahip alternatifler içermekle birlikte, mahalleler arası ulaşımda önemli aksaklıklar yaşanmaktadır. Mahalleler arası ana ulaşım aracı İETT'nin tarifeli seferleri ile minibüslerdir. İlçe içerisinde mahalleler arası seyahatlerde sorun yaşandığı ve gecikmeli-bağlantılı seyahetlerin zorunlu olduğu belirtilmektedir (AADMP, 2017, s. 38).

- **Demiryolu**

İlçeden geçen öevcut demiryolu bulunmamakla birlikte yakın gelecekte Beylikdüzü-Bakırköy Metrosu'nun Ulaştırma Bakanlığı tarafından temelinin atılması planlanmaktadır. Bu hat Yenikapı-İncirli Metro hattına bağlanacaktır (AADMP, 2017, s. 38).

- **Denizyolu**

Marmara Denizi'ne kıyısı olan ilçenin, Türkiye'nin en büyük konteyner limanı olan Ambarlı Ticaret Limanı'nın da bi ilçe içinde oluşu, Beylikdüzü'nün deniz ulaşımında uluslararası alanda yer almasına sebep olmuştur. Ambarlı Limanı doğusunda bulunan Akaryakıt Dolum Tesisleri e Termik Santral ilçe

ekonomisinde önemli yere sahiptir. Ambarlı Limanı yanına West İstanbul Marina inşa edilmiştir. Ayrıca Avrupa'nın en büyük su ürünleri pazarı da Gürpınar sahilinde hizmet vermektedir (AADMP, 2017, s. 38).

3.1.3. İlçenin Jeolojik Durumu

Depremin neden olduğu hasarın büyüklüğünü etkileyen en önemli özellik olarak zeminin tepkisi gösterilmektedir. Maalesef İstanbul'un toprak türlerinin depreme tepkisi hakkında yeterli veri bulunmamaktadır. Ancak jeolojik çalışmalar İstanbul'un bazı zeminlerinin su içerikli plastik davranış gösteren topraklar ve gevşek kum-çakıl-kilden oluşan alüvyal alanlar olduğunu göstermektedir. Bu tür zeminlerinde olası depremde hasarı artıracağı düşünülmektedir (AADMP, 2017, s. 38).

İmar Daire Başkanlığı İl Planlama Müdürlüğü ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi Planlama tarafından gerçekleştirilen ön çalışmanı sonuçlarına göre, İstanbul'un Marmara Denizi kıyısını takip eden 8-10 km'lik alanı, 1. derece deprem alanı olarak değerlendirilmektedir. Çoğunlukla İstanbul çevresindeki akarsu yataklarında bulunan alüvyonlar, güncel kabul edilecek kadar çimentosuz, genç ve farklı oranlarda 'kum-çakıltaşı-kil' karışımından oluşmaktadır. Bu alanların kalınlıkları 0-25 m arasında değişmektedir. Alanın doldurulup kazanılması kolay, topografyanın eğimli olduğu ve alüvyonun kalın olduğu alanlarda kaymalar ve akıntılar meydana gelebilir. Sahil şeridindeki dolgu ve alüvyonlar ile akarsulardaki alüvyon içeriği yüksek, zemin yoğunluğu düşüktür. 1. Derece deprem bölgelerinin bulunduğu bu bölgelerde zaten sıvılaşma riski bulunmaktadır. Bunun dışındaki alanlarda sıvılşma problemleri beklenmemektedir. Alüvyal topraklar üzerinde yapılan deneyler, bu tür toprakların çok sağlam olmadığını gevşek yapıda olduklarını göstermektedir. Beylikdüzü İlçesi'nde Bakırköy, Çukurçeşme, Gürpınar-Karaburun ve Güngören Formasyonları bulunmaktadır (BB,Zemin Raporları; AADMP, 2017, s. 39).

- **Bakırköy Formasyonu**

Bu tip zemin oluşumu iyi bir zemin olarak kabul edilmektedir, bu nedendle yapılaşmaya uygundur ancak zeminde yerel sorunlar olabilir. Konutlaşma sorunlu

bölgeye gelirse depreme dayanıklılığı çok düşüktür. Beylikdüzü'nde Yakuplu ve Beykent lokasyonlarının düz kısımlarında görülmektedir (AADMP, 2017, s. 39)

- **Çukurçeşme Formasyonu**

Küçükçekmece ve Büyükçekmece gölleri arasında görülmektedir. Taşıma kapasitesi yüksektir, bu sebeple yapılaşmaya elverişlidir fakat yamaç olan bölgelerin su tutması heyelana yol açbilmektedir. Bu oluşumda eğimli bölgeler inşaat için tehlike arz etmektedir. Beylikdüzü'nde Dereağzı Deresi, Haramidere ve kavaklıdere vadilerinin yamaçlarında görülür (AADMP, 2017, s. 39).

- **Gürpınar-Karaburun Formasyonu**

Bu iki oluşumunda depreme dayanıklılığı düşüktür. Avrupa yakasının büyük bir bölümünde bu iki zemin oluşumunun olması, depremlerde binaların daha fazla zarar görmesine neden olur. Beylikdüzü'nde Kavaklı, Yakuplu, Dereağzı, Gürpınar mahallelerinde yamaçlar ve vadi tabanlarında görülmektedir (AADMP, 2017, s. 39).

- **Güngören Formasyonu**

Depreme karşı zayıf özellikler gösterir. Bu nedenle inşaat için kötü bir zemindir. Toprak 14 15 derecelik eğim olduğunda heyelan meydana gelebilir. Beylikdüzü'nde yüksek kesimlerin denize doğru eğimli olduğu Kavaklı, Yakuplu ve Gürpınar mahallelerinde görülür (AADMP, 2017, s. 39)

3.1.4. İklim

Beylikdüzü ilçesinde çoğunlukla Akdeniz iklim özellikleri görülmektedir. Beylikdüzü denizden 150 metre yukarıda olduğu için İstanbul'un merkez ilçelerine göre daha az nemli, temiz ve rüzgarlı bir havaya sahiptir. Kışlar sert ve yağmurlu, yazlar kurak ve sıcak geçer. 1975-2010 yılları arası Florya Meteoroloji İstasyonu'nun verilerine göre; ilçenin yıllık ortalama sıcaklığı 14.3°C'dir. En soğuk 5.63 °C ile şubat, en sıcak 23.93 °C ortalamasıyla temmuz ve ağustos aylarıdır (AADMP, 2017, s. 40).

Tablo 2 Uzun Yıllar İçinde Gerçekleşen Ortalama Değerler

İSTANBUL-BEYLİKDÜZÜ	OCAK	ŞUBAT	MART	NİSAN	MAYIS	HAZİRAN	TEMMUZ	AĞUSTOS	EYLÜL	EKİM	KASIM	ARALIK
	UZUN YILLAR İÇİNDE GERÇEKLEŞEN ORTALAMA DEĞERLER (1954-2013)											
Ortalama Sıcaklık	6.5	6.5	6.5	6.5	6.5	6.5	6.5	6.5	6.5	6.5	6.5	6.5
Ortalama En Yüksek Sıcaklık	9.3	9.9	9.3	9.3	9.3	9.3	9.3	9.3	9.3	9.3	9.3	9.3
Ortalama En Yüksek Sıcaklık	4.0	4.0	4.0	4.0	4.0	4.0	4.0	4.0	4.0	4.0	4.0	4.0
Ortalama En Yüksek Sıcaklık	2.3	3.1	2.3	2.3	2.3	2.3	2.3	2.3	2.3	2.3	2.3	2.3
Ortalama En Yüksek Sıcaklık	16.4	14.0	16.4	16.4	16.4	16.4	16.4	16.4	16.4	16.4	16.4	16.4
Aylık Toplam Yağış Miktarı Ortalaması	83.4	69.0	83.4	83.4	83.4	83.4	83.4	83.4	83.4	83.4	83.4	83.4
	UZUN YILLAR GERÇEKLEŞEN EN YÜKSEK VE DÜŞÜK DEĞERLER											
En Yüksek Sıcaklık	22.4	22.1	22.4	22.4	22.4	22.4	22.4	22.4	22.4	22.4	22.4	22.4
En düşük Sıcaklık	-6.8	-6.4	-6.8	-6.8	-6.8	-6.8	-6.8	-6.8	-6.8	-6.8	-6.8	-6.8

Kaynak: (AADMP, 2017, s. 40)

3.1.5. İdari Yapı ve Nüfus

İlk yerleşimin MÖ 7. Yüzyılda başladığı Beylikdüzü'nün kurucularının Helenler olduğu sanılmaktadır. MÖ 2. Yüzyılda Bizans egemenliğine giren Büyükçekmece'nin gözde bölgelerinden bri olan Beylikdüzü , İstanbul'un fethinden sonra Osmanlı İmparatorluğuna bağlanmıştır. Tarım köyü ve yazlık olan Beylikdüzü Osmanlı ve Bizans dönemlerinde orduların konaklama yeri olduğu için bölge yoğun bir yerleşim yeri değildi (AADMP, 2017, s. 40)

Cumhuriyet öncesi dönemde bölgenin adı bahçe anlamına gelen 'Garden'dır. Cumhuriyet döneminde köyün iklimine kolayca uyum sağlayan kavak ağaçlarının yoğunluğundan dolayı 'Kavaklı' adını almış ve bu isim 9 Ocak 2003 tarihine kadar kullanılmıştır. Bakanlığın 93 / 42.466 sayılı kararı ile İç İşleri 01.12.1993 tarihli ve 21.775 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kavaklı, Büyükçekmece ilçe beldesi olmuştur. 22 Mart 2008 tarihli ve 26.824 SAYILI Resmi Gazete'de yayımlanan ''Büyükşehir Belediyesi Sınırları İçerisinde İlçe Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'' çerçevesinde ilçe olmuştur.

Nüfus kayıt sistemi verilerine göre Beylikdüzü'nün 2015 yılı toplam nüfusu 279,999'dur. Nüfusun %51'i kadın, %49'u erkektir. İstanbul ilinde nüfus yoğunluğu kişi başına 2.743,29 iken, bu yoğunluk Beylikdüzü'nde 7.490.60'dır. Bu veriler Beylikdüzü'ndeki nüfus yoğunluğunun İstanbul genelinin üzerinde olduğunu

göstermektedir. Öte yandan Beylikdüzü genelinde henüz imar planı tamamlanmamış ve yapılaşmamış geniş bölgeler bulunmaktadır (AADMP, 2017, s. 41).

Tablo 3 Yıllara Göre Beylikdüzü Nüfusu

YILLARA GÖRE BEYLİKDÜZÜ NÜFUSU			
Yıl	**Beylikdüzü Nüfusu**	**Erkek Nüfusu**	**Kadın Nüfusu**
2015	279.999	137.341	142.658
2014	262.473	128.714	133.759
2013	244.760	120.120	124.640
2012	229.115	112.582	116.533
2011	218.120	107.439	110.681
2010	204.873	101.119	103.754
2009	193.972	96.016	97.956
2008	185.633	92.277	93.356

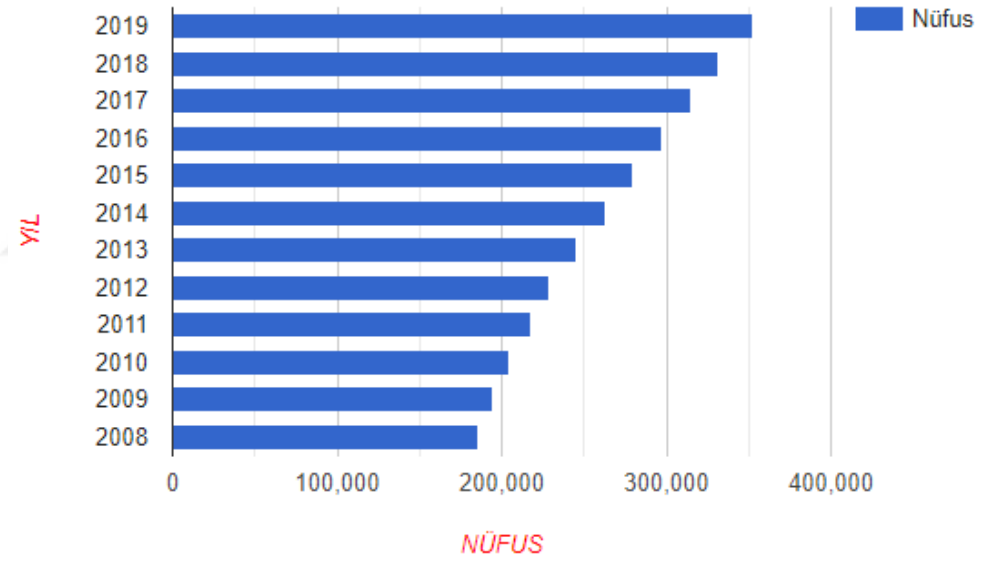

Şekil 6 Beylikdüzü Nüfusunun Yıllara Göre Artış Grafiği
Kaynak: http://www.nufusu.com/ilce/beylikduzu_istanbul-nufusu

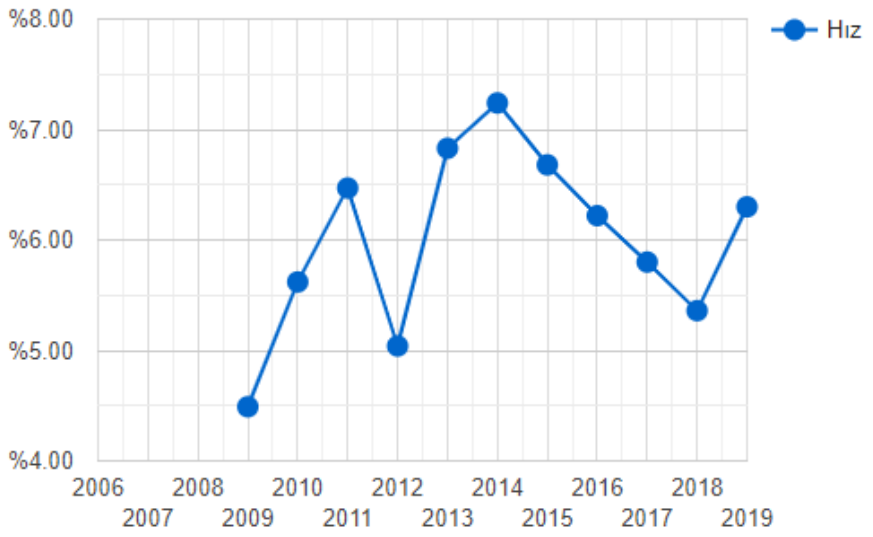

Şekil 7 Beylikdüzü Nüfus Artış Hızı

Kaynak: http://www.nufusu.com/ilce/beylikduzu_istanbul-nufusu

3.1.6. Ekonomi

Beylikdüzü ekonomisi ticaret ve sanayiye dayalıdır. Türkiye'nin en büyük konteyner limanı Ambarlı Limanı ilçede yer alır. Ambarlı Limanı'nın doğusunda Yakıt dolum ve Dağıtım Tesisleri ve Termik Santral ilçe ekonomisinde önemli yer tutmaktadır. İlçede bulunan Beylikdüzü Organize Sanayi Bölgesi altında Bakırcılar Sanayi Sitesi, Birlik Sanayi Sitesi, Beysan Sanayi Sitesi, Mermerciler Sanayi Sitesi ekonominin sanayi dalını oluşturmaktadır (AADMP, 2017, s. 43).

İstanbul Kalkınma Ajansının hazırladığı ve Nisan 2014'te paylaşılan 2014-2018 İstanbul Bölge Planında, Beylikdüzü ilçesi işyeri sayısının hızla arttığı ilçeler arasında yer alırken, 20.000 çalışan, 237 firma ve makine tekstil, plastik, kimya ve demir dışı metaller alanlarında üretim yapıldığı belirtilmiştir (AADMP, 2017, s. 43).,

Tablo 4 Organize Sanayi Bölgeleri Doluluk Oranları

ORGANİZE SANAYİ BÖLGELERİ			
OSB ADI	**ALAN(H.A)**	**PARSEL SAYISI**	**DOLULUK ORANI**
BEYLİKDÜZÜ ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ (BOSB)	160	254	%100

Kaynak: Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, OSB Bilgi Sitesi, 2013

Tablo 5 Organize Sanayi Bölgesi Bilgileri (çalışan, firma sayısı, sektör)

ORGANİZE SANAYİ BÖLGELERİ			
OSB ADI	**ÇALIŞAN SAYISI**	**ÜRETİMDEKİ FİRMA SAYISI**	**AĞIRLIKLI SEKTÖRLER**
BEYLİKDÜZÜ ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ (BOSB)	15.000	237	Makine, Tekstil, Plastik, Kimya, Demir Dışı Metaller

Kaynak: http://www.ibosb.com/

Beylikdüzü Beykent bölgesinde Arçelik fabrikası bulunmaktadır. İlçede arıcılık bir tarımsal faaliyet olarak yapılmakta olup, Gürpınar bölgesinde balıkçılık önemli bir gelir kaynağıdır (AADMP, 2017, s. 44).

3.1.7. Yapılaşma Durumu

Beylikdüzü, İstanbul'un gecekondu yerleşmesi olamayan ender semtlerinden biridir. İlçe genellikle 4.95km² alan üzerinde 13.739 bina ve bu yapılara bağlı 165.442 bağımsız bölüm bulunmaktadır. Beylikdüzü ilçesi lüks sitelere ve toplu konut projelerine ev sahipliği yapmaktadır. Beylikdüzü kişi başı 10 m²'yi aşan yeşil alanlarıyla Avrupa şehri standartlarındadır. Hemen hemen her cadde ve sokağında simetrik aralıklarla ağaçlar yer alır. Geniş caddeleri, kaldırımları, bulvarları ve yeşil alanlarıyla İstanbul'un planlı kentleşmiş yeni yüzünü temsil eder (AADMP, 2017, s. 44).

Tablo 6 Beylikdüzü Belediyesi 2009-2014 Tarihleri Arasında Verilmiş Olan Yapı Ruhsatlarına İlişkin Bilgiler

İMAR VE ŞEHİR MÜDÜRLÜĞÜNCE VERİLEN BELGE VE RUHSAT SAYILARI								
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
İmar Durumu	276	375	587	591	794	563		
Ruhsat Sayıları	77	256	340	552	633	531		
Yapı Kullanım İzin Belgesi (İskan)	19	59	108	169	218	294		

3.1.8. Bölgenin Depremsellik Durumu

17 Ağustos 1999 İstanbul, Sakarya, Kocaeli, Bolu, Yalova, Bursa ve Eşkişehir'de meydana gelen 7,4 büyüklüğündeki Marmara depremi ve 12 Kasım 1999'da Bolu'da meydana gelen 7,2 büyüklüğündeki deprem büyük kayıplara neden oldu. Ayrıca Kocaeli 1999 depremi, İstanbul'da da can kaybı ve tahribatlara neden olmuştur. Marmara Denizi ve çevresinde var olduğu bilinen aktif fayların neden olabileceği deprem tehlikeleri incelendiğinde, büyüklüğü ve şiddeti tekrarlama olasılıkları (risk), farklı toprak/kaya türlerinde gelişebilecek sıvılaşma ve büyümeler potansiyeli yüksek olan alanlar hakkında bilgiler elde edilmiştir. Marmara bölgesinin tarihinde meydana gelen ve Marmara denizi kıyılarında tsunami olaylarına neden olan depremler hakkında birçok yayın yapılmıştır. İstanbul ve çevre denizlerde meydana gelecek büyüklüğü 7 ve üstünde olan bir depremin, deniz heyelanları veya fay etkisi nedeniyle kıyılarda tsunami oluşturması olası görülmektedir. Şimdiye kadar gerçekleştirilen araştırmalar, İstanbul'un Marmara kıyılarında beklenen Tsunami kaynaklı su artışının 1,5-2,0 metre olacağı tahmin ediliyor. İlgili yayınlar incelendiğinde, İstanbul alan kıyılarında Marmara denizinde 7.0 ve üzeri bir depremin yaratacağı tsunami yüksekliği 1.5-4.0 m arasında değişmektedir. Aktif faylar İstanbul il sınırları dışında olmakla birlikte, il sınırından 100 kilometreye kadar olan mesafelerde kentsel hasarlar meydana gelebileceğinden, şekildeki bazı fay zonları ''potansiyel deprem fayları'' olarak tanımlanabilir (AADMP, 2017, s. 45).

Bu açıdan Beylikdüzü deprem bölgesinde yer almaktadır. Beylikdüzü'nün güneyinde yer alan Kuzey Anadolu Fay Hattı, aktif ve en tehlikeli faydır. Bunun dışında Yeşil Bayır Fayı Maden Arama Genel Müdürlüğü'nün araştırmalarına göre Beylikdüzü'nün kuzeyinde yer almaktadır. Çatalca Fayı Büyükçekmece Gölünün hemen batısında yer almaktadır. 1999 depreminde Avcılarda meydana gelen yıkımlar yanında Beylikdüzü zemininin zayıf olmasına rağmen yapılan konutların sağlamlığından dolayı herhangi bir yıkım meydana gelmemiştir (AADMP, 2017, s. 45).

3.1.9. İlçenin Afet Riskleri

Beylikdüzü Afet ve Acil Durum Müdahale Planı dahilinde yapılan risk tespit çalışmaları doğrultusunda Beylikdüzü'nü tehdit eden afetler aşağıda maddeler halinde sıralanmıştır.

- **Jeolojik Riskler**

  - **Deprem**

  Jeolojik incelemeler ve deneyler sonucunda toprak yapısının depremselliğinin yüksek olduğu saptanmıştır. İlçe sınırları içerisinde yer alan Gürpınar-Yakuplu bölgelerinin daha yüksek risk içerdiği belirtilmektedir.

  - **Heyelan**

  Gürpınar, Dereağzı, Kavaklı, Sahil, Yakuplu mahalleleri yüksek risk altındadır.

- **Hidrolojik Riskler**

  - **Sel-Taşkın**

  Dereağzı, Gürpınar, Sahil, Kavaklı mahalleleri yüksek risk altındadır. İlçe içerisinde yer alan üç dere yatağının çevresi taşkın riski altındadır. (Kavaklı, Gürpınar, Yakuplu)

  - **Tsunami**

  Sahil kesimlerinde yer alan Gürpınar, Kavaklı, Dereağzı, Yakuplu, Sahil mahalleleri yüksek risk altındadır.

Beylikdüzü Afet ve Acil Durum Müdahale Planı dahilinde yapılan risk tespit çalışmaları doğrultusunda Beylikdüzü'nü tehdit eden insan kaynaklı ve teknolojik tehlikeler aşağıda maddeler halinde sıralanmıştır.

- **Yangın-Patlama-Gaz Sızıntısı**

Organize Sanayi Bölgesi, Liman Bölgesi, Ambarlı dolum Tesisi, Sanayi Bölgeleri, TEİAŞ çevrim santrali dolayısıyla Beylikdüzü bölgesi risk altındadır.

- **Yoğun Nüfus Artışı ve Yapılaşma Baskısı**

Büyükşehir, Cumhuriyet, Barış, Yakuplu, Adnan Kahveci mahalleleri başta gelmek üzere yapılaşma ve bu doğrultuda nüfus artışı görülmektedir.

- **Diğer Riskler (Terör Saldırısı-Kimyasal- Biyolojik Riskler vb.)**

3.2. Beylikdüzü Belediyesi'nin Afet ve Koordinasyon Birimi ile Gerçekleştirilen Mülakatlar

Beylikdüzü Belediyesi Plan ve Proje Müdürlüğü Afet Yönetim ve Koordinasyon Birim Şefi Murat Acar ve koordinasyon ekibi çalışanlarıyla, Afet Yönetim Merkezinin kuruluş süreci, gerçekleştirilen ve gerçekleştirilmesi planlanan çalışmalar hakkında bir mülakat yapılmıştır.

3.2.1.Beylikdüzü Belediyesi Afet Yönetim ve Koordinasyon Birimi Tarihi Süreci ve Kurumsallaşması

Türkiye'nin insan kaynaklı ve doğal riskleri göz önünde bulundurulduğunda gerek bireysel gerekse kurumsal düzeyde hazırlıklı olma zorunluluğu mevcuttur. Bu sebeple Beylikdüzü Belediyesi Meclisi tarafından; afetlere ve risklerine karşı kurumsal bir yönetim anlayışı benimsemek ve afet bilincini her daim taze tutmak amacı ile Plan ve Proje Müdürlüğü bünyesinde Afet Yönetim ve Koordinasyon Birimi'nin kurulması kararlaştırılmıştır. Büronun görevi afet öncesi, sırası ve sonrasına yönelik çalışmaların gerçekleştirilmesi, ''bu kapsamda risk analizlerinin yapılması, kentsel dönüşüm ve ulaşım faaliyetleri ile uyumlu arazi kullanım ve yer seçimi kararlarının alınması, planlama, kentsel strateji ve politikalarının belirlenmesine yönelik çalışmaların hazırlanması'' temel olarak belirlenmiştir.

Ayrıca olası afet ve acil durumların yol açtığı zararların azaltılması, buna yönelik ilçedeki paydaşlarla koordinasyonun sağlanması, amaca yönelik etkin araçların oluşturulması, eğitim ve faaliyetlerle halkı bilinçlendirilmesi, acil toplanma ve geçici barınma alanlarının afet sonrasında kullanılması adına belirlenmesi ve altyapılarının hazır hale getirilmesi, başta kamu binaları olmak üzere yapıların risk değerlendirilmelerinin yapılması ve ihtiyaç duyulan yapılarda güçlendirme çalışmalarının gerçekleştirilmesi büronun sorumlulukları arasındadır.

Bu amaçlar doğrultusunda Afet Yönetim ve Koordinasyon Birimi Nisan 2016'da çalışmalarına başlamıştır.

3.2.2. Beylikdüzü Belediyesi'nin Afet Alanındaki Çalışmaları

3.2.2.1. Beylikdüzü Afet ve Acil Durum Planı

Afet ve Acil Durum Müdahale Planı'nın amacı, ilçede gerçekleşebilecek afetin öncesi, anı ve sonrasındaki temel prensip ve görevleri belirlemek ve Beylikdüzü Belediyesi birimleri ile ilgili kurumlar arası koordinasyonu sağlamak, planda yer alan Acil Durum Servislerinin çalışma esaslarını ve görevlerini düzenlemektedir. Bu kapsamda 28 ana hizmet grubu belirlenmişir. Bu hizmet grupları dört ana başlık altında ve ilgili kuruluşların ana yada destek çözüm ortağı olarak belirlendiği bir sistem içerisinde oluşturulmuştur.

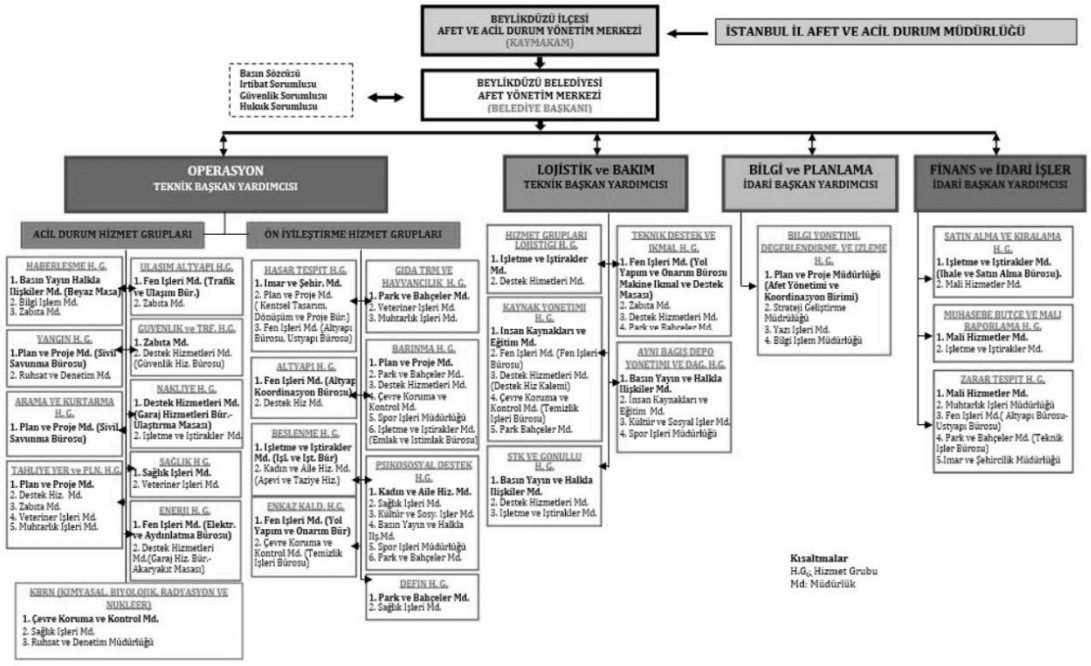

Şekil 8 Beylikdüzü Belediyesi Afet ve Acil Durum Müdahale Planı

Kaynak: Beylikdüzü Belediyesi Afet Ve Acil Durum Müdahale Planı 2017

Beylikdüzü Belediye Başkanlığı Afet Yönetim ve Koordinasyon Birimi olarak; 'Beylikdüzü Belediye BaşkanlığıAfet ve Acil Durum Planı (BB-AADMP)'' hazırlanmış ve Belediye Başkanının onayı ile yürürlüğe girmiştir. Plan hazırlama aşamasında müdürlüklerden fikir alınarak hangi hizmet grubunda yer alacakları belirlenmiştir. Yine aynı şekilde görevli personellerde hizmet grubu müdürlükleri tarafından belirlenerek bilgi paylaşımı sağlanmıştır.

Beylikdüzü Belediyesi'nin acil durum ve afetlerle müdahale çalışmalarında görevlendirilecek koordinasyon birimlerine ve hizmet gruplarına ait sorumluluk ve görevlerinin çalışma alanlarına göre belirlendiği 'Beylikdüzü Belediyesi Afet ve Acil Durum Müdahale Planı' 2016 yılında oluşturulmuş ve her yıl revize edilerek Belediye Başkanı'nın onayına sunularak dağıtımı gerçekleştirilmektedir.

3.2.2.2. Toplumu Afete Karşı Bilinçlendirme Çalışmaları

Afet yönetiminin en önemli hazırlık çalışması toplumun bilinçlendirilmesidir. Bu amaçla bireylerin, ailelerin ve kuruluşların afetlere hazırlıklı olmalarını sağlamak amacıyla etkinliklerin gerçekleştirilmesi ve bilinçlendirme eğitimlerinin yapılması katılımcı ve bütüncül bir afet yönetimi için önemlidir.

Belediye personelinden başlayarak Temel Afet Bilinci, Temel İlkyardım Bilinci ve Temel Yangın Bilinci eğitimleri gerçekleştirilmektedir. Ayrıca uzman akademisyenlerle halka açık afetlere hazırlık seminerleri düzenlenmektedir. Marmara Belediyeler Birliği desteğiyle 10 mahalle için 'Temel Afet Bilinci Seminerleri' planlanmış ve çalışmalar başlamıştır.

Bilinçlendirme etkinlikleri kapsamında 4 yaş üstü anaokulu ve ilkokul öğrencilerine yönelik 'Bir Doğal Afet Masalı' tiyatrosu oluşturulmuş ve Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü tarafından birçok okulda sahnede sunulmuştur. Bu ve benzeri etkinliklerle toplumu afetlere karşı bilinçlendirme çalışmaları devam etmektedir.

3.2.2.3. Beylikdüzü Hazır Kampanyası

Beylikdüzü Belediyesi Afet Yönetimi ve Koordinasyon Birimi, gerçekleştirilen çalışmaların duyurulması ve toplumda afet bilincinin desteklenmesi adına 'Beylikdüzü Hazır' sloganıyla bir kampanya oluşturarak 3 Mart 2017 tarihinde bir

lansman ile duyurulmuştur. Bu kampanyanın asıl amacı afetlere karşı toplumsal ve kurumsal sürdürebilirliği sağlamaktır.

Kampanya kapsamında Türkiye'de ilk olarak acil toplanma alanlarının bildirildiği, önemli kurum ve yer bilgilerinin aktarıldığı Afet Bilgi Sistemi (ABİS) oluşturulmuş ve bu konu üzerine ilk mobil uygulama oluşturulmuştur.

'Beylikdüzü Hazır' kampanyası ile hayata geçen önemli projelerden biri olan mobil uygulama ile Türkiye'de ilk defa Acil Durum Butonu hizmeti sunulmuştur. Bu buton olumsuz durumlarda, kişinin önceden belirlediği 5 yakınına bilgi mesajı gönderilmesini sağlamaktadır. Uygulamayı kullanan kişiler kendilerine deprem çantasını hazırlayabilecek, en yakın toplanma alanını ve önemli kurumların yerini öğrenebilmektedir. Ayrıca uygulamada önemli sağlık bilgilerinin işlenmesine olanak sağlanmıştır, böylece olası acil durumda sağlık çalışanlarının bilgilendirilmesi kolaylaşmaktadır. İOS ve Android tabanlı tüm cihazlardan uygulamaya erişim ücretsiz bir şekilde sağlanmaktadır.

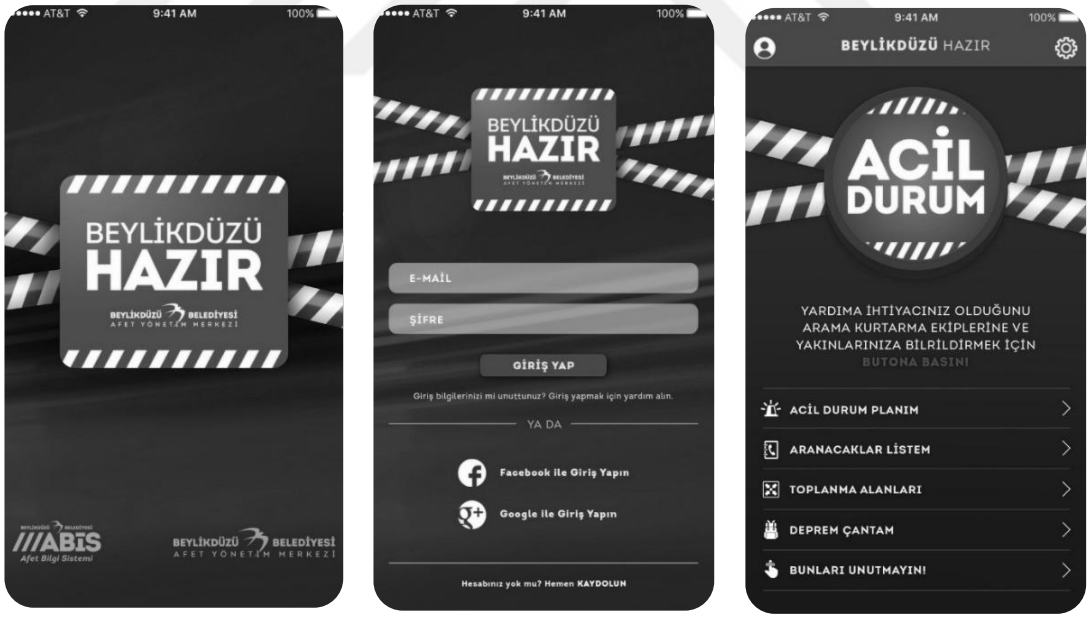

Şekil 9 Beylikdüzü Hazır Mobil Uygulama

3.2.3.Beylikdüzü Afet Yönetim ve Koordinasyon Biriminin Kurumsal Yapısı

Kurumsallaşma kavramları çerçevesinde Afet ve Koordinasyon Birimi;

Formalleşme: Koordinasyon Birimi yasal ve yönetsel altyapı oluşturularak, yazılı bir çalışma yönergesiyle ve başkanlık oluruyla birim haline getirilerek gerçekleştirilmiştir.

Profesyonelleşme: Alanında uzman kişilerle (Harita Mühendisi, İnşaat Mühendisi, Şehir plancısı ve benzeri teknik personel) bir araya gelerek bu yapı oluşturulmuştur. Birim hali hazırda teknik personelleriyle çalışmalarına devam etmektedir.

Kültürel Güç: Beylikdüzü Hazır projesi kapsamında bir toplumsal farkındalık oluşturarak toplumsal destek ile birlikte hem teknolojik uygulamalar hem eğitim etkinlikleri ile bir kültürel güç oluşturulduğu düşünülmektedir. Birçok il ve ilçe belediyesi bu konuda birim çalışmalarını takip edildiği bilinmektedir. Buda iyi bir kültürel güç oluşturulduğunu göstermektedir.

Tutarlılık: 2016 yılında kurulan birim bugün 5 yılının içerisindedir. Kurulduğu günden bu güne acil durum planları düzenli olarak revize edilmektedir. Aynı zamanda acil toplanma alanları güncel tutularak vatandaşın erişilebilirliğini kolaylaştırmak için tabela yerleştirme çalışmaları gerçekleştirilmektedir. Bu doğrultuda afet bilgi sistemi de güncel tutulmaktadır.

Kurumsallaşma adına İstanbul ili ölçeğinde İç İşleri Bakanlığı'nın ve İstanbul Valiliği'nin yürüttüğü çalışma mevcuttur. Bu çalışma doğrultusunda ilçe kaymakamlıklarıyla beraber ilçe belediyelerinin koordinasyonlu çalışacağı yeni merkezler kurulması kararlaştırılmıştır. Bu kapsamda Beylikdüzü Afet Yönetim ve Koordinasyon Merkezi yeni yerleşkesinde Beylikdüzü Kaymakamlığı ile bütünleşmiş ve koordine bir şekilde afet yönetim çalışmalarına devam etmektedir.

Kurumsallaşmayı geliştirmek adına tüm ülke genelinde belediyelerde yasal altyapının sağlanması gerekmektedir. Yanı sıra bütün ülkede geliştirilmesi ve yerel ölçekte afet yönetiminin kurumsallaşması adına özveri ile çalışılması gerekmektedir. İstanbul'da valiliğin başlattığı çalışma bunun gerçekleşebileceğinin habercisidir. Ye-

rel düzeyde afet çalışmalarının yürütülmesi, farkındalığın artırılması ve güçlendirilmesi adına yönetmelik ve yönergelerin bağlayıcılığı olacak şekilde ülke genelinde uygulamaya geçilmelidir. Çünkü bir belediyenin yaptığı çalışmayla başka bir belediyenin veya kaymakamlığın yaptığı çalışma birbirinden çok farklı olursa eşgüdüm ve koordinasyonu sağlamakta zorlaşır. Dolayısıyla İstanbul da başlayan bu çalışmanın bütün Türkiye'ye yayılması ve bunun için yasal bir altyapı oluşturulması, yani mevzuat olarak da altyapı oluşturulması gerekmektedir.

Kurumsallaşmanın geliştirilmesi adına atılacak en önemli adımlardan biri de profesyonelliğin artırılmasıdır. Yani alanında uzman çalışan sayısı ve yanı sıra yeterli ekipman tedarik edilmesi gerekmektedir. Beylikdüzü İlçesi ve Türkiye genelinde bunların gerçekleştirilmesi için ciddi bir mali desteğe ihtiyaç vardır. Birçok ilçede Afet Birimleri başka müdürlüklere bağlıdır ve bağımsız bir bütçeye sahip değillerdir. İlçelerde kurulan Afet Koordinasyon Merkezlerinin kurumsal işleyişi açısından kendilerine has bütçe ile afete yönelik çalışmaları yönlendirmeleri gerekmektedir.

4. YEREL YÖNETİMLERDE AFET YÖNETİMİNİN KURUMSALLAŞMASININ ANALİTİK HİYERARŞİ SÜRECİ (AHP) MODELİ İLE İNCELENMESİ KONUSUNDA BİR ALAN ARAŞTIRMASI: BEYLİKDÜZÜ BELEDİYESİ ÖRNEĞİ

4.1. Çok Kriterli Karar Verme Modeli: AHP (Analytic Hierarchy Process)

Günümüzde özellikle çok fazla tercih edilen yöntemler arasında olan gerek yaklaşımları, gerekse farklı bakış açılarından doğan değerler incelenerek neticeler yorumlanmaktadır. Temel olarak fen bilimleri kategorisinde yer alan bu uygulama, alan fark etmeksizin herkes tarafından uygulanmaya ve incelenmeye başlanmıştır. Bu gelişmeler sayesinde hem akademik çalışmalarda hem pratik çalışmalarda genişleyerek uygulanmaya devam eden bu yöntem artık sık kullanılan yöntemler arasında yerini almıştır. Çok kriterli ve birden fazla alternatif değerlendirmelere sahip olan AHP, sonuçları bakımından çok fazla güvenoyu alan yöntemler arasına girmiştir.

Çalışmanın bu bölümünde temel olarak AHP'nin bundan sonra ki işleyişi ile ilgili bilgilendirmeler yapılacak. Yöntemin başlangıcından sonuna kadar olan süreçte yer alacak ana başlıklardan söz edilecek. Hiyerarşi kısımlarının oluşturulmasından çok kriterli oranların değerlendirilmesi ve matrislerin oluşturulması ile birlikte sonuçların son olarak neticelendirilerek aktarılması sağlanacaktır.

Bu modelle beraber, karşılaşacağımız ve uygulayacağımız süreçlerin tüm şartlarda olduğu gibi aynı zamanda en gerekli ve önemli kısmı karar vermedir. Bu tip kararların doğruluğunu sağlayabilmemiz için öncelikle değişikliklerinden doğacak yansımaları takip etmemiz gerekir. Bu değişiklikler sonucunda oluşacak farklar etkileri gösterecektir. Karar verici, karar aşamasında olan karar mekanizmasının sadece dikkate alacağı sayılara değil. Alternatif olarak dikkate alınma ihtimali olan değerlere de karar verir. Belli bir sistem içerisinde değerlerin etki edeceği sonuçlarla ilgilenir. Doğru alternatiflerin tercih edilmesi, kullanılan yöntemin doğruluğu, işlenen verinin detayı verilecek kararın doğruluğu ile kesin ilişkilidir (Timor, 2010: 1).

Her ne kadar kriter olursa olsun, karar verme konusunda olduğu gibi en iyi çözüm elde etmek için karar vericilerin değerlendirmeleri çok önemlidir. Bu sebeple bu tip problemlerin "en iyi" çözüm olarak adlandırmak yerine "baskın" çözüm araştırması olarak adlandırılmaktadır (Aydın, Öznehir ve Akçalı, 2009: 71). Değerlendirmelerde çözüm aranırken de belli bir sistemli şekilde süreçler takip edilmektedir (Dağdeviren, 2002: 49):

1. Problemin tanımlanması veya bir karara ihtiyaç duyulması
2. Problemin analizi ve alternatif oluşturma
3. Alternatiflerden birini seçme
4. Kararın uygulanması
5. Kararın sonuçlarının izlenmesi ve değerlendirilmesi
6. Geri beslemenin sağlanması

"Tek kriterli karar verme" problemleriyle değerlendirme yapmak istiyorsak, karar verme mekanizması tek bir kriter üzerinden yürütülecek anlamına gelmektedir. Eğer birden çok ve aynı zamanda uygulanmaya çalışılan kriterler içerisinde aranan değerler amaç olarak optimizasyonu sağlamaya yetiyorsa, karar verme mekanizması çok kriterli karar verme yöntemini kullanarak değerlendirme yapıyor anlamına gelmektedir (Ulucan, 2004: 306).

Akademik ve analitik bakış açılarının yer aldığı karar verme yöntemlerinde, kişişel olarak oluşabilecek sapmaları da yeterli seviyede gidererek değerlendirmelerde bulunduğu düşünülmektedir. 1970 yıllarında Thomas Satty tarafında tavsiye ettiği AHP yöntemini, alanda çalışma yapanlara duyurmuştur. AHP; asılında akademide ilgili çalışanlarda izahat noktasında maknтıksal olarak sorun yaşamayacakları ve basit olarak kendi süreçlerini ilerletebilcekleri matematiksel ifadelerle de değerleri sunacakları sonuçlar elde ederek çok kriterli karar verme imkanı sağlayan bir yöntem modelidir (Lee, Chen ve Kang, 2009: 122).

AHP sadece tek bir yöntem ile sınırlı kalmayıp çok kriterli karar verme modellerinden bir farklı olarak da mevcutta bulunan kriterleri ikişer olarakta karşılaştırma yapar ve tutarlı olup olmadığı konusunda ölçüm yaparak değerlendirme sunar (Tayyar vd. 2014: 21).

AHP yöntemi, birçok alternatif arasından seçim yaparken birçok karar vericinin bulunduğu çok kriterli karar verme durumunda kullanılır. Bu aşamada, başarılı ve reel sonuçlar elde etmek için kendi alanlarında bilgili ve uzman insanları seçmek çok önemlidir. AHP'nin başarılı sonuçlar verme yeteneği tamamen bu kişilerin ikili karşılaştırmalardaki bilgisinin tutarlılığına bağlıdır (Şahin, 2007: 47).

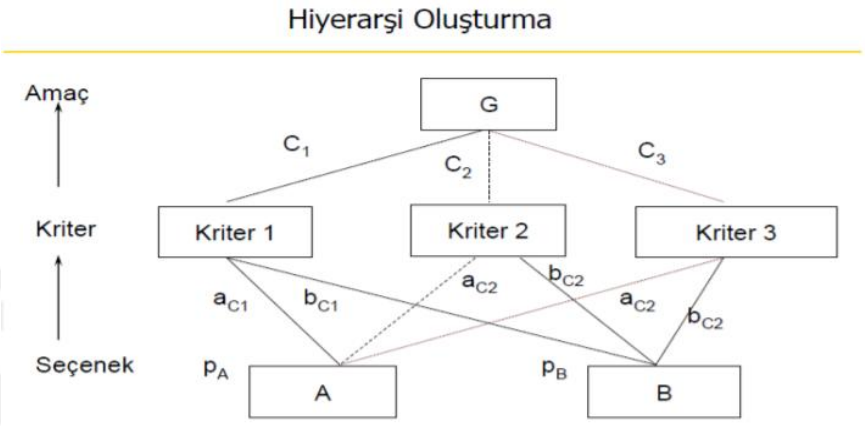

Şekil 10 AHP Hiyerarşi Yapısı Örneği

AHP; 1970'lerden günümüze kadar, araştırmacılar ve tarafından en çok kullanılan çok kriterli karar verme modeli olmuştur. Hedeflenen planlamada, en iyi alternatifi seçme, edinilen değerlerin etkin ve verimli kullanımı, optimizasyon (simülasyon) vb. gibi AHP yöntemi, birçok araştırma ve uygulamada tercih edilir (Vaidya ve Kumar, 2006: 2). Ancak; AHP matematiksel altyapısı ve esnekliği nedeniyle; gıda, mühendislik, sağlık, ekonomi, vb. bu gibi birçok alanda araştırma için kullanılan çok önemli bir karar aracıdır (Sipahi ve Timor, 2010: 778). Diğer performans değerlendirme modellerine kıyasla, AHP yöntemi; geri bildirim kolaylığı, grupların değerlendirme durumları, yapısal olarak esneklikleri, duyarlılık analizleri, kapasitelerini hesaplamada kolaylık gibi birçok avantajlı yönün olduğu görülmüştür (Tayyar vd.: 21).

AHP modelinin aşağıdaki gibi birçok avantajlı yönünden bahsedebiliriz (Vaidya ve Kumar, 2006; Aktaran: Aydın vd. 72);

1. Bir hiyerarşi oluşturarak karar sorunlarının resmi ifadesi onlar yapabilir. Böylece karmaşık problemler bileşenlerine bölünür kafa karışıklığı daha basit hale getirilir,

2. Alternatiflerin ikili karşılaştırmaları sırasında karar vericinin kişiliği hükümler kullanılmaktadır. Bu nedenle, karar verme sürecinde sadece sayısal veriye dayalı çözümler değil, kişisel düşünceler ve tercihler de dikkate alınır,

3. Karar verici, her problem için ikili karşılaştırmalar yapar kendi kısmına daha fazla konsantre olabilir. Şu anda sadece iki unsur değerlendirme sebebiyle yapılacak olan değerlendirmeler basitleşir. Öte yandan değerlendirmeler sayısal olarak açıklanması mümkün değil ise, sözlü ifadeler ile açıklanması mümkün olabilir,

4. Karar verici, hem nesnel hem de öznel faktörlerin alternatiflerini beraber seçerek değerlendirme yapması mümkündür,

5. Karar verici tarafından yapılan ikili karşılaştırmaların tutarlılığının test edilmesi mümkün olabilir. Böylelikle karar verici önceden tutarsız olarak yaptığı değerlendirmelerini tekrar ederek düzeltme fırsatı bulacaktır.

Sadece avantajlardan değil, AHP'nin aşağıdaki gibi bazı olumsuz tarafları da olduğunu söyleyebiliriz (Vaidya ve Kumar, 2006; Aktaran: Aydın vd. 72);

1. Soruna yeni çözüm alternatifleri eklenmesi durumunda alternatiflerin seçiminde değişiklikler olabilir. X, Y ve Z seçimler arasında; X, Y'ye karşı seçim yapılırken, yönteme Z eklendiğinde Y ile X arasındaki ilişki tersine çevrildiği durumlar olabilir,

2. İkili karşılaştırmada ve sayısal olarak kullanılan sözel hükümler, hükümlerin birbirine tam olarak uymadığı, örneğin 1-9 ölçeğinde kararın sayısal değeri olan sözel 5'in "tercih edilmesi", değerinin çok yüksek olduğu iddia edilmektedir,

3. 1-9 ölçeği ile ikili karşılaştırmalarda bazı problemlerin çözümü bu, vericinin tutarsızlığa yol açabilir. Öte yandan, 1-9 arasında bir ölçekte sayısal değerlere referans olmadan elemanların sadece göreceli değerleri bu ikili karşılaştırmaların önemi üzerine yapılan yorumlama olasılığı da vardır,

4. Karşılaştırma soruları kolay görünse de, karar verici çok önemlidir. Bir dizi karar vermenin gerekli olduğu durumlarda, AHP yöntemi kullanımının önlendiği

görülmektedir. Modeli geçmişte geliştirmiş ve ileriye dönük geliştirmeyi hedefleyen Saaty'e göre yöntem aşağıdaki gibi temel süreçlerden oluşuyor (Satty, 2004: 9);

- Hiyerarşi modelini oluşturma
- Tercih Oluşturma (İkili Karşılaştırma) Matrisleri
- Avantajların belirlenmesi
- Entegrasyon (sentez)

4.2. AHP Modelinin İşleyişi ve Temel Mantığı

Bir karar probleminin en temel biçimini yapılandırmak için kullanılan, üç seviyeli bir hiyerarşidir: karar en üst seviye hedef, ardından üçüncü seviyedeki alternatifleri değerlendirmek için ikinci bir kriter seviyesi ile beraber kararı etkileyecek fonksiyonlar basamaklı olarak incelenir. Modelin amacı, yukarıda bahsedilen seviyedeki unsurların bir kısmına veya tamamına göre unsurların belirli bir seviyedeki önemini yargılamayı mümkün kılmaktadır (Saaty ve Vargas, 2001, s.2).

Adım 1: İkili karşılaştırma yapmak istiyorsak, bir karşılaştırma matrisi oluşturulur. Karşılaştırmanın yapılacağı modelde Saaty tarafından geliştirilerek ortaya konulan ölçek kullanılır. Çoğu zaman alanında uzman kişilerin görüşlerinden elde edilen karşılaştırma matrisi, ölçeklendirmeye göre 1 ile 9 arasındadır (Aydın vd.: 73).

Aşağıdaki tabloda bulunan değerler ve adım tanımları yer almaktadır. Değerlendirilecek iki kriterin (satır x ve sütun y) karşılaştırması için önem ölçeğini ifade etmektedir. (Karakaya ve Dilaveroğlu, 2017: 135).

Tablo 7 AHP Önem Ölçeği

Önem Değerleri	**Değer Tanımları**
1	Her iki faktörün eşit öneme sahip olması durumu
2	1.Faktörün 2.Faktörden önemli olması
5	1.Faktörün 2.Faktörden çok önemli olması durumu
7	1.Faktörün 2.Faktöre nazaran çok güçlü bir öneme sahip olması durumu

9	1.Faktörün 2.Faktöre nazaran mutlak üstün bir öneme sahip olması durumu
2,4,6,8	Ara değerler

Kaynak: (Satty; 1980)

Adım 2: Oluşturulan karşılaştırma matrisi standartlaştırılmıştır (normalleştirilir). Bunun için sütun toplamları alınır ve her değer kendi sütun toplamına bölünür. Böylelikle standart bir matris elde edilir.

Adım 3: Ağırlıklar hesaplanırken ortaya konulacak bir değer elde edilmesi için satır ortalaması alınır.

Adım 4: Ağırlık değerleri bulunduktan sonra karşılaştırma matrisi tutarlı bir sonuç veriyor mu? Kontrol edilmesi gereklidir. Kontrol sonucunda modelimizdeki karşılaştırma matrisi tutarlı bir sonuç vermiyorsa, elde ettiğimiz mevcut ağırlıklar yöntemimizde kullanılamaz demektir.

$A \cdot w = \lambda max \cdot w$ (1)

Eşitliğini sağlayacak max vektör öncelikle elde edilmelidir. Burada A karşılaştırma değeri olan matris, w ise elde edilen ağırlık değerli matrisdir. Eşitlik 2'de max kullanılarak hesaplamalar yapılır ve tutarlılığa yakınlık derecesi olarak nitelendirilen "tutarlılık indeksi (CI)" elde edilir.

$CI: (\lambda max - n)/ (n-1)$ (2)

CI değeri hesaplandıktan sonra, elde edilmesi gereken başka bir değer de "Rassallık İndeksi (RI)" dır. Bu değer farklı matris boyutları için tablo halinde gösterilmiştir. Farklı bir matris boyutları için RI değerleri Tablo 2 'de gösterilmiştir:

Tablo 8 RI Değerleri Tablosu

N	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**	**9**	**10**
RG	0	0	0,52	0,89	1,11	1,25	1,35	1,40	1,45	1,49

Kaynak: (Satty; 1980)

Son olarak CI ile RI arasında oran kuracak olursak, "tutarlılık oranı (CR)" elde ediliriz. AHP uygulamalarında, CR'nin 0. 1' den daha az olması, yapılan uygula-

manın tutarlı olduğunu gösterir. Eğer bu değer aşılırsa girilen veriler tekrar gözden geçirilmelidir.

4.3. Çalışmanın Amacı ve Yöntemi

Bu çalışmanın amacı afet koordinasyonunda yerel yönetimin birimi olan belediyelerin konumu ve önemini araştırmaktır. Bu çerçevede kurumsallaşma yapısı incelenerek yerel yönetimlerin afet yönetimlerine katılımları incelenmektedir. Afet koordinasyonu konusunda çeşitli çalışmalarıyla belediyeler arasında ilk olan Beylikdüzü çalışma kapsamında örnek alınmıştır.

Çalışmada yer alan konular gösterdiği üzere sadece Beylikdüzü Belediyesi özelinde kalmayıp, afet yönetimi konusunda içerik olarak farklı yorumlar ve düşünceler elde edilmektedir. Yerel Yönetimlerin üzerinde durması gereken konular ve sahip olduğu envanterleri yönetme konusunda daha etkin ve faydalı şekilde nasıl kullanılabilir sorusunu cevaplamaktadır.

Bu çalışmada afet yönetimi, kurumsallaşma ve yerel yönetim kavramları literatür taraması ile yapılmıştır. Beylikdüzü Belediyesi özelinde yapılan çalışmalar saha çalışması ile desteklenerek derinlemesine mülakat yöntemi nitel ve Analitik Hiyerarşi Modeli (AHP) araştırma yöntemi ile bir tez sunulmaktadır.

4.4. Çalışmanın Kapsamı

Belirlenen amaca yönelik gerçekleştirilen çalışma 5 bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde yerel yönetim kavramı ve tarihçesi ile birlikte afet yönetimi kavramı incelenirken, ikinci bölümde kurum, kurumsalcılık, kurumsallaşma kavramları üzerinde durulmuştur. Üçüncü bölümde ise Beylikdüzü'nün genel durumu ile birlikte Beylikdüzü Belediyesi'nin afet yönetimi adına yaptığı çalışmalar incelenerek yetkililer ile yapılan görüşmeler doğrultusunda gerçekleştirilen projelere yer verilmiştir.

Çalışmanın sonucunda afet koordinasyonunda yerel yönetimin yeri ve önemi değerlendirilmiştir.

Kurumsal bir yapıyı incelerken teknolojiyi kullanma adına yapılan çalışmalar Teknoloji ile yaygınlaşan kurumsal iletişim teknikleri ve aktarılan veriler beraberinde ulaşılabilirliğin artması toplum tarafından daha kolay bir şekilde bilgilerin aktarılması çalışma sırasında edinilen olumlu sonuçlardandır. Acil Toplanma Alanlarını ABİS olarak adlandırdığımız Afet Bilgi Sistemi ile entegreli çalıştırması, afet yönetiminde kurumsallaşma ile teknolojinin de getirdiği olumlu sonuçlardandır.

4.5. Hedef Çalışma Evreni

Çalışmanın temel hedefi genel olarak yerel yönetimlerde kurumsallaşma olsa da yerel yönetimler arasında Beylikdüzü Belediyesi'nin afet yönetim biriminin özel olarak incelenmesi tercih edilmiştir. Başta ifade edildiği gibi yerel yönetimler kanunla kurulmuş bileşenler yönüyle üç farklı birimden oluşmaktadır. Bunlar belediyeler, il özel idareleri ve köy idare birimleridir. Bu çalışmada bu birimler arasında olan sadece Beylikdüzü Belediyesi evreninde çalışılmıştır. Çünkü kuruma bağlı olarak faaliyet gösteren belediyeler arasında İstanbul özelinde baktığımızda afet riskleriyle karşı karşıya geldiğinde büyük riskli grupların içinde bulunduğu için kurumun tercih edilme nedenleri arasındadır. Başta nüfus ve gelişmişliğe bağlı olmak üzere birçok sebep nedeniyle, afet riski çok yüksektir. Aynı zamanda sahil bölgeleri ve sanayi bölgelerine sahip olması da çalışma evreni olarak seçilme sebeplerindendir.

4.6. Araştırmadaki Değerlendirme Kriterlerinin Belirlenmesi

Hiyerarşi seviyelinden oluşan yöntemin uygulanabilmesi amacıyla afet yönetiminde kurumsallaşmadaki önemi belirlemek amacıyla kullanılan kriterler afet yönetimi ve kurumsallaşma konulu literatürlerden elde edilmiştir.

Risk: Olası afetlerin devlet ve ülke genelindeki olumsuz etkilerinin giderilmesi için kamu ve sivil toplum kuruluşlarının yapması gereken eylemlerin belirlendiği aşamadır (Limoncu & Atmaca, 2018).

Risk, planlama ve proje kapsamında, tehlike olasılığını anlaşılması, riskin farkında olunması, stratejik çalışmalar, yapısal düzenlenmeler ve birde çok faktörlü önlemler alınması olarak tanımlanabilir. Bir takım pratik kurallar oluşturma kapsamında; kurumsal yapının ölçümesi, çalışma ve yaptırım politikalarının belirlenmesi, kamu planı sözleşmelerinin geliştirilmesi, farklı ölçeklerde standartların oluşturulması olarak tanımlanabilir (Şengezer & Kansu, 2001).

Risk azaltma amacıyla yapılması gereken faaliyetler aşağıdaki gibi sıralanabilir (Ergünay, 1993);

-Afet anında yürütülecek mevzuatın kontrolü ve yeni gereksinimler doğrultusunda yeniden düzenlenmesi gerekmektedir.

-Deprem ve yapı yönetmelikleri kontrol edilip, yeniden düzenlenmelidir.

-Risk yönetimi kapsamında afet tehlike ve risk haritaları belirlenmeli ve gelişimi sağlanmalıdır.

-Gerekli bilimsel ve teknik araştırma geliştirme faaliyetleri planlanmalı ve uygulanmalıdır.

-Erken uyarı ve kontrol sistemleri ile deprem kayıt istasyonları kurulmalıdır.

-Halkın tüm kesimlerini kapsayacak şekilde geniş kapsamda eğitim faaliyetleri gerçekleştirilmelidir.

-Kalkınmanın her adımında ‘Risk Azaltma’ kavramı yer almalı ve uygulanması sağlanmalıdır.

-Afetlere karşı mühendislik projeleri geliştirilerek uygulanmalıdır.

Afet yönetiminde uzun vadede yerel ve merkezi yönetimlere yardımcı olabilecek ve büyük miktarda ekonomik kaynak getirecek bazı yöntemler şu şekilde sıralabilir (Işıkara, 2004);

-Olası depremlerin etkileri çerçevesinde şehir planlarının yapılması,

-Yeni yapılacak bina ve altyapıların depreme dayanıklı olması,

-Mevcut bina ve altyapıların güçlendirilmesi,

-Deprem sonrası için arama kurtarma, ilkyardım ve enkaz kaldırma hizmetlerinin düzenlenmesi

-Deprem sonrasında halkın toplanabileceği güvenli alanların (acil toplanma alanları) belirlenmesi, tahliye işleminin gerçekleştirilmesi ve geçici barınma alanlarının hazırlanma çalışmalarının yapılması gibi yöntemler uygulanabilir.

İnsanların afetler karşısında hazırlıklı olabilmeleri için tehlike ve riskleri önceden bilmeleri gerekmektedir. Doğada var olan tehlikeleri iyi bilmek ve bu tehlikelerden doğabilecek riskleri azaltmak, doğal afetlerle mücadelenin ana etmenidir (Demir, 2003).

Hazırlık: Afet anında ve sonrasında oluşabilecek tehlikelere karşı hazırlıklı olmak ve eksiklikleri tespit etmek amacıyla gerekli önlemlerin alındığı, olası afetlere karşı senaryoların hazırlandığı aşamadır. Profesyonel ekipler yetiştirilir, yasal mevzuatlar düzenlenir ve gerekli ekipmanlar hazırlanır (Limoncu & Atmaca, 2018).

Olası afetlere hazırlıklı olmak üzerine; ilgili kurum ve kuruluşların belirlenmesi, aralarındaki koordinasyonların sağlanması ve yürürlükteki mevzuat belirleyici etmenlerdir (Atlı, 2005). Ayrıca organizasyonda görevi bulunan kuruluşların yetkilerinin belirlenmesi büyük öneme sahiptir (Şengün, 2007)

Afet öncesi olası afet durumunda kayıp ve zararları gidermek, tehdit ve tehlikelere karşı afetten etkilenen canlıları kurtarmak ve korumak, yardım ihtiyaçlarının karşılanması, afet nedeniyle gerçekleşen kayıpların bulunması amacıyla ‘arama-kurtarma ekiplerinin geliştirilmesi ve her an hazır tutulmassı’ için gerekli eğitim ve tatbikat çalışmalarını içermektedir (Gülkan, Balamir, & Yakut, 2003). Ayrıca, afet sonrasında oluşan sağlık, barınma, gıda gibi ihtiyaçların karşılanması amacıyla merkezler belirlenmesi ve tatbikatlar ile desteklenmesi büyük önem taşımaktadır (Güler, 2004).

Hazırlık aşamasında yapılan faalityetler aşağıdaki gibi sıralanabilir (Kadıoğlu, 2008);

-Afet yönetimi kapsamında merkezi düzeyde planlar hazırlanmalı ve geliştirilmeli,

-İl ve ilçe düzeyinde ‘Afet ve Acil Durum Planları’ hazırlanmalı ve geliştirilmeli,

-Hazırlanan her türlü planda görevli personellerin sorumlulukları gereği eğitimler verilerek bilgilendirilmeli ve tatbikatlarla görevler pekiştirilmeli,

-Arama kurtarma ekipleri oluşturulmalı, eğitimler düzenlenmeli ve yaygınlaştırılması için çalışmalar yapılmalı,

-Erken uyarı sistemleri geliştirilmelidir.

Müdahale: Olası afet ve acil durumlardacan ve mal kurtara, güvenlik, çevre koruma, psikoloik ve sosyal yardım çalışmaları olarak ifade edilmektedir (Afet Yönetim Terimleri Sözlüğü, 2014).

Afetin ortaya çıkmasıyla başlayan ilk aşamadır. Afet anında ve sonrasında insan hayatını kurtarmak, yaralılara tedavi sağlamak, yiyecek, barınma, ısınma, giyecek, tahliye gibi temel ihtiyaçların karşılanmasını adına yürütülen çalışmaların tümüdür.Bu aşamada planlanan tüm çalışmalar afet bölgesi için devletin tüm kaynaklarını hızlı ve verimli ekilde kullanmayı amaçladığından koordinasyonun iyi olması önemli bir yere sahiptir (Gökçe & Çiğdem, 2012).

Müdahale aşamasındaki faaliyetlerin temel amacı, uygun yöntemlerle kısa sürede gerçekleştirmektir. Yapılan faaliyetler aşağıdaki gibi sıralanabilir (Kadıoğlu, 2008):

-Arama kurtarma çalışmaları,

-İletişim,

-Ulaşım,

-Temel gereksinimlerin belirlenmesi,

-İlk yardım ve yaralıların tedavisi,

-Psikolojik destek,

-Tahliye,

-Geçici Barınma,

-Güvenlik,

-Hasarlı yapı tespiti,

-Çevre sağlığını koruma,

-Yıkıntıların ortadan kaldırılması,

-İkincil afet olaylarının önlenmesidir.

Afet yönetiminin bu aşaması, afetin ve ortaya çıkardığı ihtiyaçların hızlı belirlenmesi, iletişim ve ulaşımın sağlanması, müdahale edecek personelin afet alanına hızla ulaştırılması, günlük ihityaç ve sağlık hizmetlerini karşıyacak ekipmanların afet alanındaki faaliyetlerini kapsamaktadır. Deneyim ve hız bilgeye bağlı mutlak disiplin gerektirmektedir. Afetler yerel olaylar olduğundan acil müdahale güçleri yerelkaynaklarla disiplin altında oluşturulur. Fakat afet anında bu kaynaklarında zarara uğrama potansiyeli olduğundan yerel düzey komşular veya üst düzey müdahale alternatiflerinin de hazır bulundurulması evrensel bir kural olarak kabul görmektedir (Gülkan, Balamir, & Yakut, 2003).

İyileştirme: Afetten etkilenen toplumun ihtiyaçlarını karşılamak, yaşamı normale döndürmek, afetlerle baş etme şartlarını iyileştirmek için kurumal, sosyal, fiziksel, hukuki ve ekonomik faaliyetler ile daha güvenli ortam yaratmak olarak tanımlanır (Afet Yönetim Terimleri Sözlüğü, 2014).

Afet yönetiminin bu aşamasında temel amaç, afetten sonra doğan olumsuz şartlardan etkilenen toplumun ekonomik durumunun normale dönmesi, toplumsal eğitimlerin sağlanması, ticari ve sanayi alanların desteklenmesi, altyapının iyileştirilmesi, sosyal ve psikolojik desteklerle oluşabilecek başka afetlere karşı daha dirençli hale getirilmesidir. Bu aşama çok yönlü ve yerel bir çalışma alanı yaratır. Bu doğrultuda yönetimde eksik olunan alanlar için çalışmalar düzenlenmeli, oluşabilecek ikincil afet olaylarına karşı insanları daha güçlü olmaya, eskiye göre daha iyi yerlere ulaşmak için gerçekleştirilen tüm çalışmalardır (Gülkan, Balamir, & Yakut, 2003, s. 51-52).

İyileştirme safhası afetten etkilenen toplumun ekonomik sosyal ve psikolojik hayatlarını normale döndürmek için yapılan işleri içerir. Bu safhada uzun süreli işler olan ekonominin canlanması, elektrik, su, kanalizasyon, ulaşım gibi altyapı sistemlerin düzenlenmesi, yapıların yeniden inşası ve sosyal hayatın iyileştirilme çalışmalarını içermektedir (Kadıoğlu, 2008).

Afetin etkilerini ortadan kaldırdıktan sonra etkilenen insanların ve toplulukların normale dönme sürelerinin en kısa zamanda gerçekleşmesi ve afet öncesi hayata yeniden dönmek adına bu aşamada yapılan işlerin temel amacını oluşturur. Afet olayının meydana gelmesinden hemen sonra iyileştirmeaşaması başlar, afetin şiddeti ve etkisine bağlı olarak bir iki yıl devam eden tüm çalışmalar bu aşamanın parçalarındandır (Şahin, 2009, s. 135-136).

Profesyonelleşme: Kuruluş ya da bireylerin belirlenmiş bir bağlamda uzmanlar tarafından tanınır olma sürecidir (Callaghan, 2014).

Profesyonelleşme; Bir konu ya da işle ilgili yeterli bilgiye sahip olmak, atılacak yeni adımların keşfini gerçekleştirmek, çevredeki değişimlere kolaylıkla adapte olabilmek ve tüm bunları iyi bir biçimde organize edebilmek olarak tanımlanmaktadır (Ruekert, Walker, & Roereing, 1985). Kurumlar açısından profesyonelleşme incelenecek olursa, kurumun tüm bölüm ve kademelerinde profesyonel kişilerin olması, kurumdaki tüm işlerin ve çalışma sahasının profesyonel ortama zemin hazırlayacak biçimde sağlanması ve iyileştirilmesi, kurumun etkileşimli bir şekilde etrafındaki diğer kurum ve profesyonellerle ilişki içrisinde olması olarak açıklanmıştır. Bir kurumdaki profesyonel çalışan sayısının artması ile kurum profesyonelleşmesi doğru orantılı olarak gelişmektedir (Ruekert, Walker, & Roereing, 1985).

Bir kuruluşun açılabilmesi için kanun tarafından belirlenmiş ve kurumsallaşmanın ana prensipleri sayılabilecek çeşitli prosedürler vardır. Ancak bir kuruluşun kurumsallaşabilmesi, bu prosedürlerden ziyade barındırdığı profesyonel yöneticilere olan güvenden kaynaklanmaktadır. Kurumun profesyonelleşmesini sağlayan diğer bir faktör yöneticiler ile diğer çalışanlar arasındaki orandır. Kurumun sahip olduğu profesyonel yönetici sayısı oranınca kurumun profesyonel yeteneklere olduğu bilinmektedir. Kurum içi oluşan profesyonellik seviyesi ne kadar yüksekse çalışanlar arasında yeterlilik aynı ölçüde yüksektir (Özkoç & Kemer, 2017).

Tutarlılık: Kurumların etkin bir şekilde kurumsallaşabilmeleri adına tutarlılığı ön planda tutarak, sözlerini yerine getirme, hedef ve faaliyetler arasında uyum sağlama, sektörde meydana gelen benzer olaylara kendi bünyelerinde benzer tepkilerle reaksiyon göstermeleri gerekmektedir. Kısaca tutarlılık, her bölümün

istenilen bütünlüğü sağlaması ve uyum içinde işleyişini yerine getirmesidir. Tutarlılık gösteren kurumlar, çevreden gelen baskılar nedeniyle işleyişte başarılı olan kurumların faaliyetlerini,yapısını, stratejilerini ve süreçlerini taklit etmeye başlar ve böylece birbirine benzer kurumlar ortaya çıkar. Kurumsallaşmada meşruiyet kazanmak olarak tanımlanan bu durum kurumların kurumsallaşmasını arttırmaktadır (Türkoğlu & Çizel, 2016, s.159).

4.7. Hipotezler

H0: Risk etkeni afet planlama konusunda çalışılmaması gereken bir etkendir.

H1: Afet ve Koordinasyon biriminin değerlerini incelediğimizde en fazla destek verilmesi gereken bölge sahil mahallesidir.

H2: Kavaklı, Gürpınar ve Dereağzı bölgeleri ilk etapta altyapısı ele alınması gereken üç bölgedir.

H3: Beylikdüzü Belediyesi Afet biriminde, kurumsallaşma kriterlerine bakıldığında yeterli uzman sayısı ve hedefleri gerçekleştirme konusunda etkili ve verimli şekilde hizmet vermektedir.

4.8. Analiz Süreci

Analiz bölümünde; Beylikdüzü Belediyesi'ndeki yetkili kişi sayısınca doldurulan matrisler; tüm kriterler için, bütün gruplara uygulanmıştır. Ardından tüm mahallelerin kendi aralarındaki derecelendirilmelerini hesaplamak için, tüm matrislere ek olarak *normalizasyon (ağırlıklandırma*) matrisleri eklenmiştir.

Doldurulan tüm matrisler tutarlılık testleri ile ölçülerek, her matris için ayrı ayrı tutarlılık oranlarına (Consistency Rate - CR) erişilmiştir. Çalışmanın güvenilirlik seviyesi bu yöntem ile artırılmıştır. Her bir kriter bazında tüm kullanıcıların girmiş oldukları veriler için ayrı ayrı kontrol edilmiş ve tutarlı olup olmadığı tespit edilmiştir.

Tutarlık oranının her bir matris için 0,10 ‘dan küçük olması gerekmektedir. Aksi halde tutarlılık oranı dışında kalan matrisler analize dâhil edilmemiştir.
Sonrasında elde edilen matrislerden her bir kriter için normalizasyon matrisleri türetilmiştir. Sonrasında her bir matrisin tutarlılığı test edilmiş ve söz konusu işlemler sonucunda nihai tabloda kullanılmak üzere ***AHP Skorları Matrisini*** elde edilmiştir.

Ana afet riskli bölgelerin tutarlı matrislerinin belirlenmesinin sonrasında ise, her bir katılımcı kriter matrislerini doldurmuş, kriterleri kendi içinde derecelendirmiştir. Oluşacak matris yeniden bir normalizasyon matrisine aktarılmış ve tutarlılıkları test edilmiştir. Tutarlı olan kriter matrislerinin geometrik ortalaması elde edilerek ağırlıkları tespit edilmiştir. Söz konusu işlemler sonucunda nihai tabloda kullanılmak üzere ***Kriter Ağırlıkları Matrisi*** elde edilmiştir.

Bir sonraki adımda ise gerek ana afet riskli bölgeler gerekse de kriterler temelinde derecelendirilen ana bölgeler, gerçekleşme olasılığı/sıklığı ve şiddetine bağlı olarak hesaplanmıştır. Bu hesaplama sonucunda elde edilecek verilere ise ***Risk Matrisi*** denilmiştir. Her bir ana bölge grubu için oluşturulacak bölge matrisini yine kendi arasında normalizasyona tabi tutup standart bir derecelendirme konusunda tutarlı bir çalışma yapabileceği düşünülmektedir.

Son olarak tek bir çatı altında toplanacak olan; ana bölgeler ile kriterlerin oluşturacağı matriste, her bir bölge birimi olan mahalleler için kriterlerin tamamını dikkate alacak şekilde final skorları elde edilmiştir. Sonuç olarak her bir mahalle bölgesi grubu için kriterler itibariyle 3 farklı etkene (AHP skorları, Kriter Ağırlıkları ve Bölge/Mahalle Matrisleri) bağlı olarak sonuçlar elde edilmiştir.

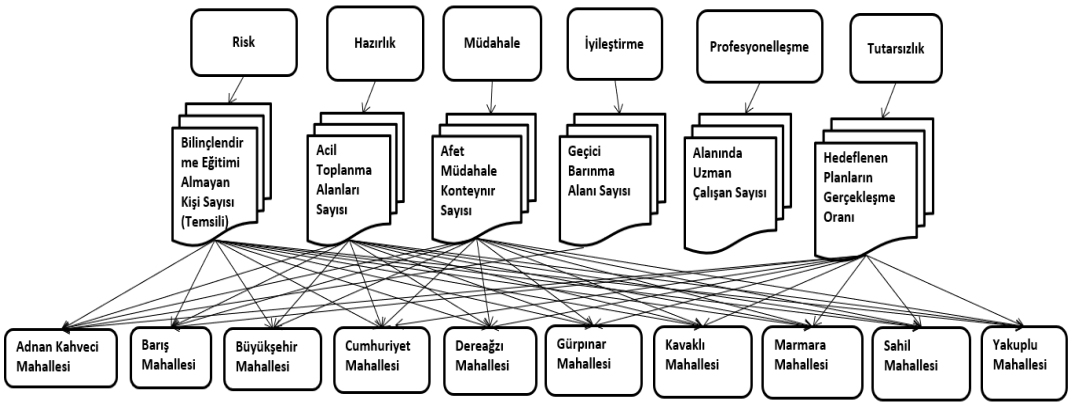

Şekil 11 Yerel Yönetimlerde Afet Yönetimi ve Kurumsallaşmada Beylikdüzü Belediyesi İçin Çok Kriterli Karar Verme Süreci

AHP modeli, yöntem gereği karmaşık yapıya sahiptir. Bu karmaşıklık; hem matrislerin basit şekilde ve anlamlı olarak oluşturulmasını sağlamakla birlikte hem de analiz edilmesi süreçlerini zorlaştırmaktadır. Değerlendirmelerde yer alan bireylerin veri değerlendirmelerini matrislere göre anlaşılır ve kolay bir şekilde işlemeyebilmeleri için gerekli özen gösterilmiş ve aşağıdaki gibi örnek matris tablosu oluşturulmuştur;

	Risk	Hazırlık	Müdahale	İyileştirme	Profesyonelleşme	Tutarsızlık	TOTAL
Risk	1						
Hazırlık		1					
Müdahale			1				
İyileştirme				1			
Profesyonelleşme					1		
Tutarsızlık						1	
TOTAL							

Tablo 9 Örnek Ölçeklendirme Matrisi

Oluşturulan model uzmanlar tarafından derecelendirildikten sonra veriler, Excel üzerinden hazırlanan matrislere aktarılarak geometrik ortalamaları alınmıştır. Böylece karşılaştırılan her kriter için bir matris elde edilmiştir. Bu doğrultuda geometrik ortalaması alınmış ana matris Tablo 10'da gösterilmektedir.

Tablo 10 Ana Matris

	Risk	Hazırlık	Müdahale	İyileştirme	Profesyonelleşme	Tutarsızlık
Risk	**1,000**	1,000	8,000	5,000	2,000	3,000
Hazırlık	1,000	**1,000**	3,000	3,000	0,500	0,333
Müdahale	0,125	0,333	**1,000**	1,000	0,250	0,333
İyileştirme	0,200	0,333	1,000	**1,000**	0,333	0,500
Profesyonelleşme	0,500	2,000	4,000	3,000	**1,000**	4,000
Tutarsızlık	0,333	3,000	3,000	2,000	0,250	**1,000**

Toplam	3,158	7,667	20,000	15,000	4,333	9,167

Matrislerim ortalaması alındıktan sonra devam eden işlem, kriter ağırlıklarının hesaplanması için geometrik ortalaması alınış matrisi normalize edilmesidir.

Tablo 11 Narmalize Edilmiş Matris

	Risk	Hazırlık	Müdahale	İyileştirme	Profesyonelleşme	Tutarsızlık	Ağırlıklar
Risk	0,317	0,130	0,400	0,333	0,462	0,327	**0,328**
Hazırlık	0,317	0,130	0,150	0,200	0,115	0,036	**0,158**
Müdahale	0,040	0,043	0,050	0,067	0,058	0,036	**0,049**
İyileştirme	0,063	0,043	0,050	0,067	0,077	0,055	**0,059**
Profesyonelleşme	0,158	0,261	0,200	0,200	0,231	0,436	**0,248**
Tutarsızlık	0,106	0,391	0,150	0,133	0,058	0,109	**0,158**
Sum	**1,000**	**1,000**	**1,000**	**1,000**	**1,000**	**1,000**	

Normalize edilmiş matris her sütunda alan hücrelerin sütun toplamına bölünmesi ile bulunmuştur. Ana kriter grubuna ait normalize edilmiş matris Tablo 11 görülmektedir. Normalize edilmiş matristeki satırların aritmetik ortalamaları Ana Kriter Grubu ağırlık hesaplaması yapılmıştır. Örneğin risk azaltma ana kriter grubunun ağırlık hesaplaması, bu gruba ait satırların aritmetik ortalaması alınarak aşağıdaki gibi oluşturulmuştur.

Ağırlık = (0,317 + 0,130 + 0,400 + 0,333 + 0,462 + 0,327) / 6 =0,328

Ahp için oluşturulan matrislerin ağırlıkları hesap edildikten sonra uzmanların yargılarını gösteren bu ağırlıkların tutarlı bir şekilde tespit edilip edilmediğini anlamak için tutarlılık indeksinin hesaplanmasında kullanılacak olan Max Özvektör (λmax) hesaplaması gerekmektedir.

Tablo 12 λmax hesaplama

	Risk	Hazırlık	Müdahale	İyileştirme	Profesyonelleşme	Tutarsızlık
Ağırlık	0,143	0,987	0,316	0,388	1,733	1,069
Sütun Toplamı	0,328	0,158	0,049	0,059	0,248	0,158
λmax = [(0,143/0,328) + (0,987/0,158) + (0,316/0,049) + (0,388/0,059) + (1,733/0,248) + (1,069/0,158)] / 6 = **6,593**						

Tutarlılık indeksi (CI) hesaplaması için $CI = (\lambda max - n) \div (n - 1)$ formülünün kullanılmasıyla;

CI: (6,593-6) / (6-1) = 0,119

Tutarlılık indeksinin Rassal Tutarlılık İndeksi (RI) bölünmesi ile elde edilen Tutarlılık oranı (CR);

CR = 0,119 / 1,252 = **0,095**

Ana kriter gruplarında karşılaştırılan 6 kriter olduğu için Rassal Tutarsızlık Tablosuna göre RI değeri 1,252 olarak alınmıştır. Hesaplanan tutarlılık oranı 0,10 değerinden küçük olduğu için bu değerlerin tutarlı bir şekilde bilimsel kriterlere uygun elde edildiği belirlenmiştir.

4.9. Analiz Sonuçları

Uygulayıcılar tarafından yapılan değerlendirmede Hazırlık kriter değerinin önem derecesi ile Müdahale kriter değerinin ölçüleri karşılaştırıldığında matematiksel ortalama 3 (orta derecede önem derecesi) değerini almaktadır.

Tablo 13 Ana Matris Analizi

	Risk	Hazırlık	Müdahale	İyileştirme	Profesyonelleşme	Tutarsızlık
Risk	**1,000**	1,000	8,000	5,000	2,000	3,000
Hazırlık	1,000	**1,000**	3,000	3,000	0,500	0,333
Müdahale	0,125	0,333	**1,000**	1,000	0,250	0,333
İyileştirme	0,200	0,333	1,000	**1,000**	0,333	0,500
Profesyonelleşme	0,500	2,000	4,000	3,000	**1,000**	4,000
Tutarsızlık	0,333	3,000	3,000	2,000	0,250	**1,000**
Toplam	3,158	7,667	20,000	15,000	4,333	9,167

Karşılaştırma matrisinde aij=1/aji karşılık geldiği için Müdahale kriterleri ile Hazırlık kriterleri karşılaştırılmasına 1,000 değer aldığı görülmektedir.

Profesyonelleşme kriter değerinin önem derecesi ile Tutarsızlık kriter değerinin ölçüleri karşılaştırıldığında matematiksel ortalama 4 değerini almaktadır. Karşılaştırma matrisinde aij=1/aji karşılık geldiği için Tutarsızlık kriterleri ile Profesyonelleşme kriterleri karşılaştırılmasına 0,500 değer aldığı görülmektedir.

Risk kriter değerinin önem derecesi ile İyileştirme kriter değerinin ölçüleri karşılaştırıldığında matematiksel ortalama 5 değerini almaktadır. Karşılaştırma matrisinde aij=1/aji karşılık geldiği için Risk kriterleri ile İyileştirme kriterleri karşılaştırılmasına 1,000 değer aldığı görülmektedir.

Tablo 14 Ana Faktör Ağırlıkları

Ana Kriterler	**Ağırlıklar**
Risk	0,328
Profesyonelleşme	0,248
Hazırlık	0,158
Tutarsızlık	0,158

İyileştirme	0,059
Müdahale	0,049

Araştırmada uygulanan Ahp methodu sonucunda elde edilen ana kriter gruplarının ağırlık değerleri Tablo 14' yer almaktadır. Tabloya göre afet yönetiminde en önemli ana kriter grubu 0,32 ağırlık ortalaması ile Risk Azaltma olarak tespit edilmiştir. Risk, profesyonelleşme, hazırlık, tutarsızlık kriterlerinin diğer kriterlere göre nispeten önemli olduğu katılımcıların yaptığı değerlendirmeler sonucunda görülmektedir.

Afet yönetiminde kurumsallaşma adına literatür araştırmalarıyla belirlenen kriterlerin ahp yönetimi ile ağırlık değerleri hesaplanmıştır. Bu değerler göz önünde bulundurularak vikor yöntemi ile Beylikdüzü ilçesinin afet yönetiminde ne aşamada olduğunu bölge kıyaslamaları yaparak incelenmektedir.

Vikor yöntemi uygulanmasında, kriterlerin ilgili özellikleri belirlenerek başlamaktadır. Kriterler için belirlenecek özellikler, bölgeler için oluşturulacak skorların hesaplanmasından önemli yer almaktadır. Belirlenen kriterlerin fayda/pişmanlık özellikleri belirlenerek maliyet özelliğine ait bir kriterin en düşük değere sahip olan bölge seçilirken, fayda özelliği taşıyan kritere ait en yüksek değerli bölge tercih unsuru olacaktır. Çalışmaya ait fayda özelliğine sahip kriterler maksimum maliyet özelliğine sahip kriterler minimum değerler seçilmektedir. Bu bilgiler doğrultusunda Tablo 15'te uygulama kullanılacak veriler belirtilmektedir.

Kriter Türü	**Risk**	**Hazırlık**	**Müdahale**	**İyileştirme**	**Profesyonelleşme**	**Tutarsızlık**
İlgili Özellik	**Bilinçlendirme Eğitimi Almayan Kişi Sayısı (Temsili – 10 kişi üzerinden)**	**Acil Toplanma Alanı Sayısı**	**Afet Konteyner Sayısı**	**Geçici Barınma Alanı Sayısı**	**Alanında Uzman Çalışan Sayısı**	**Hedeflenen Planların Gerçekleşmeme Oranı**
Birim	**Adet**	**Adet**	**Adet**	**Alan (m2)**	**Kişi Sayısı**	**Yüzdelik Oran**
Fayda/Pişmanlık	**Min**	**Max**	**Max**	**Max**	**Max**	**Min**
Ahp Ağırlığı	**0,33**	**0,16**	**0,05**	**0,06**	**0,25**	**0,16**
Adnan Kahveci Mah	3	21	3	0	5	20
Barış Mah	6	11	0	53,473	1	15
Büyükşehir Mah	2	9	7	0	2	20

Cumhuriyet Mah	5	9	0	0	3	15
Dereağzı Mah	2	42	0	0	2	15
Gürpınar Mah	4	22	0	23,384	5	10
Kavaklı Mah	3	31	1	0	5	15
Marmara Mah	1	17	0	0	3	15
Sahil Mah	0	14	0	0	1	20
Yakuplu Mah	3	17	2	54,615	4	10

Tablo 15 Uygulamada Kullanılan Veriler

Veriler girildikten sonra ilk adım olarak aşağıdaki formül uygulanarak Tablo 16 oluşturulmuştur. Daha sonra en iyi (max.) ve en kötü (min.) değerler belirlenmiştir.

$$f_{ij} = \frac{I_i^j}{\sqrt{\sum_{i=1}^{m} (I_i^j)^2}} \qquad i = 1, 2, \ldots m; \; j = 1, 2, \ldots . n$$

Tablo 16 Normalleştirilmiş Karar Matrisi

Kriterler	**Risk**	**Hazırlık**	**Müdahale**	**İyileştirme**	**Profesyonelleşme**	**Tutarsızlık**
B/NB	**min**	**max**	**Max**	**max**	**max**	**min**
Ağırlık	**0,15**	**0,32**	**0,09**	**0,13**	**0,25**	**0,07**
Adnan Kahveci Mah	0,85	6,43	1,13	0,00	2,29	7,96
Barış Mah	3,39	1,76	0,00	35,77	0,09	4,48
Büyükşehir Mah	0,38	1,18	6,17	0,00	0,37	7,96
Cumhuriyet Mah	2,35	1,18	0,00	0,00	0,83	4,48
Dereağzı Mah	0,38	25,71	0,00	0,00	0,37	4,48
Gürpınar Mah	1,51	7,05	0,00	6,84	2,29	1,99
Kavaklı Mah	0,85	14,01	0,13	0,00	2,29	4,48
Marmara Mah	0,09	4,21	0,00	0,00	0,83	4,48
Sahil Mah	0,00	2,86	0,00	0,00	0,09	7,96
Yakuplu Mah	0,85	4,21	0,50	37,32	1,47	1,99
max	3,39	25,71	6,17	37,32	2,29	7,96
min	0,00	1,18	0,00	0,00	0,09	1,99
(max-min)	3,39	24,53	6,17	37,32	2,20	5,97

Normalleştirilmiş karar matrisinden yararlanarak, her alternatife ait Sj (max grup faydası), Rj (min pişmanlığı) ve Qj (alternatiflerin nihai skoru) elde edilmektedir. Qj hesabındaki vektör (v) değeri 0,5 alınmıştır.

$$S_i = \sum_{i=1}^{n} w_i \left[\frac{(f_{ij})_{max} - (f_{ij})}{(f_{ij})_{max} - (f_{ij})_{min}} \right]$$

$$S_i = \sum_{i=1}^{n} w_i \left[\frac{(f_{ij}) - (f_{ij})_{min}}{(f_{ij})_{max} - (f_{ij})_{min}} \right]$$

$$R_i = Maximum\ of \left\{ w_i \left[\frac{(f_{ij})_{max} - (f_{ij})}{(f_{ij})_{max} - (f_{ij})_{min}} \right] \right\} \quad i = 1, 2, \ldots n$$

$$R_i = Maximum\ of \left\{ w_i \left[\frac{(f_{ij}) - (f_{ij})_{min}}{(f_{ij})_{max} - (f_{ij})_{min}} \right] \right\} \quad i = 1, 2, \ldots . n$$

$$Q_i = v \left[\frac{S_i - (S_i)_{min}}{(S_i)_{max} - (S_i)_{min}} \right] + (1 - v) \left[\frac{R_i - (R_i)_{min}}{(R_i)_{max} - (R_i)_{min}} \right]$$

Tablo 17 Fayda/Maliyet ölçüm değerleri

Alternatifler	Si(max grup faydası)	Si Rank	Ri (min pişmanlığı)	Ri Rank	Qi (alternatiflerin nihai skoru)	Qi Rank
Adnan Kahveci Mah	0,55	6	0,25	7	0,45	4
Barış Mah	0,83	1	0,31	3	0,98	9
Büyükşehir Mah	0,75	4	0,32	1	0,89	7
Cumhuriyet Mah	0,83	2	0,32	2	1,00	10
Dereağzı Mah	0,48	9	0,22	9	0,27	2
Gürpınar Mah	0,50	7	0,24	8	0,36	3
Kavaklı Mah	0,43	10	0,15	10	0,00	1
Marmara Mah	0,69	5	0,28	5	0,71	6
Sahil Mah	0,83	3	0,29	4	0,93	8
Yakuplu Mah	0,49	8	0,28	5	0,46	5

Tablo 17' deki sıralama (rant) işlemi yapıldıktan sonra koşullar kontrol edilmelidir. İlk koşul olarak, performans açısından birinci ve ikinci sıradaki birimlerin farkı ve performansı ölçülen bölge sayısına bağlı bir hesaplama yapılır. Bölge sayısı j=10 olduğundan D(q) = 1/(j-1) formülü ile D(Q) = 0.1111111 olarak bulunmuştur.

Q(P2) - Q(P1) ≥ D(Q) eşitliğini bulmak gerekmektedir. Buna göre V=0.5 alındığında ikinci sıradaki alternatif Q(P2)=0,27, birinci sıradaki alternatif ise Q(P1)=0,00 olmaktadır. Bu durumda (0,27-0,00 ≥ 0.111111) eşitliği sapladığından dolayı birinci koşul sağlanmış olur.

İkinci koşul olarak Si ve Ri değerlerinden en az biri en iyi skoru elde etmelidir. Tablo 17'ye baktığımızda Q(P1) = Kavaklı Mahallesi Si değerleri içerisinde en düşük puanı (0,43) en iyi skoru elde etmiştir. Aynı şekilde Ri değerleri içerisinde de en düşük puanı (0,15) alarak en iyi skoru elde etmiştir.

Araştırma sonucunda çalışmanın başında belirlenmiş olan hipotezler analiz sonuçları itibariyle değerlendirilmesi yapılmıştır.

H0: Risk kriteri afet planlama konusunda çalışılmaması gereken bir etkendir.

H1: Afet ve Koordinasyon biriminin değerlerini incelediğimizde en fazla destek verilmesi gereken bölge sahil mahallesidir.

H2: Kavaklı, Gürpınar ve Dereağzı bölgeleri ilk etapta altyapısı ele alınması gereken üç bölgedir.

H3: Beylikdüzü Belediyesi Afet biriminde, kurumsallaşma kriterlerine bakıldığında yeterli uzman sayısı ve hedefleri gerçekleştirme konusunda etkili ve verimli şekilde hizmet vermektedir.

- Yerel yönetimlerde Beylikdüzü Belediyesi özelinde yapılan bu çalışma kapsamında, Risk kriteri afet planlama konusunda çalışılmaması gereken bir etkendir olarak düşünülmüş fakat bu hipotez doğrulanamamıştır. Yapılan araştırmada sunduğumuz analitik tabloların vermiş olduğu sonuçlara göre, risk kriteri afet planlamasında büyük önem taşımaktadır. Çünkü 0,33 ağırlık oranıyla en yüksek etken kriter olarak değerlendirilmiştir.
- Afet ve Koordinasyon biriminin değerlerini incelediğimizde en fazla destek verilmesi gereken bölgelerden biri sahil mahallesidir öngörülmüş ve bu öngörü doğrulanmıştır. Qi, for v= tablosunun 0,5 sütunundaki değerlerini incelediğimizde 0,93 oranıyla sekizinci sırada yer alarak destek ihtiyacı tablodan görülmektedir.

- Kavaklı, Gürpınar ve Dereağzı bölgeleri ilk etapta altyapısının dikkate alınması gereken en önemli üç bölge olarak ön görülmüştür ve bu öngörü doğrulanmıştır. Vikor uygulamasında belirtilen değer oranlarına göre önem sırasında ilk üç bölge mevcuttur.
- Beylikdüzü Belediyesi Afet biriminde, kurumsallaşma kriterlerine bakıldığında yeterli uzman sayısı ve hedefleri gerçekleştirme konusunda etkili ve verimli şekilde hizmet verildiği düşünülmüştür. Yerel yönetimlerde Beylikdüzü Belediyesi özelinde yapılan AHP ve Vikor uygulamaları ile yapılan çalışmaların göstermiş olduğu verilere göre bu düşünce doğrulanmıştır.

SONUÇ

Afetler can ve mal kayıplarına, çevresel zararlara ve büyük ekonomik çöküşlere sebep olur. Afetlerin belli önlemler, planlamalar ve çalışmalar yaparak zararları azaltılabilir. Afetin meydana gelmesi sonrasında oluşabilecek kaosun afetin meydana getirdiği zararları artırabileceği için etkin ve kurumsal bir yönetim süreci gerekmektedir. Afetlerin oluşturacağı etkilerin azaltılması ve meydana getirdiği zararların giderilebilmesi için yasal olarak etkin düzenlemeler yapılarak halkla iç içe olan yerel yönetimlerin ekonomik kaynak ihtiyaçlarının karşılanması, afete hazır bir toplum yapısı oluşturulması, teknolojik gelişmelerin afet yönetimi alanından kullanılması gerekmektedir.

Günümüzde yerel yönetimler arasında kurumların yapı itibariyle kurumsal olarak işleyişlerini devam ettirmeleri ve tüm konularına kurumsal olarak yaklaşmaları gerekmektedir. Dünya geneline bakıldığında da aynı gereksinimlere ihtiyaç duyulur. Yönetilen kurumlar ve bağlı oldukları sorumluluklar ötesinde almış oldukları kararların etkiledikleri birden fazla nokta olduğu için belli bir format üzerinde çalışmaları gerekmektedir. Her ne kadar ülkeler arası farklılıklar görülse de yönetim modelleri benzerlikler gösterir. Siyasi olarak farklı yönetim biçimleri olabilir fakat yerel yönetimlerin seslendiği ve doğrudan etkilediği halklar için bahsedilecek olursa birçok ortak noktada bulunmaktadır. Yerel yönetimler halk ile yakından iletişimde oldukları gibi sivil toplum kuruluşları, kent konseyleri ve dernekler gibi birçok örgütsel oluşumlarla da iletişim halindelerdir.

Temel olarak, araştırmalarda değinilen konular içerisinde olan afetin yönetimi ve sonrasındaki işleyişin haritasıyla ilgili üzerine çalışılması gereken ve kurumsal olarak yönetilmeyi bekleyen birimler mevcuttur. Bunun öncesinde yapılması gereken ilk olarak yerel yönetimlerin hangi kurumları içinde barındırarak ve tanımlamalarla birlikte, hangi sorumluluk alanlarına sahip olduklarıyla alakalı tespitler geliştirerek desteklemektir. Yerel yönetim veya yerel belediyecilik anlayışının nasıl bir yönetim şekli olduğu ile alakalı üzerinde durulan birçok nokta vardır. Bu yönetim şeklinin sadece kendisiyle kalmayıp alt gruplarının ve birimlerinin aktif olarak çalışmaları gözlemlenmesi gerekebilir.

Akademide kurumsallaşma ve afet yönetimi üzerinde durulan detaylı çalışmalar mevcut değildir. Kurumsallaşma ve afet yönetimini işleyiş olarak yasal düzenlemelerle birlikte ele alan çalışmalar, çözüm ve öneri nihayetinde az rastlanır durumdadır. Bölgelerin mensubu oldukları alanlara ait mevcutta bildirdikleri kurumsallığın dışına çıkılan konularda mevzuat olarak sorunlar ile karşılaşılmaktadır. Yerel yönetimlerin barındırdıkları birimleriyle beraber gerçekleştirmeyi hedefledikleri konularda mutlak bir sorun ile karşılaştıklarını gözlemlenmektedir. Bununla birlikte bu alanlarda mevcut değerlerin aynı zamanda bölgesel olarak avantaj ve dezavantaj statüsündeki ölçeklendirilebilir konuların üzerinde durulduğu akademik çalışma ile desteklenmektedir.

İstanbul genelinde afet yönetimi kapsamında veya İstanbul'da bulunan yerel yönetimlerin kurumsallaşma adı altında yasal olarak düzenlenmiş fakat uygulama bakımından sorun teşkil eden kavramların incelenerek kurumsal ilkelerce aşılabileceği gerçeğiyle karşılaşılmaktadır. Afet ve koordinasyon birimlerin özellikle son gündemlerle birlikte toplumsal olarak tartışıldığı konularda bilimin karşılaştığı sebepler ise bazen uygulama kısmında bazen ise mevzuat olarak ilerleme sağlayamadığı görülmektedir. Toplumun gerek kamuda gerekse sosyal platformlarda tartıştığı konular ise çok öznel olmakla birlikte yasal düzen haricinde sonuçlar vermektedir.

Afetlerin meydana getirdiği zararların azaltılması ve etkisinin giderilebilmesi için ekonomik olarak kaynak ihtiyaçlarının bulunması; yalnızca arama kurtarma faaliyetlerinde destek değil, kültürel ve sosyal olarak da hazır toplum yapısı oluşturulması için teknoloji ile birlikte gelen gelişmeler afet yönetimi birimlerinde uygulanırsa eğer, afet yönetimi alanındaki olaylara doğrudan müdahale edilmesiyle çözüm

odaklı sonuçlar alınabilir. Burada kurumsal yönetim anlayışının devreye girmesi gerektiğini vurgulamak gerekebilir.

Ana sorun afet ise afet öncesi hazırlıklar, afetlerin risklerini azaltmak adına yapılan çalışmalar büyük önem taşımaktadır. Afetlere müdahale edilmesi ve sonrasında yapılması gereken iyileştirme uygulamaları beraberinde konu üzerinde geçen planların yürütülmesi için profesyonelliğe sahip olmak gerek, bu profesyonelliğe ulaşmak için ise gerekli eğitimlerle beraber yazılı bir şekilde bunların form veya rapor olarak bilgilendirme yapılmalı ki burada yine karşılaşacağımız ilke formalleşmeye uygun olarak hareket edilerek birimlerdeki yönetimin işleyişine katkıda bulunulması sağlanabilir. Kurumlarda kurumsallaşmadan bahsedilebilir fakat uygulamada bu ilkelere bağlı kalınmazsa, verimlilik ve etkinlikten uzak bir çalışma görülür. Bununla birlikte birimdeki ekiplerin belli bir örgütsel yapıya veya kendilerine özgü bir model olarak kültür geliştirmelerine izin verilirse, kendi stilleriyle başarılı olma olasılıkları artabilir. Bu alışılarak devam edilirse, istikrarlı ve planlı olarak konulan hedeflere tutarlı bir şekilde yaklaşılabilir.

Araştırma neticesinde sadece belediye bazındaki görüşmelerle birlikte Analitik Hiyerarşi Prosesi (AHP) modeli kullanılarak bölgesel olarak Beylikdüzü Belediyesi Afet ve Koordinasyon Biriminin sahip olduğu 10 mahalle arasında karşılaştırılmalı kriterler kullanılarak bazı değerlendirmelerde bulunulmuştur.

AHP metodu kullanılarak 6 kriter 10 alternatif gruptan oluşan bölgelerin, alanında uzman kişilerin görüşleri alınarak değerlendirme tabloları oluşturulmuştur. İlk olarak hem afet yönetiminden hem kurumsallaşma ilkelerinden seçilerek; Risk, hazırlık, müdahale, iyileştirme, profesyonelleşme ve tutarsızlık kavramları belirlendi. Katılımcılar değerlendirmek istedikleri kriterlerin cevaplarını vererek, AHP yöntemi uygulaması ile analiz gerçekleşmiş oldu. AHP sonuçlarının Türkiye geneli şehirlerde ve ilçelerde afet yönetiminde sorumluluğu olan ayrıca kendi alanlarında uzman kişilerin bakış açısını yansıttığı söylenebilir.

Alan üzerinde yapılan araştırma sürecinde ilçe odaklı olarak kurumların çalışması gereken yöntemleriyle birlikte, afet olaylarına karşı mücadelede ne şekilde örgütlenmesi gerektiğini sonuca yönlendiren yaklaşımlar gözlemlenmiştir. Yapılan vikor analiz tablosundaki veriler mevcut araştırmalardan elde edilmiştir. Araştırmalar

sonucunda eğitim verilen kişi sayıları verileri için sonraki çalışmalarda bir saha analizi yapılması gerektiği önerilmektedir.

Belediye birimlerinde olası bir deprem için ne gibi adımlar atılıyor ve hazırlıklar ne durumda gibi soruların cevabı alındı. Herkesin gündeminde yer alan ve araştırmanın en büyük sebeplerinden biri olan beklenen İstanbul depremi için riskli bölgelerden biri incelendi. Beylikdüzü Belediyesi ilçe sınırları içerisinde bulunan, sanayi bölgeleri, limanları ve Büyükçekmece gölüne yakınlığı ile bilinmesi sadece deprem ile değil deprem sonrasında olabilme ihtimali olan tsunami gibi afetler hakkındaki hazırlıklar ve yapılan çalışmalar incelenmiştir.

Teknolojinin gelişmesiyle beraber her sektörde olduğu gibi yerel yönetimlerde de birçok adım atılmıştır. Yönetimlerin sürekli olan kamu ve toplumla olan bağlantısının devamlılığını sağlamak ve onları güncel konulardan habersiz bırakmamak adına teknolojik gelişmeleri çok yakından takip ederek çalışmalar yürütüldüğü gözlemlenmiştir.

Son olarak, İstanbul depremini ve sonrasında ihtimal olan farklı afetlerin olasılıkları tartışılarak belirli bir gündem oluşturulmalıdır. Özellikle afetler konusunda toplum gerçekleşme ihtimali olan durumlar hakkında bilinçlendirilmelidir. İstanbul'un sadece bir ilçesi ele alındı. Aslında her ilçenin farklı açılardan ele alınarak belirli kriterlerle analizleri gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Şehir ne yaşayacağını ve ne yapması gerektiğini bilmelidir.

KAYNAKÇA

AFAD. (2014). *AÇIKLAMALI AFET YÖNETİMİ TERİMLERİ SÖZLÜĞÜ.* Ankara: T.C.Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı.

AFAD. (2019, Haziran 9). *AFAD Hakkında*. https://www.afad.gov.tr/tr/2211/AFADHakkinda adresinden alındı

Afad. (2019). *Sanal gerçeklik (VR) uygulaması.* https://istanbul.afad.gov.tr/tr/34507/Sanal-Gerceklik-VR-Uygulamasi s. adresinden alındı

AFAD. (tarih yok). *Tanımı, Tarihçesi ve Görevleri*. Şubat 28, 2020 tarihinde Afet ve Acil Durum Başkanlığı: https://www.afad.gov.tr/tanimi-tarihcesi-ve-gorevleri adresinden alındı

Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun. (2009, Haziran). *T.C. Resmi Gazete, 5902*.

Akalın, N., Akar, G., Koç, L., Özgür, A., Toksöz, F., & Uluçay, Ö. (2009). *Yerel Yönetim Sistemleri.* İstanbul: Tesev Yayınları.

Akdemir, T., & Ulusoy, A. (2001). *Mahalli İdareler.* Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Akdoğan, A. A. (2008). Türk Kamu Yönetimi ve Avrupa Birliği Karşılaştırmalı Eleştirel Bir İnceleme. *Türkiye Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü*, Ankara.

Akkuzu, H. (2008). Mobil İletişim Sektöründe Kurumsal Kuram Açısından Değişim: Türk. *Yüksek Lisans Tezi*. İstanbul.

Akyel, R. (2005). Türkiye Kamu Yönetiminde Afet Yönetimi. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 14*(1), 16. Mart 2020 tarihinde https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/50188 adresinden alındı

Akyel, R. (2007). Afet Yönetim Sistemi: Türk Afet Yönetiminde Karşılaşılan Sorunların Tespit ve Çözümüne İlişkin Bir Araştırma. *Basılmamış Doktora Tezi*. Adana: Çukurova Üniversitesi.

Apaydın, F. (2009). Kurumsal Teori ve İşletmelerin Kurumsallaşması. *C.Ü İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*.

Ashworth, R., Boyne, G., & Delbrige, R. (2005). Institutional pressures on public organizations: an empirical test of isomorphism. *Management Research Review*.

Ashworth, R., Boyne, G., & Delbrige, R. (2005). Institutional pressures on public organizations: an empirical test of isomorphism. *Management Research Review*.

Ataman, G. (2009). *İşletme yönetimi, temel kavramlar ve yeni yaklaşımlar.* İstanbul: Türkmen Kitabevi.

Aydınlı, F. (2007). Kurumsal Teori Açısından İnsan Kaynakları Yönetiminde Farklılık ve. *Yayınlanmamış Doktora Tezi*.

Bakanlığı, A. İ. (2019). *2019 İdare Faaliyet Raporu.* İçişleri Bakanlığı.

Basım, N., Şeşen, H., & Çetin, F. (2009). *Değişim ve Örgütler.* Ankara: Siyasal Kitabevi.

Bayer, E. (2005). İşletmelerde kurumsallaşmanın sorunsal hale gelmesi ve kurumsallaşamama nedenlerinin belirlenmesi. *Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*.

Bayram, A. (2015). İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin Doğal Afetlere Dayalı Kriz Yönetimi ve İstanbul Halkının Bakış Açısı. *Yayınlanmamış Doktora Tezi*. Edirne: Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Üniversitesi.

Becerikliler, U. (2017). Afet ve İnsani Yardım Lojistiği. *Basılmamış Yüksek Lisans Tezi*, 33. İstanbul, Maltepe, Türkiye: Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Beckert, J. (2010). Institutional isomorphism revisited: convergence and divergence in institutional change. *Sociological Theory*. içinde

Beki, A. (2009). Türkiye'de Sosyal Belediyecilik: Ümraniye Belediyesi Örneği. İstanbul: Sena Ofset Matbaacılık.

Blau, P. M. (1962). *Formal Organizations: A Comparative Approach.* San Francisco: Chandler Publishing Company.

Bresser, R. K. (2003). *"Institutional capital: competitive advantage in light of the new institutionalism in organization theory",.* Schmalenbach Business Review.

Buldaç, O. (1995). *Kentsel Sorunlar: Sürdürülebilir Gelişme ve Yönetim Stratejileri Raporu.* Cumhurbaşkanlığı Devlet Denetleme Kuruluna Verilen Rapor.

Can, H. (1994). *Organizasyon ve yönetim.* Ankara: Siyasal Kitabevi.

Crank, J. P. (2003). Institutional theory of police: a review of the state of the art. *Policing: An International Journal of Police Strategies and Management*, 186-207.

CRED. (2018, Aralık 1). *The Emergency Events Database - EM-DAT.* Centre for Research on the Epidemiology of Disasters: https://www.cred.be/projects/EM-DAT adresinden alındı

CRED. (2019). *Afet Sınıflaması.* Centre for Research on the. bürüksel: EMDAT. https://www.emdat.be/classification adresinden alındı

Dacin, M. T. (1997). Isomorphism in context: the power and prescription of institutional norms. *Academy of Management Journal*, 46-81.

Deephouse, D. L. (1996). Does isomorphism legitimate? *The Academy Management Journal*, 1024-1039.

Dillard, J. F. (2004). "The making and remaking of organization context-duality and the institutionalization process". *Accounting, Auditing and Accountability Journal*(17 (4)), 506-542.

DiMaggi, P. J., & Powell, W. W. (1983). The iron cage revisited:institutional isomorphism and collective rationality in organizational fields. *American Sociological Review*.

Dinçer, M. (2013). Kurumsal Kuram Ve Rekabet Olgusu: İnovasyon ve Kümelenme Açısından Bir Değerlenme. *Yüksek Lisans Tezi*. Sakarya: Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Dönertaş, A. S. (2006, Temmuz). Afet Yönetimi Kapsamında Güvenli Yerleşim Yerlerinin Tasarımı İçin Kentsel Tasarım Standartların Geliştirilmesi. *Basılmamış Yüksek Lisans Tezi*, 19. İstanbul: Mimar Sinan Güzel Sanatlar Fen Bilimleri Enstitüsü.

Duman, Ş. (2012). Kurumsal Kuram Yaklaşımı İle Örgütsel Değişimi Anlamaya Yönelik. *Journal of Business Economics and Political Science*.

Erçen, A. E. (2010). Kurumsal taklitçilik-izomorfizm: türkiye'de sağlıkta dönüşüm program hedeflerinin ulaşılabilirliği. *Akademik Bakış Dergisi*, 1-11.

Ergünay, O. (2014). Kamu Yönetiminde Afet ve Acil Durum Planlaması Ders Notları. Ankara: TODAİE.

Ersöz, H. (2004). *Sosyal Politika Perspektifinden Yerel Yönetimler (İngiltere, İsveç ve Türkiye örneği).* İstanbul : Filiz Kitabevi.

Eryılmaz, B. (2005). *Kamu Yönetimi.* İstanbul: Erkam Matbaası.

ERYILMAZ, B. (2010). *Kamu Yönetimi* (3. baskı b.). Ankara: Okutman Yayıncılık.

Falay, N. (1982). *Yerel Yönetim Giderlerine İlişkin Determinantlar.* İstanbul: İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Yayınları.

Giddens, A. (1984). The constitution of society: outline of the theory of structuration. Los Angeles: University of California Press.

Gözübüyük, A. (2008). *Türkiye'nin Yönetim Yapısı.* Ankara: Turhan Kitabevi.

Gözüm, A. G. (2017). İşletmelerde Afet Yönetimi: Marmara ve Ege Bölgelerinde Bulunan Rafineri ve Petrokimya Endüstrisi Üzerine Karşılaştırmalı Bir Araştırma. *Gazi İktisat ve İşletme Dergisi*, 102-116.

Güler, B. A. (2009). *Türkiye'nin Yönetimi: Yapı.* Ankara: İmge Kitabevi.

Güler, H. (2008). Zarar azaltmanın temel ilkeleri. *İsmat*, Ankara.

Gülöksüz, Y. (1994). Yerel Yönetimler ve Yerel Demokrasi. *Yerel Yönetimler Üzerine Temel Görüşler.* içinde Ankara: Sosyal Demokrasi Yayınları.

Gündüz, İ. (2009). *Dünyada ve Türkiye'de Afet Yönetimi.* İstanbul: Erdem Yayınlar.

Hannan, M. T., & Freeman, J. (1977). The population ecology of organizations. *American Journal of Sociology*, 929-964.

Hasselbladh, H., & Kallinikos, J. (2000). *"The project of rationalization: acritique and reappraisal of neo-institutionalism in organization studies.* Organization Studies.

Henden, H. B. (2005). Katılımcı Yerel Yönetim Anlayışında E-Belediyeciliğin Yeri ve Önemi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*.

Jones, G. R. (2004). Organizational theory, design, and change text and cases.

Kadıoğlu. (2011). *İlk 72 Saat.* İstanbul: AFAD.

Kadıoğlu, M. (2008). *Afet Zararlarını Azaltmanın Temel İlkeleri.* Ankara: Japonya Uluslararası İşbirliği Ajansı. Mart 2020 tarihinde https://docplayer.biz.tr/402368-Afet-zararlarini-azaltmanin-temel-ilkeleri.html adresinden alındı

Kadıoğlu, M. (2008). *Modern, Bütünleşik Afet Yönetiminin Temel İlkeleri.* Ankara: JIca Türkiye Ofisi Yayınları.

Kalabalık, H. (2005). *Yerel Yönetim Hukuku.* Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Kalaycıoğlu, B. (2008, Haziran). Afet Yönetim Kontrol Sistemleri Bazlı Karar Destek Sistemleri. *Basılmamış Yüksek Lisans Tezi*, 44. Ankara: Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.

Kanun, S. (2009). Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının Teşkilat ve Görevleri. Resmi Gazete.

Kapucu, N. (2008). Collaborative Emergency Management: Better Community Organising, Better Public Preparedness and Response. *Author(s) Journal Compilation, Blackwell*, 239-262.

Karakaya, G. v. (2017). Analitik Hiyerarşi Yöntemi İle Sosyal Güvenlik Kurumu İçin Risk Yönetimi ve Değerlendirilmesi. *Vergi Sorunları Dergisi*(348), 134-142.

Karaman, Z. T. (1998). *Mahalli İdareler.* İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Yayınları.

Karasu, K. (2001). Profesyonelleşme olgusu ve kamu yönetimi. *Mülkiyeliler Birliği Vakfı Yayınları*, 30.

Keleş, R. (2009). *Yerinden Yönetim ve Siyaset.* İstanbul: Cem Yayınevi.

Kirschenbaum, A. (2004). Chaos Organization and Disaster Management. *Marcel*.

Koçel, T. (2001). *İşletme Yöneticiliği.* İstanbul: Beta Yayınları.

Koçer, B. (2005). İçsel bir yönetim mekanizması olarak yönetim kurulları: İMKB'de işlem gören şirketlerin yönetim kurulu yapısı ve işlevleri üzerine bir araştırma. *Yayınlanmamış Doktora Tezi*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme ABD, İşletme Yönetimi ve Organizasyon Bilim Dalı.

Leblebici, Ö. (2014). Afetlerde Kamu Yönetiminin Rolü ve Toplum Temelli Afet Yönetimine Doğru. *Hitit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 457-477.

Lee, A. H. (2009). Renewable Energy. *Multi-Criteria Decision Making On Strategic Selection Of Wind Farms, 34(1)*, 120-126.

Lunenberg, F. C. (2008). *Educational Administration. Concepts & Practices* (Fifth Edition b.). Belmont , CA: CA: Thomson Brooks/Cole.

Marshall, G. (2005). Sosyoloji sözlüğü. (D. K. Osman Akınbay, Çev.) Ankara: Bilim ve Sanat Yayınları.

Mavima, P. v. (2001). "Administrative reform adoption and implementation: the influence of global and local institutional forces". *Journal of Developing Societies*, 91-110.

MEB. (2011). *Afetlerde Acil Sağlık Hizmetleri.* Ankara: MEB.

Meyer, J. W., & Rowan, B. (1977). Institutionalized organizations, formal. *The American Journal of Sociology*.

Mizruchi, M. S., & Fein, L. C. (1999). The social construction of organizational knowledge: a study of the uses of coercive, mimetic, and normative isomorphism. *Administrative Science Quarterly*, 653-683.

Nadaroğlu, H. (1989). *Mahalli İdareler.* İstanbul: Beta Yayınları.

Nadaroğlu, H. (1998). *Mahalli İdareler.* İstanbul: Beta Yayıncılık.

Oliver, C. (1988). The Collective Strategy Framework: An Application to Competing Predictions of Isomorphism. *Administrative Science Quarterly.* içinde

ONAR, S. S. (1966). *İdare Hukukunun Umumi Esasları* (3. BASKI b.). İSTANBUL: Hak Kitapevi.

Özen, Ş. (2010). Yeni kurumsal kuram örgütleri çözümlemede yeni ufuklar ve yeni sorunlar. *Örgüt Kuramları.* içinde imge kitapevi.

Özer, Y. E. (2019, Nisan 24). *Sürdürülebilir Yerleşimler ve Doğal Afetler*. http://kisi.deu.edu.tr/userweb/yunusemre.ozer/SURDURULEBILIR%2520YERLESIMLER%2520VE%2520DOGAL%2520AFETLER(1)(1).ppt+&cd=3&hl=tr&ct=clnk&gl=tr adresinden alındı

Parlak, B., & Sobacı, Z. (2008). *Kuram ve Uygulama Kamu Yönetimi Ulusal ve Küresel Perspektifler.* Bursa: Alfa Aktüel Yayınevi.

Parlak, Ö. v. (2008). *Kurumdan Uygulamaya Yerel Yönetimler İlkeler.* bursa: Aktüel Yayınları.

Polatoğlu, T. E. (1978). *Kamu Yönetimine Giriş.* Ankara: TODAİE Yayınları.

Pustu, Y. (2005). Yerel Yönetimler ve Yerel Demokrasi. *Sayıştay Dergisi*, 121-134.

R.G. (2004). Belediye Kanunu. http://www.mevzuat.gov.tr /MevzuatMetin/1.5.5393.pdf.

R.G. (2005). Belediye Kanunu . http://www.mevzuat.gov.tr /MevzuatMetin/1.5.5393.pdf.

Rathod, P. (2010). Contemporary Public Administration Ideas and Issues. *ABD Publishers*.

Saaty, T. L. (2001). *Concepts & Applications of the Analytic Hierarchy Process*. MA: Springer US: http://dx.doi.org/10.1007/978-1-4615-1665-1 adresinden alındı

Saruhan, S. C., & Yıldız, M. L. (2009). *Çağdaş yönetim bilimi.* Ankara: Beta Basım A.Ş.

Satty, T. L. (2004). Decision Making—The Analytic Hierarchy And Network Processes. *Journal of systems science and systems engineering*(13(1)), 1-35.

Savaş, V. (2000). *İktisatın Tarihi.* Ankara: Siyasal Kitabevi.

Scott, W. R. (1975). Organizational Structure. *Annual Review of Sociology*.

Scott, W. R. (1991). In the New Institutionalism in Organizational Analysis. *Unpacking Institutional Arguments*.

Scott, W. R. (2001). *Institutions and organizations.* California: Sage Publications.

Scott, W. R. (2003). Institutional carriers: reviewing modes of transportingideas over time and space and considering their consequences. *Industrialand Corporate Change* (s. 879-880). içinde

Scott, W., & Meyer, J. (1991). The Organization of Social Sectors: Propositions and The Organization of Social Sectors: Propositions and. *Chicago: University Of Chicago Press*.

Selznick, P. (1984). Leadership in Administration. A Sociological Interpretation. *University of California Press*.

Selznick, P. (1996). Institutionalism ‘old’ and ‘new’. *Administrative Science Quarterly*, 70-277.

Sencer, M. (1986). *Türkiye’nin Yönetim Yapısı.* İstanbul: Alan Yayıncılık.

Seyhan Sipahi, M. T. (2010). The Analytic Hierarchy Process And Analytic Network Process: An Overview Of Applications. *Management Decision, 48*(5), 775-808.

Simon, H. (1973). Kamu Yönetimi. *Ankara Üniversitesi SBF Yayınları (çev. C. Mıhçıoğlu)*.

Sözen, H., & Basım, H. (2012). *Kurumsal Kuram.* İstanbul: Beta Yayınları.

Şahin, A. (2007). Yalın Üretimde Analitik Hiyerarşi Model'inin Uygulanabilirliği,. *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Anabilim Dalı.

TAMP. (2013). *Türkiye Afet Müdahale Planı*. https://www.afad.gov.tr/turkiye-afet-mudahale-plani. adresinden alındı

Taş, Ş. v. (2015). Afet Yönetiminde Sürdürebilirlik. *2nd International Sustainable Buildings Semposium*, (s. 1072-1078). Ankara.

Tayyar, N. A. (2014). BİST'e Kayıtlı Bilişim Ve. *Muhasebe ve Finansman Dergisi Teknoloji Alanında Faaliyet Gösteren İşletmelerin Finansal Performanslarının Analitik Hiyerarşi Prosesi (AHP) Ve Gri İlişkisel Analiz (GİA) Yöntemiyle Değerlendirilmesi*((61)), 19-40.

Tekeli, İ. (2009). *Akılcı Planlamadan Bir Demokrasi Projesi Olan Planlamaya.* İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yayınları.

Timor, M. (2010). *Yöneylem Araştırması.* Türkmen Kitabevi.

Toprak, E. (2005). *Demokratik ve Etkin Bir Devlet İçin Türk Kamu Yönetiminde Yeniden Yapılanma.* Ankara: Şubat Yayınları.

Toprak, Z. (2006). *Yerel Yönetimler.* Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Tortop. (2008). *Mahalli İdareler* (2. baskı b.). ankara: Nobel Yayım Dağıtım.

Tortop, N. (1994). *Mahalli İdareler.* Ankara: Yargı Yayıncılık.

Tortop, N. (2006). *Mahalli İdareler.* Ankara: Mahalli İdareler.

Tortop, N. (2007). *Yönetim Bilimi.* Ankara: Nobel Yayınevi.

Tufinkgi, P. (2006). *Logistik im Kontext internationaler Katastrophenhilfe.* Germany: Haupt Verlag.

Ulucan, A. (2004). *Yöneylem Araştırması: İşletmecilik Uygulamalı/Bilgisayar Destekli Modelleme.* Siyasal Kitabevi.

ULUSOY, A. v. (2007). *Mahalli İdareler Teori-Uygulama Maliye* (Güncelleştirilmiş 5. Baskı b.). Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Vaidya, O. S. (2006). Analytic Hierarchy Process: An Overview Of Applications. *European Journal of operational research*(169(1)), 1-29.

W.L., J. W., & HY, R. J. (1990). The Function of Emergency Management. *Handbook of Emergency Management Programs and Policies Dealing With MajorHazards and Disaster*, 11-25.

Weber, M. (2008). *Bürokrasi ve Otorite* (3. Baskı b.). Ankara: Adres Yayınları.

Yahşi, A. S. (2007). Afet Yönetimi Bandırma Örneği. *Basılmamış Yüksek Lisans Tezi*, 5. Antalya: Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Yeni Bir Yönetim Anlayışı Olarak Yönetişimin Gelişmesinde Bilgi Edinme Hakkının Önemi. (2017). *In 1st Eurasian Conference on Language and Social Sciences*, (s. 25).

Yılmaz, T. E. (2015). Sağlıkta Afet Yönetiminde Aile Hekiminin Rolü. *Ankara Numune Eğitim ve Araştırma Hastanesi*.

Zucker, L. (1987). Institutional theories of organization. *Annual Review of Sociology*.

EKLER

Ek - 1

AFET VE ACİL DURUM YÖNETİM MERKEZLERİ YÖNETMELİĞİ

Bakanlar Kurulu Kararının Tarihi : 31/1/2011 No : 2011/1377

Dayandığı Kanunun Tarihi : 29/5/2009 No : 5902

Yayımlandığı R.Gazetenin Tarihi : 19/2/2011 No : 27851

Yayımlandığı Düsturun Tertibi : 5 Cilt : 50 S :

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Yönetmeliğin amacı; yurtiçinde ve yurtdışında meydana gelen afet ve acil durumlara ulusal ve yerel düzeyde müdahalenin ve buna ilişkin hazırlık faaliyetlerinin etkin bir şekilde gerçekleştirilebilmesine yönelik, Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Merkezi ile afet ve acil durum yönetim merkezlerinin kuruluşu, görev ve sorumlulukları ile bunlar arasındaki koordinasyon ve işbirliğine ilişkin esasları belirlemektir.

Dayanak

MADDE 2- (1) Bu Yönetmelik, 29/5/2009 tarihli ve 5902 sayılı Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3- (1) Bu Yönetmelikte yer alan;

a) Acil durum: Toplumun tamamının veya belli kesimlerinin normal hayat ve faaliyetlerini durduran veya kesintiye uğratan ve acil müdahaleyi gerektiren olayları ve bu olayların oluşturduğu kriz halini,

b) Afet: Toplumun tamamı veya belli kesimleri için fiziksel, ekonomik ve sosyal kayıplar doğuran, normal hayatı ve insan faaliyetlerini durduran veya kesintiye uğratan doğal, teknolojik veya insan kaynaklı olayları,

c) Afet ve Acil Durum Koordinasyon Kurulu: 5902 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinde düzenlenen Kurulu,

ç) Afet ve Acil Durum Yüksek Kurulu: 5902 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinde düzenlenen Kurulu,

d) Başkan: Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanını,

e) Başkanlık: Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığını,

f) Hazırlık: Afet ve acil durumlara etkin müdahale amacıyla önceden yapılan her türlü faaliyeti,

g) Müdahale: Afet ve acil durumlarda can ve mal kurtarma, sağlık, iaşe, ibate, güvenlik, mal ve çevre koruma, sosyal ve psikolojik destek ve benzeri hizmetlerin verilmesine yönelik çalışmaları,

ifade eder.

Afet ve acil durum yönetim merkezleri ve görevleri

MADDE 4- (1) Afet ve acil durum hizmetlerini yürütmek üzere, bakanlıklarda müsteşar veya yetkilendirecekleri yardımcılarının, illerde valinin, kurulması valilerce gerekli görülen ilçelerde ise kaymakamın başkanlığında afet ve acil durum yönetim merkezleri kurulur.

(2) Bağlı ya da ilgili kurum ve kuruluşlarda afet ve acil durum yönetim merkezleri kurmaya bakanlar yetkilidir.

(3) Afet ve acil durum yönetim merkezlerinin haberleşme, erken uyarı ve bilgi sistemleri ile her türlü araç, gereç, teknik donanım ve personel ihtiyaçları kurumların en üst yöneticileri ile valiler ve kaymakamlar tarafından karşılanır.

(4) İl ve ilçe afet ve acil durum yönetim merkezleri yeterli sayıda personeli ile yirmidört saat esasına göre çalışmalarını yürütür. Diğer afet ve acil durum yönetim merkezleri ise üst yöneticilerinin talimatı veya Başkanın talebi üzerine faaliyete geçer ve aynı usule göre faaliyetlerini sona erdirir.

(5) Bakanlıklar ile bağlı ve ilgili kuruluşlarda kurulan afet ve acil durum yönetim merkezlerinin idaresinden ve faal halde bulundurulmasından sorumlu, asgari daire başkanı düzeyindeki en az iki yetkilinin ismi ve her an ulaşılabilecek güncel iletişim bilgileri Başkanlığa bildirilir.

(6) Afet ve acil durum yönetim merkezlerinin denetim, hizmet ve donanım standartları Başkanlıkça belirlenir.

(7) Afet ve acil durumlarda, il ve ilçelerde ilgili kuruluş amirleri de afet ve acil durum yönetim merkezine dahil edilir.

(8) Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Merkezinin bir afet nedeniyle faaliyete geçmesi halinde, il ve ilçe afet ve acil durum yönetim merkezleri, 1/4/1988 tarihli ve 88/12777 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Afetlere İlişkin Acil Yardım Teşkilatı ve Planlama Esaslarına Dair Yönetmelik hükümleri çerçevesinde personelini tamamlar, yürütülecek faaliyetlerin koordinasyonunu sağlar.

(9) Afet ve acil durum yönetim merkezlerinin görevleri şunlardır:

a) Olayın meydana geldiği bölgede en hızlı şekilde tarama yapmak ve olayın büyüklüğü, etkilenen alan ve nüfus gibi bilgileri içeren ilk değerlendirmeleri Başkanlık Afet ve Acil Durum Yönetim Merkezine ivedi olarak bildirmek.

b) Olay bölgesine sağlık, arama ve kurtarma ile ilk yardım ekiplerinin sorunsuz ve süratli bir şekilde ulaşabilmesi için trafik, emniyet ve çevre güvenliği tedbirlerini almak.

c) Olay bölgesinde yapılan tespitler, ölü ve yaralı sayıları, hasar durumları ve acil ihtiyaçlar gibi bilgileri ve bunlara ilişkin gelişmeleri Başkanlık Afet ve Acil Durum Yönetim Merkezine ivedilikle bildirmek.

ç) Bakanlık veya bağlı ya da ilgili kurum afet ve acil durum yönetim merkezlerince; görev ve sorumluluk alanlarına ilişkin olaylarda, sorunların çözülmesi ve ihtiyaçların karşılanmasına yönelik çalışmaları öncelikle kurum imkânları ile yürütmek, imkânlarını aşan ihtiyaçları Başkanlık Afet ve Acil Durum Yönetim Merkezine bildirmek.

d) İl afet ve acil durum yönetim merkezlerince; sorumluluk bölgelerinde oluşan olaylarda, sorunların çözülmesi ve ihtiyaçların karşılanmasına yönelik çalışmaları öncelikle il imkânları ile yürütmek; hazırlık ve müdahale faaliyetlerinde il düzeyinde kurum ve kuruluşlar arasında işbirliği ve koordinasyonu sağlamak.

e) İlin imkân ve kapasitesini aşan olaylarda, ihtiyaç duyulan ekip, ekipman ve benzeri yardım malzemelerini; cinsi, miktarı ve nitelikleri açık olarak belirtilmek suretiyle, Başkanlık Afet ve Acil Durum Yönetim Merkezinden talep etmek.

(10) Afet ve acil durum yönetim merkezlerinin çalışma usul ve esasları, Başkanlıkça belirlenecek esaslar çerçevesinde ilgili kurumlar tarafından hazırlanacak yönergelerle belirlenir.

Başkanlık Afet ve Acil Durum Yönetim Merkezi ve görevleri

MADDE 5- (1) Yurtiçinde ve yurtdışında meydana gelen afet ve acil durumlarla ilgili olarak, hazırlık ve müdahale faaliyetlerinde, kamu kurum ve kuruluşları, afet ve acil durum yönetim merkezleri ile sivil toplum kuruluşları arasında, Başbakan adına koordinasyon ve işbirliğini sağlamak amacıyla Başkanlık personelinden oluşan ve yirmidört saat esasına göre çalışan Başkanlık Afet ve Acil Durum Yönetim Merkezi kurulur. Merkezin idari işleri ile sekreterya hizmetleri Müdahale Dairesi Başkanlığınca yürütülür

(2) Başkanlık Afet ve Acil Durum Yönetim Merkezinin görevleri şunlardır:

a) Yurtiçinde ve yurtdışında meydana gelen afet ve acil durumlarla ilgili bilgiler toplamak, değerlendirmek ve bu bilgileri gerektiğinde ilgili makamlara iletmek.

b) Müdahale uygulamalarını takip etmek, yönetmek, afet ve acil durum yönetim merkezleri arasındaki koordinasyon ve işbirliğini sağlamak.

c) Ulusal ve uluslararası insani yardım ve müdahale faaliyetlerini koordine etmek.

ç) Afet ve acil durum esnasında yürütülen faaliyetler ve sonuçları ile ilgili olarak kamuoyunu bilgilendirmek ve kamuoyunun doğru ve sağlıklı bilgilendirilmesi için gerekli tedbirleri almak.

d) Diğer devletlerin ve uluslararası kuruluşların ilgili organlarıyla gerekli görüldüğünde koordinasyon ve işbirliği yapmak.

e) Afet ve acil durum yönetim merkezlerinde görevli personelin eğitimi ve haberleşme şebekelerinin denenmesi için tatbikatlar planlamak ve icra etmek.

f) Afet ve acil durum yönetim merkezlerinde incelemeler yapmak ve gerekli görülen hususlarda önerilerde bulunmak.

Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Merkezi ve görevleri

MADDE 6- (1) Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Merkezi, meydana gelen veya gelmesi muhtemel büyük ölçekli;

a) Deprem, sel, fırtına, toprak kayması, çığ,

b) İltica ve nüfus hareketleri,

c) Yangınlar ve kazalar,

ç) Kimyasal, biyolojik, radyolojik ve nükleer madde kazaları veya olayları,

d) Tehlikeli ve salgın hastalıklar

gibi doğal, teknolojik ve insan kaynaklı afet ve acil durumlar ile Başbakan tarafından acil durum veya afet olarak değerlendirilen diğer olay ve durumlarda ulusal düzeyde etkin ve yoğun müdahale ve koordinasyonu sağlamak üzere Başbakanın talimatıyla faaliyete geçer.

(2) Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Merkezi; Başkanın başkanlığında, afet ve acil durumun boyutları, ihtiyaç duyulan tedbirlerin özellikleri ve acil durumun nitelikleri dikkate alınarak, ekli (I) sayılı cetvelde belirtilen kurum ve kuruluşların asgari daire başkanı düzeyindeki yetkililerinin ve Başkanlık Afet ve Acil Durum Yönetim Merkezi personelinin katılımıyla Başkanlıkça belirlenen yerde çalışmalarına başlar. Gerektiğinde Başkanlığın bağlı olduğu Bakanın onayı ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcileri de çalışmalara dahil edilir.

(3) Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Merkezinin idari işleri ile sekreterya hizmetleri Müdahale Dairesi Başkanlığınca yürütülür.

(4) Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Merkezinin görevleri şunlardır:

a) Yurtiçinde ve yurtdışında meydana gelen afet ve acil durumlarla ilgili bilgileri toplamak, değerlendirmek, bilgileri gerektiğinde ilgili makamlara iletmek veya Afet ve Acil Durum Koordinasyon Kuruluna sunmak.

b) Müdahale uygulamalarını yönetmek, takip etmek, afet ve acil durum yönetim merkezleri arasındaki koordinasyon ve işbirliğini sağlamak, yetkisi dâhilinde olanları çözüme kavuşturmak, yetkisini aşanları Afet ve Acil Durum Koordinasyon Kuruluna sunmak.

c) Afet ve acil durum esnasında yürütülen faaliyetler ve sonuçları ile ilgili olarak kamuoyunu bilgilendirmek ve kamuoyunun doğru ve sağlıklı bilgilendirilmesi için gerekli tedbirleri almak.

ç) Ulusal ve uluslararası insani yardım ve müdahale faaliyetlerini koordine etmek.

d) Diğer devletlerin ve uluslararası kuruluşların ilgili organlarıyla gerekli görüldüğünde koordinasyon ve işbirliği yapmak.

(5) Afet ve Acil Durum Yüksek Kurulu bu Yönetmelik kapsamında acil durumlara ilişkin olarak her konuda karar almaya yetkilidir. Afet ve Acil Durum Koordinasyon Kurulu Afet ve Acil Durum Yüksek Kurulu kararlarının uygulanmasını takip eder.

(6) Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Merkezinin faaliyetleri, afet ve acil duruma neden olan olayın etkilerinin ortadan kalkması halinde Başbakanın talimatı ile sona erer.

Sorumluluk ve yetki devri

MADDE 7- (1) Bu Yönetmelikte öngörülen görevlerin yerine getirilmesinden kamu kurum ve kuruluşlarının en üst yöneticileri ile valiler ve kaymakamlar sorumludur.

(2) Başkanlık Afet ve Acil Durum Yönetim Merkezinin sürekli faal halde ve Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Merkezinin her an faaliyete geçirilecek şekilde hazır tutulmasından, ilgili makam ve merkezlerin bilgilendirilmesinden, afet ve acil durumlarda Başbakan adına koordinasyon ve işbirliğini sağlamaktan Başkan sorumludur.

(3) Kamu kurum ve kuruluşları, afet ve acil durum yönetim merkezleri ile sivil toplum kuruluşları, hazırlık ve müdahale hizmetleri bakımından görev alanları ile ilgili olarak Başkanlığa karşı sorumludur. Bu hizmetlerin yerine getirilmesinde gözetilecek ilke ve esasları Başkanlık belirler.

(4) Başbakan ihtisas gerektiren müdahale faaliyetlerinin koordinasyonunu yürütmek üzere ilgili bakanlık, kamu kurum ve kuruluşlarına görev verebilir.

(5) Başbakan, bu Yönetmelikle ilgili yetkilerini Başkanlığın bağlı olduğu Bakan aracılığı ile kullanabilir.

Bütçe

MADDE 8- (1) Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Merkezinin ihtiyaçları Başkanlık bütçesinden, afet ve acil durum yönetim merkezlerinin ihtiyaçları kendi kurumlarının ve il özel idarelerinin bütçelerinden karşılanır.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 9- (1) 30/9/1996 tarihli ve 96/8716 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Başbakanlık Kriz Yönetim Merkezi Yönetmeliği ile bu Yönetmelik uyarınca ilgili kurumlar tarafından yürürlüğe konulan yönerge, genelge, talimat ve diğer düzenlemeler yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 10- (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 11- (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

(I) SAYILI CETVEL

AFET VE ACİL DURUMLARDA GÖREV ALACAK BAKANLIK, KURUM VE KURULUŞLAR

BAKANLIK, KURUM VE KURULUŞLAR	DOĞAL AFETLER	İLTİCA VE BÜYÜK NÜFUS HAREKETLERİ	BÜYÜK YANGINLAR	TEHLİKELİ VE SALGIN HASTALIKLAR	RADYASYON TEH. VE HAVA KİRLİLİĞİ GİBİ KİM. VE TEK. OLAYLAR (KBRN)
GENELKURMAY BAŞKANLIĞI	+	+	+	+	+
ADALET BAKANLIĞI	+	+	-	+	-
MİLLİ SAVUNMA BAKANLIĞI	+	+	+	+	+
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI	+	+	+	+	+
DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI	+	+	-	+	+
MALİYE BAKANLIĞI	+	+	+	+	-
MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI	+	+	+	+	-
BAYINDIRLIK VE İSKAN BAKANLIĞI	+	+	+	-	-
SAĞLIK BAKANLIĞI	+	+	+	+	+
ULAŞTIRMA BAKANLIĞI	+	+	+	+	+
TARIM VE KÖY İŞLERİ BAKANLIĞI	+	+	-	+	+
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI	+	+	-	+	-
SANAYİ VE TİCARET BAKANLIĞI	+	-	+	+	-
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI	+	+	+	-	+
ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI	+	-	+	+	+

Ek - 2

AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI İLE İLGİLİ BAZI DÜZENLEMELER HAKKINDA KANUN [(1)]

Kanun Numarası : 5902

Kabul Tarihi : 29/5/2009

Yayımlandığı R.Gazete : Tarih: 17/6/2009 Sayı : 27261

Yayımlandığı Düstur : Tertip : 5 Cilt : 48

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1 – (Mülga: 2/7/2018 – KHK-703/62 md.)

Tanımlar

MADDE 2 – (Mülga: 2/7/2018 – KHK-703/62 md.)

İKİNCİ BÖLÜM

Kurullar, Başkanlık Teşkilatı ve Görevleri

Afet ve Acil Durum Yüksek Kurulu

MADDE 3 – (Mülga: 2/7/2018 – KHK-703/62 md.)

Afet ve Acil Durum Koordinasyon Kurulu

MADDE 4 – (Mülga: 2/7/2018 – KHK-703/62 md.)

Deprem Danışma Kurulu

MADDE 5 – (Mülga: 2/7/2018 – KHK-703/62 md.)

Başkanlık teşkilatı

MADDE 6 – (Mülga: 2/7/2018 – KHK-703/62 md.)

Başkanın görevleri

MADDE 7 – (Mülga: 2/7/2018 – KHK-703/62 md.)

Başkan yardımcıları

MADDE 7/A-(Ek:24/10/2011-KHK-661/86 md.; (Mülga: 2/7/2018 – KHK-703/62 md.)

Planlama ve Zarar Azaltma Dairesi Başkanlığı

MADDE 8 -(Mülga: 2/7/2018 – KHK-703/62 md.)

Müdahale Dairesi Başkanlığı

MADDE 9 – (Mülga: 2/7/2018 – KHK-703/62 md.)

İyileştirme Dairesi Başkanlığı

MADDE 10 – (Mülga: 2/7/2018 – KHK-703/62 md.)

Sivil Savunma Dairesi Başkanlığı

MADDE 11 – (Mülga: 2/7/2018 – KHK-703/62 md.)

Deprem Dairesi Başkanlığı

MADDE 12 – (Mülga: 2/7/2018 – KHK-703/62 md.)

Yönetim Hizmetleri Dairesi Başkanlığı

MADDE 13 – (Mülga: 2/7/2018 – KHK-703/62 md.)

Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı

MADDE 13/A-(Ek:24/10/2011-KHK-661/87 md.; Mülga: 2/7/2018 – KHK-703/62 md.)

Bilgi Sistemleri ve Haberleşme Dairesi Başkanlığı

MADDE 13/B- (Ek:24/10/2011-KHK-661/87 md.; Mülga: 2/7/2018 – KHK-703/62 md.)

Hukuk Müşavirliği

MADDE 13/C- (Ek:24/10/2011-KHK-661/87 md.; Mülga: 2/7/2018 – KHK-703/62 md.)

Çalışma grupları ve geçici görevlendirme

MADDE 14 – (Mülga: 2/7/2018 – KHK-703/62 md.)

Sözleşme ile araştırma, etüt ve proje yaptırma

MADDE 15 – (1) Başkanlık, görevleri ile ilgili olarak ihtiyaç duyduğu konularda yerli ve yabancı gerçek ve tüzel kişilere araştırma, etüt ve proje yaptırabilir.

(2) Birinci fıkrada yazılı işler için 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu hükümleri uygulanmaz. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kamu İhale Kurumunun görüşü alınarak çıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenir.

Koordinasyon ve işbirliği

MADDE 16 – (Mülga: 2/7/2018 – KHK-703/62 md.)

Düzenleme yetkisi

MADDE 17 – (Mülga: 2/7/2018 – KHK-703/62 md.)

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Taşra Teşkilatı[1]

İl afet ve acil durum müdürlükleri

MADDE 18 – (Mülga: 2/7/2018 – KHK-703/62 md.)

Afet ve Acil Durum Arama ve Kurtarma Birlik Müdürlükleri[2]

MADDE 19 – (Mülga: 2/7/2018 – KHK-703/62 md.)

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Personel ve Mali Hükümler

Atama

MADDE 20 – (Mülga: 2/7/2018 – KHK-703/62 md.)

Afet ve acil durum yönetimi uzmanlığı ve uzman yardımcılığına atanma

MADDE 21 – (Mülga: 2/7/2018 – KHK-703/62 md.)

Kadrolar

MADDE 22 – (Mülga: 2/7/2018 – KHK-703/62 md.)

Kaynak yönetimi [1]

MADDE 23 – (1) Kanunlarla ve afet ve acil durum yönetimine ilişkin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi kapsamındaki faaliyetlerin ifası amacıyla, Başkanlık bütçesinde afet ve acil durum faaliyetleri ödeneği tefrik edilir. Başkanlık bütçesinde gider kaydedilmek suretiyle özel hesaba aktarılarak kullanılacak bu kaynaktan, Başkanlıkça uygun görülen hallerde, kamu kurum ve kuruluşları ile mahalli idarelerin hesaplarına da aktarma yapılabilir. Kamu kurum ve kuruluşları ile mahalli idareler de, yukarıda belirtilen amaçlarda kullanılmak üzere Başkanlık hesabına aktarma yapabilir. Bu şekilde aktarılan tutarlar, ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile mahalli idarelerin bütçelerine gelir kaydedilmeksizin özel hesaplarda izlenir. Afet ve acil durum hallerinde ortaya çıkan ihtiyaçların karşılanması amacıyla sınırlı olmak üzere bu hesaptan yapılacak harcamalar, 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu hükümlerine tabi değildir; aktarılan bu tutarların harcanması, muhasebeleştirilmesi, denetlenmesi ve alımlarda kullanılacak ihale yöntemlerine ilişkin esas ve usuller, Maliye Bakanlığı ve Başkanlıkça müştereken belirlenir.

(2) **(Ek fıkra: 17/1/2019-7161/48 md.)** Yurt dışında meydana gelen afetler, acil durumlar ve insani krizler sonrasında uluslararası acil yardımların yapılması amacıyla, Başkanlık bütçesinde uluslararası acil yardım faaliyetleri ödeneği tefrik edilir. Başkanlık bütçesine gider kaydedilmek suretiyle özel hesaba aktarılarak kullanılacak bu kaynaktan, İçişleri Bakanlığınca uygun görülen hallerde, kamu kurum ve kuruluşları ile mahallî idarelerin hesaplarına da aktarma yapılabilir. Kamu kurum ve kuruluşları ile mahallî idareler de bu fıkrada belirtilen amaçlarda kullanılmak üzere Başkanlık hesabına aktarma yapabilir. Bu şekilde aktarılan tutarlar, ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile mahallî idarelerin bütçelerine gelir kaydedilmeksizin özel hesaplarda izlenir. İhtiyaç halinde Cumhurbaşkanı kararıyla insani yardım kampanyası başlatılabilir. Yurt dışında meydana gelen afet ve acil durum hallerinde ortaya çıkan ihtiyaçların karşılanması amacıyla sınırlı olmak üzere bu hesaptan ve insani yardım kampanya hesaplarından yapılacak harcamalar, 5018 sayılı Kanun ile 4734 sayılı Kanun hükümlerine tabi değildir; aktarılan bu tutarların harcanması, muhasebeleştirilmesi, denetlenmesi ve alımlarda kullanılacak ihale yöntemlerine ilişkin esas ve usuller, Hazine ve Maliye Bakanlığı ile İçişleri Bakanlığı tarafından müştereken belirlenir.[2]

(3) Genel bütçeli idarelerin afet ve acil durum yönetimi ile ilgili genel bütçeden yapacakları her türlü yatırımlar Başkanlıkça izlenir ve koordine edilir. Özel bütçeli kuruluşlar ile mahalli idarelerin kendi bütçelerinde afet ve acil durumlarda kullanılmak üzere, bu kurumlarca belirlenecek tutarda ödenek ayrılabilir.

(4) Başkanlık, kanunlarla ve Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle belirlenen görevlerini yerine getirirken hizmet satın alabilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Atıflar

MADDE 24 – (Mülga: 2/7/2018 – KHK-703/62 md.)

Değiştirilen ve yürürlükten kaldırılan hükümler

MADDE 25 – (Mülga: 2/7/2018 – KHK-703/62 md.)

Üst yöneticilerin sorumluluğu

MADDE 26 – (Mülga: 2/7/2018 – KHK-703/62 md.)

EK MADDE 1 –(Ek: 20/2/2014-6525/37 md.)

(1) **(Mülga: 2/7/2018 – KHK-703/62 md.)**

(2) **(Mülga: 2/7/2018 – KHK-703/62 md.)**

(3) **(Mülga: 2/7/2018 – KHK-703/62 md.)**

(4) Arama ve kurtarma teknisyeni kadrosuna Kamu Personel Seçme Sınavı (B) Grubu puan sırasına göre ilk defa açıktan atanacak personel, alım yapılacak her bir kadro için boş kadro sayısının beş katına kadar çağrılacak adaylar arasından yapılacak sözlü ve uygulamalı sınav sonucu başarı sırasına göre atanır. Arama ve kurtarma teknisyeni kadrosuna atanacakların başvuru tarihi itibarıyla otuz yaşından gün almamış olmaları ve sınav ilanında duyurulacak olan boy ve kilo koşulları ile Başkanlıkça belirlenecek diğer şartları taşımaları şarttır. Arama ve kurtarma teknisyenleri, söz konusu hizmetlerde elli yaşına kadar görev alırlar. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, bunların aktif görev süreleri ile elli yaşın üzerinde aktif görevde bulunacaklara ilişkin şartlar ve diğer hususlar yönetmelikle düzenlenir.

(5) Büyükşehir belediyesi bulunan illerde büyükşehir belediyesinin gerçekleşen en son yıl bütçe giderinin en az binde biri oranında ve diğer illerde ise il özel idaresinin gerçekleşen en son yıl bütçe giderinin en az yüzde biri oranında bu idarelerce, Başkanlıkça uygun görülen afet ve acil durumlar ile sivil savunmaya ilişkin hizmetler kapsamındaki yatırım projeleri için harcama yapılır. Bu hususstaki usul ve esaslar Başkanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Devir hükümleri

GEÇİCİ MADDE 1 – (Mülga: 2/7/2018 – KHK-703/62 md.)

Kadro ve görev unvanı değişikliği

GEÇİCİ MADDE 2 –(Mülga: 2/7/2018 – KHK-703/62 md.)

Uzmanlık kadrosuna geçiş

GEÇİCİ MADDE 3 – (Mülga: 2/7/2018 – KHK-703/62 md.)

Bütçe işlemleri

GEÇİCİ MADDE 4 – (Mülga: 2/7/2018 – KHK-703/62 md.)

Malzeme devri

GEÇİCİ MADDE 5 – (Mülga: 2/7/2018 – KHK-703/62 md.)

Dava ve icra takiplerinin devri

GEÇİCİ MADDE 6- (Ek: 24/10/2011-KHK-661/89 md.; Mülga: 2/7/2018 – KHK-703/62 md.)

GEÇİCİ MADDE 7 – (Ek: 20/2/2014-6525/38 md.; Mülga: 2/7/2018 – KHK-703/62 md.)

Yürürlük

MADDE 27 – (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 28 – (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Ek - 3

AFET VE ACİL DURUM YÖNETİM MERKEZLERİ YÖNERGELERİNİN HAZIRLANMASINA DAİR TEBLİĞ

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Tebliğin amacı, Afet ve Acil Durum Yönetim Merkezleri yönergelerinin hazırlanmasına dair usul ve esaslar ile haberleşme ve raporlama standardı ve uygulama birliğine ilişkin esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Tebliğ; Başbakanlık, afet ve acil durumlara müdahale ile sorumlu bakanlık, kurum ve kuruluşlar, valilikler ile valiliklerce gerekli görülmesi halinde kaymakamlıklar bünyesinde kurulan afet ve acil durum yönetim merkezlerini kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Tebliğ, 31/1/2011 tarihli ve 2011/1377 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe giren Afet ve Acil Durum Yönetim Merkezleri Yönetmeliğinin 4 üncü maddesinin 10 uncu fıkrası hükmü çerçevesinde hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 4 – (1) Bu Tebliğde yer alan;

a) AADYM: Afet ve Acil Durum Yönetim Merkezini,

b) AADYM yöneticisi: Afet ve Acil Durum Yönetim Merkezinin işleyişinden sorumlu olan yöneticiyi,

c) Başkan: Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanını,

ç) Başkanlık: Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığını,

d) Vardiya: Afet ve Acil Durum Yönetim Merkezi için belirlenen çalışma saatleri aralığını,

e) Vardiya amiri: Her vardiya için ayrı ayrı olmak üzere belirlenen, Afet ve Acil Durum Yönetim Merkezinin çalışmalarını koordine eden personeli,

f) Yönerge: Afet ve Acil Durum Yönetim Merkezleri Yönergesini,

g) Yönetmelik: Afet ve Acil Durum Yönetim Merkezleri Yönetmeliğini,

ifade eder.

Afet ve acil durum yönetim merkezi yönergesi hazırlayacak kuruluşlar

MADDE 5 – (1) Başbakanlık ve Başkanlık yönergesi Başkanlıkça, Genelkurmay Başkanlığı, bakanlık, kurum ve kuruluşların yönergeleri ilgili birimlerince, illerin yönergeleri il afet ve acil durum müdürlüklerince, kurulması valilerce gerekli görülen ilçelerin yönergeleri ise il afet ve acil durum müdürlükleri ile koordineli olarak kaymakamlıklarca hazırlanır.

İlke ve esaslar

MADDE 6 – (1) Yönergeler, Yönetmeliğin 6 ncı maddesinde belirtilen afet ve acil durum halleri, illerin muhtemel risk ve tehlikeleri ile kurumların görev alanlarına giren konular dikkate alınarak hazırlanır.

(2) Yönerge giriş kısmında, Bakanlık, kurum ve kuruluşlarda en üst yöneticinin, illerde valinin ve ilçelerde kaymakamın genel talimatı yer alır.

(3) Yönergeler Ek-1'de yer alan formata göre hazırlanır.

(4) Yönerge onayında Ek-2'de yer alan form kullanılır.

(5) Bakanlık, kurum ve kuruluşlar ile valilikler yönergelerinde afet ve acil durumların niteliği, kendi kurumsal yapıları ve Türkiye Afet Müdahale Planı kapsamında yürütecekleri görevleri de dikkate alarak gereken eklemeleri ve detaylandırmaları yapar.

(6) Yönerge hazırlayan kurumlar tarafından belirlenen görevler ilgili personele tebliğ edilerek yönergelerin içeriği ve uygulamaları konusunda yılda en az bir defa eğitim verilir.

(7) Yönerge ve eklerinde yapılan değişiklikler, Ek-8'de yer alan Değişiklik Çizelgesine işlenerek yönergelerin devamlı güncel tutulması sağlanır ve yapılan değişiklik en geç bir ay içerisinde Başkanlığa bildirilir.

Bilgi ve haberleşme sistemi

MADDE 7 – (1) Afet ve Acil Durum Yönetim Merkezlerinin görevlerini etkin bir şekilde yerine getirebilmesi için, Haber Merkezi, Operasyon Merkezi, Toplantı ve Brifing Salonunun bulunduğu, yeterli kapasiteye sahip çalışma alanı hazır hale getirilir. İhtiyaca göre bu alanlara diğer hizmetler için ilaveler yapılır.

(2) Başkanlıkça bilgi ve haberleşme sistemi standartları belirlenene kadar, Ek-6'da yer alan tabloda belirtilen asgari sayı kadar haberleşme araç-gerecinin, Ek-7'de belirtilen detaylı özellikler göz önüne alınarak Afet ve Acil Durum Yönetim Merkezlerinde bulundurulması sağlanır.

(3) Ek-6'da yer alan Ortak Afet Frekansları;

a) Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Merkezi, Başkanlık Afet ve Acil Durum Yönetim Merkezi ve İl Afet ve Acil Durum Yönetim Merkezlerinde bulunan tüm telsiz cihazlarına,

b) Merkezde bulunan tüm bakanlıklar, bakanlığa bağlı ve ilgili kurum ve kuruluşların Afet ve Acil Durum Yönetim Merkezlerinde, Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığınca belirlenecek telsiz cihazlarına,

c) İllerdeki kurum ve kuruluşlarda ise İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü tarafından belirlenecek telsiz cihazlarına,

işlenir.

(4) İllerde Başkanlık tarafından Ortak Afet Frekansları için yeterli sayıda röle tesis ettirilir.

(5) Ortak Afet Frekanslarında nasıl hareket edileceğine dair usul ve esaslar Başkanlıkça belirlenir.

Afet ve acil durum yönetim merkezleri yönergelerinin onaylanması

MADDE 8 – (1) Başbakanlık Yönergesi Başkanlığın bağlı olduğu Başbakan Yardımcısı, bakanlık yönergeleri bakan, kurum ve kuruluş yönergeleri en üst yönetici, il ve ilçelerin yönergeleri ise valiler tarafından onaylanır.

Afet ve acil durum hallerinde kullanılacak form ve raporlar

MADDE 9 – (1) Afet ve acil durum hallerinde bilgi ve haber akışı için kullanılacak form ve raporlar aşağıda sıralanmıştır:

a) Olay Akış Çizelgesi (Ceride),

b) Mesaj Formu,

c) Afet ve Acil Durum Raporu,

ç) Afet ve Acil Durum Özet Raporu,

d) Afet ve Acil Durum Bilgi Notu.

(2) Afet ve Acil Durum Yönetim Merkezlerinde vardiya esnasında meydana gelen hadiseler ile yapılan işlemler Ek-3'te yer alan Olay Akış Çizelgesi (Ceride) kullanılarak kaydedilir.

(3) Mesajlar Ek-4'te yer alan form içeriğine göre hazırlanır.

(4) Afet ve acil durum raporları Ek-5/a, b ve c'de yer alan raporların içeriğine göre ilgili bölümler doldurulmak suretiyle hazırlanır.

Raporların onaylanması ve gönderilmesi

MADDE 10 – (1) Afet ve Acil Durum Raporu, Afet ve Acil Durum Özet Raporu ile Afet ve Acil Durum Bilgi Notu, AADYM yöneticisi veya vardiya amiri tarafından onaylanıp, Yönetmeliğin ilgili hükümleri doğrultusunda Başkanlık/Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Merkezine ivedilikle gönderilir.

Uygulamaya ilişkin düzenlemeler

MADDE 11 – (1) Bakanlık, kurum ve kuruluşlar ile valilikler bu Tebliğin yayımı tarihinden itibaren üç ay içerisinde yönergelerini çıkarırlar.

(2) Bu Tebliğe göre hazırlanacak yönergeler yürürlüğe girinceye kadar iş ve işlemler 6/8/2011 tarihli ve 28017 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Afet ve Acil Durum Yönetim Merkezleri Yönergelerinin Hazırlanmasına Dair Usul ve Esaslar Tebliği doğrultusunda hazırlanmış olan yönergelere göre yürütülür.

Yetki

MADDE 12 – (1) Bu Tebliğ ile ilgili ortaya çıkabilecek tereddütlerin giderilmesinde Başkanlık yetkilidir.

Yürürlükten kaldırılan tebliğ

MADDE 13 – (1) 6/8/2011 tarihli ve 28017 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Afet ve Acil Durum Yönetim Merkezleri Yönergelerinin Hazırlanmasına Dair Usul ve Esaslar Tebliği yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 14 – (1) Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 15 – (1) Bu Tebliğ hükümlerini Başkanlığın bağlı olduğu Başbakan Yardımcısı yürütür.

Ek - 4

AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI TÜRKİYE DEPREM VERİ MERKEZİ SİSTEMİ YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM
Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar ve Kısaltmalar

Amaç ve kapsam

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; AFAD-Türkiye Deprem Veri Merkezi Sistemi (AFAD-TDVMS)'nin çalışma usul ve esaslarını belirlemektir.

Dayanak

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, 29/5/2009 tarihli ve 5902 sayılı Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun 12, 16 ve 17 nci maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) AFAD: Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığını,

b) AFAD-TDVMS: Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı Türkiye Deprem Veri Merkezi Sistemini,

c) AFAD-TDVMS Başkanı: Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı Deprem Dairesi Başkanını,

ç) Başkan: Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanını,

d) Çevrimiçi veri: Deprem istasyonunda depolanan ve merkeze gerçek zamanlı bir iletişim kanalı ile gelen veri setlerini,

e) Çevrimdışı veri: Geçmişte yapılan çalışmalarla toplanan veri veya herhangi bir iletişim kanalı kullanılmadan istasyondaki cihazda depolanan veri setlerini,

f) Deprem gözlem verileri: Zayıf yer hareketi istasyonları ve kuvvetli yer hareketi istasyonlarından elde edilen verileri,

g) Koordinasyon Grubu: AFAD-TDVMS bünyesinde kurulan, çalışmaları yürütecek ve yönlendirecek grubu,

ğ) Protokol: AFAD-TDVMS'ye veri sağlayabilecek nitelikte deprem veya depremle ilişkili diğer gözlemleri yapan kurum veya kuruluşlarla veri paylaşım şartlarını ve üye olma koşullarını düzenleyen anlaşma ve eklerini,

h) Sekretarya: AFAD-TDVMS'nin sekretarya hizmetlerini yürütmek amacıyla AFAD Deprem Dairesi Başkanlığı personelinden görevlendirilen grubu,

ı) Son kullanıcı: AFAD-TDVMS verilerini internet üzerinden kullanmak isteyen ve portala üye olan araştırıcıları,

i) UDSEP: 18/8/2011 tarihli ve 28029 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Ulusal Deprem Stratejisi ve Eylem Planını,

j) Üye: AFAD-TDVMS'ye veri sağlayan kurum ve kuruluş temsilcisini,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM
Organların Kuruluş, Görev ve Çalışma Usulleri

Koordinasyon Grubu oluşumu ve görevleri

MADDE 4 – (1) AFAD-TDVMS, Koordinasyon Grubu ile çalışma gruplarından oluşur. AFAD-TDVMS Başkanı Koordinasyon Grubu tabii üyesi ve başkanıdır.

(2) AFAD-TDVMS üyesi; AFAD-TDVMS'ye veri sağlayan her türlü kurum, kuruluş, üniversite, araştırma merkezi ve diğerleri AFAD-TDVMS'nin doğal üyesidir. Üye olan her kurum ve kuruluş AFAD-TDVMS'de bir temsilci ile temsil edilir. Üyeler, AFAD-TDVMS'nin her türlü çalışması ve etkinliğine katılma hakkına sahiptir.

(3) Koordinasyon Grubu; ülkemizde deprem gözlemi yapan üniversiteler, yerel yönetimler ve tüm kurum ve kuruluşların yürütmekte oldukları deprem gözlem istasyonlarından alınan verilerin eşzamanlı ve uluslararası standart bir formatta depolanması, paylaşımı, daha etkin kullanımı ve koordinasyonunu sağlamak için oluşturulan AFAD-TDVMS'nin ülke genelinde işleyişinden sorumlu olmak üzere, AFAD-TDVMS Başkanına bağlı olarak çalışır.

(4) Koordinasyon Grubu yapısı; AFAD-TDVMS Başkanının başkanlığında; AFAD Bilgi Sistemleri ve Haberleşme Dairesi Başkanı, AFAD Deprem Dairesi Başkanlığından 2 temsilci, Türkiye Ulusal Sismoloji ve Arziçi Fiziği Komisyonunun üniversite temsilcisi ve AFAD- TDVMS' ye üye olan kurum ve kuruluşlarından seçilecek 4 yetkili temsilcilerinden oluşur.

(5) AFAD-TDVMS Koordinasyon Grubunun görevleri;

a) AFAD-TDVMS ile ilgili ulusal politika, strateji ve öncelikleri belirlemek,

b) AFAD-TDVMS üyeleri arasında koordinasyonu ve işbirliğini sağlamak ve artırmak,

c) AFAD-TDVMS'nin başka kurum kuruluşlar ile işbirliğini sağlamak,

ç) AFAD-TDVMS'nin gelişimine katkı sağlayacak çalışmaları teşvik etmek ve desteklemek,

d) İhtiyaç duyulan alanlarda gerekli çalışmayı yapmak için çalışma gruplarının kurulmasına karar vermek,

e) AFAD-TDVMS Başkanı tarafından verilen diğer görevleri yapmaktır.

AFAD-TDVMS'nin görevleri

MADDE 5 – (1) AFAD-TDVMS'nin başlıca görevleri şunlardır:

a) Ülkemizde çevrimiçi ve çevrimdışı deprem gözlem verilerine ilişkin tüm verileri bünyesinde toplayan ve bu verileri uluslararası standartlarda sunacak veri havuzu oluşturmak.

b) Ülkemizde deprem gözlem verileri ve AFAD-TDVMS ile ilgili genel politika ve stratejileri belirlemek.

c) Deprem gözlem verileri ile ilgili veri formatının standartları, veri değişim ve paylaşım protokolleri, sismik ağları oluşturan istasyon bilgileri ve istasyondaki cihaz bilgilerinin tutulması için gerekli standartları ve formatı belirlemek ve oluşturmak, belirlenen bu standartların, formatların ve protokollerin deprem gözlemleri yapan kurum, kuruluş, üniversite ve sivil toplum örgütlerinin arasında kullanılmasını sağlamak.

ç) Deprem gözlem ağlarının ihtiyaçlar çerçevesinde ülke sınırları içerisinde kurulmasını, geliştirilmesini sağlamak, bu alanda koordinasyonu gerçekleştirmek.

d) AFAD-TDVMS üyelerinin sağladıkları deprem gözlem verilerinin kalitesini artırmak amacıyla teknik destek, eğitim ve atölye çalışması yapmak.

e) UDSEP kapsamında deprem araştırmalarına destek olmak.

f) Veri havuzundaki verilerin paylaşımını hiçbir ön şarta bağlı olmadan, doğrudan AFAD-TDVMS web portalı üzerinden kullanıcıların hizmetine sunmak.

g) Deprem konulu bilimsel araştırmalara destek olmak için, özel amaçlı projelerde kullanılmak üzere çeşitli projeler kapsamında temin edilmiş ancak halihazırda kullanılmayan cihazların, üniversite veya ilgili kuruluşlara süreli ödünç vermek için alet parkı oluşturmak, ödünç verilen aletlerle yapılan çalışmaları ve sonuçlarını denetlemek.

ğ) Deprem konulu araştırmalar için politikalar ve öncelikler konusunda görüş ve öneri sunmak.

h) Ulusal Deprem Araştırma Programı kapsamında desteklenen projelerden elde edilen tüm deprem gözlem verilerinin ve bunlarla ilişkili diğer verilerin proje bitiminde AFAD-TDVMS'ye verilmesini sağlamak.

ı) Ülkemizin, deprem gözlemleri konusunda komşu ülkeler arasında bölgesel veri sağlayıcı merkezi olmasını sağlamak.

i) AFAD-TDVMS'nin görevleri çerçevesinde eğitim ve çalıştaylar düzenlemek.

AFAD-TDVMS Başkanının görevleri

MADDE 6 – (1) AFAD-TDVMS Başkanının başlıca görevleri şunlardır:

a) AFAD-TDVMS'nin görevlerini yerine getirebilmesi için ilgili idari işlemleri yürütmek.

b) AFAD-TDVMS'nin toplantılarına katılarak başkanlık yapmak.

c) AFAD-TDVMS'nin Koordinasyon Grubu arasında işbirliği sağlamak.

ç) AFAD-TDVMS'nin yıllık toplantılarına başkanlık etmek.

d) AFAD-TDVMS'nin uluslararası alanda etkinliğini artırmak için işbirliği olanaklarını araştırıp geliştirmek.

e) AFAD-TDVMS'nin diğer uluslararası merkezlerle işbirliği ve koordinasyonunu sağlamak.

f) Gerek görülen durumlarda AFAD-TDVMS Koordinasyon Grubunu acil toplantılara çağırmak, toplantılara başkanlık etmek.

g) Ulusal ve uluslararası toplantılarda sunulacak ulusal rapor, bildiri ve benzeri çalışmaların hazırlanmasını sağlamak.

Sekretaryanın görevleri

MADDE 7 – (1) Koordinasyon Grubu sekretaryasını AFAD Deprem Dairesi Başkanlığı yürütür. Sekretaryanın görevleri şunlardır:

a) Grup üyeleri arasında iletişimi sağlamak.

b) Grubun düzenli ve verimli bir şekilde çalışmasını sağlamak için gerekli tedbirleri almak.

c) Grup toplantılarıyla ilgili hizmetlerin zamanında yapılmasını, gündemle ilgili belgelerin Grup üyelerine gönderilmesini sağlamak.

ç) Yapılan görüşmeler ve sunulan raporlar ile Başkan tarafından onaylanan kararları belgelemek, ilgili yerlere gönderilmesini sağlamak.

d) Grup kararlarının uygulanması için gerekli takibi yapmak.

e) Başkan tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

Toplantılar ve karar alma

MADDE 8 – (1) Koordinasyon Grubu toplantılarına AFAD-TDVMS Başkanı başkanlık eder. Başkanın olmadığı durumlarda, başkan tarafından görevlendirilecek bir grup üyesi başkanlık görevini yürütür.

(2) Koordinasyon Grubu toplantılarının yapılabilmesi için üyelerin salt çoğunluğunun toplantıda hazır bulunması gerekir. Ancak bu oran olağanüstü toplantı hallerinde aranmaz. Kararlar toplantıya katılan üye sayısının salt çoğunluğu ile alınır, eşitlik halinde Başkanın oy kullandığı tarafın kararı esas alınır. Kararlarda çekimser oy kullanılamaz.

(3) Toplantının yapılacağı yer, tarihi ve saati, toplantının yapılacağı tarihten 15 gün önce yazılı olarak Koordinasyon Grubu üyelerine bildirilir. Ancak olağanüstü toplantılarda yazılı bildirimin yanında görsel ve işitsel iletişim araçları ile de bildirim yapılabilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
Koordinasyon Grubuna Üyelik, Verilerin Kullanımı ve Boşalan Üyeliklerin Doldurulması

Koordinasyon Grubuna üyelik ve verilerin kullanımı

MADDE 9 – (1) AFAD-TDVMS'ye üye olacak kurum ve kuruluşlar sadece deprem ile ilgili gözlemleri yapanlar arasından olur.

(2) AFAD-TDVMS'ye üye olan kurum ve kuruluşlar verilerin paylaşımından sorumlu olup protokolde belirtilen şartlar dışında veri kullanan veya kullandıran üyelerin üyelikleri sona erdirilir.

(3) AFAD-TDVMS'ye üye olan kurum ve kuruluşların proje bazlı işlettikleri deprem verileri, yapılacak protokol çerçevesinde proje bitimine kadar sistemde kullanıma kapalı olur.

Proje tamamlandıktan en fazla iki yıl sonra bu veriler AFAD-TDVMS üzerinden kullanıcıya açılır. Projenin niteliğine, büyüklüğüne ve yapılacak özel protokole göre bu süre üç yıla kadar çıkarılabilir.

(4) AFAD-TDVMS'den veri alan gerçek ve tüzel kişiler yazılı ve sözlü her türlü yayınlarında AFAD-TDVMS'ye veri sağlayan kuruma atıfta bulunmak zorundadır.

Boşalan üyeliklerin doldurulması

MADDE 10 – (1) İstifa, emeklilik ve ölüm gibi nedenlerle boşalan üyeliklerin yerine, üyenin temsil ettiği kurumdan yeni üye isteğinde bulunulur. Kurum tarafından önerilen üye, AFAD-TDVMS tarafından görevlendirilir ve diğer üyelerin bilgisine sunulur.

(2) AFAD-TDVMS Başkanı ile AFAD Bilgi Sistemleri ve Haberleşme Dairesi Başkanı ve Deprem Dairesi Başkanlığından 2 temsilci hariç, diğer grup üyeleri iki defadan fazla görev almamak üzere her üç yılda bir yenilenir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
Çeşitli ve Son Hükümler

Mali işler

MADDE 11 – (1) AFAD-TDVMS ile ilgili yapılacak faaliyetlerde Koordinasyon Grubu harcırahı, Harcırah Kanunu çerçevesinde AFAD bütçesinin ilgili tertiplerinden ödenir.

Yürürlük

MADDE 12 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 13 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının bağlı olduğu Bakan yürütür

Ek - 5

AFET YÖNETİMİ UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ YÖNETMELİĞİ

Kapsam
Madde 1.

Bu yönetmelikle 2547 sayılı Kanunun 2880 sayılı kanunla değişik 3.j Maddesine dayanılarak, Orta Doğu Teknik Üniversitesi Rektörlüğüne bağlı Afet Yönetimi Uygulama ve Araştırma Merkezi kurulmuştur. Bu yönetmelikte Orta Doğu Teknik Üniversitesi "ODTÜ", Afet Yönetimi Uygulama ve Araştırma Merkezi ise "Merkez" olarak anılacaktır.

Amaç
Madde 2.

Merkezin amaçları şunlardır:

(i) Doğal veya teknolojik afet zararlarının azaltılması için çokdisiplinli bir anlayış içinde gerek fiziki ve teknolojik, gerek planlama ve yönetim bilimleri ve gerekse sosyal bilimler boyutlarında ulusal ve uluslararası kuruluşlara danışmanlık hizmetleri ve proje desteği sağlamak,

(ii) Afet Yönetimi çevresinde resmi veya özel kuruluşlara ve halk ile eğitimcilere seminer, eğitim kursu, meslekiçi bilgi geliştirme dersleri şeklinde eğitim hizmetleri sunmak,

(iii) Afet Yönetimi konusunda kapsamı (i) fıkrasında belirtilen alanlarda araştırma, uygulama ve geliştirme faaliyeti sürdürmek,

(iv) Kendi konusu ile ilgili diğer ulusal ve uluslararası kuruluşlarla işbirliği yapmak, ortak çalışmaları özendirmek, organize etmek, bilgi alışverişi gerçekleştirmek,

(v) Afet Yönetimi konularında bilimsel ve mesleki toplantılar düzenlemek, düzenlenmesine katkıda bulunmak.

(vi) Amacına uygun konularda eğitim hizmetleri vermek için Sürekli Eğitim Merkezi (SEM) ve diğer birimler ile işbirliği yapmak.

Çalışma Alanı
Madde 3.

Merkez amacı doğrultusunda aşağıdaki alanlarda çalışmalar yürütür.

(i) Araştırma, inceleme, uygulama ve geliştirme çalışmaları ve projeleri yapmak,

(ii) Sürekli Eğitim Merkezi (SEM) ile işbirliği için çalışmalar yapmak,

(iii) Çalışma alanı ile ilgili ulusal ve uluslararası konferans, kongre ve diğer bilimsel toplantılar düzenlemek, düzenlenmesine katkıda bulunmak, yayın yapmak,

(iv) Üniversitece verilecek diğer görevleri yapmak,

(v) Uluslararası kuruluşlara konuyla ilgili alanlarda danışmanlık ve destek hizmetleri sağlamak.

Kuruluş ve Yönetim

Madde 4.

Merkezin organları şunlardır:

(i) Merkez Müdürü
(ii) Yönetim Kurulu
(iii) Proje Grupları
(iv) Danışma Kurulu

Merkez Müdürü
Madde 5.

Merkez Müdürü Rektör tarafından ilgili öğretim üyeleri arasından üç yıllık bir süre için atanır. Süresi biten müdür yeniden görevlendirilebilir. Merkez Müdürü yıllık program ve bütçe çerçevesinde Merkez faaliyetlerini yürütmek ve Rektöre sunmak üzere önceki yıla ait faaliyet raporuyla bir

sonraki yılın çalışma program taslağını hazırlamak ve sunmak üzere Yönetim Kuruluna karşı sorumludur.Müdür, Yönetim Kurulu üyeleri arasından iki kişiyi MüdürYardımcısı olarak görevlendirebilir. Müdür görevi başında olmadığı zaman, yardımclarından birini vekil bırakır. Göreve vekalet dört aydan fazla sürerse yeni bir Müdür görevlendirilir.

Yönetim Kurulu

Madde 6.

Yönetim Kurulunun toplam üye sayısı yedidir. Merkez Müdürü ve ona ilaveten aşağıdaki birimlerden belirlenen ve Rektör tarafından görevlendirilen altı kişiden meydana gelir:

(i) Mühendislik, Mimarlık, Fen ve Edebiyat ve İktisadi ve İdari Bilimler Fakülteleri öğretim üyeleri arasından Afet Yönetimi konusunda araştırma, uygulama, eğitim ve danışmanlık tecrübesi sahibi olup ilgili dekan tarafından önerilen birer üye,

(ii) Fen Bilimleri ve Sosyal Bilimler Enstitüleri Yönetim Kurulları tarafından önerilen aynı nitelikteki birer üye.

Yönetim Kurulu Rektöre karşı sorumludur. Yönetim Kurulunun görev süresi üç yıldır. Süresi biten üye yeniden görevlendirilebilir. Herhangi bir nedenle görevinden ayrılan Yönetim Kurulu üyesinin yerine kalan süreyi tamamlamak üzere aynı birimden bir başka üye görevlendirilebilir.

Yönetim Kurulunun Görevleri

Madde 7.

Yönetim Kurulu, Müdür'ün çağrısı üzerine en az iki ayda bir defa üyelerinin salt çoğunluğu ile toplanıp aşağıdaki görevleri yürütmekle yükümlüdür:

(i) Merkezin çalışmaları ve yönetimi ile ilgili kararları almak,

(ii) Proje gruplarının kuruluş ve çalışma ilkelerini belirleyen yönergeler hazırlamak,

(iii) Merkez Müdürünce hazırlanan geçmiş yıla ait bütçe ve faaliyet raporları ile gelecek yıla ait bütçe ve çalışma programı tekliflerini incelemek ve görüşü ile birlikte Rektörün onayına sunmak,

(iv) Yurtiçi ve yurtdışı kuruluşlarla ortaklaşa yürütülecek çalışmaların temel ilkelerini saptamak,

(v) Merkezin eğitim programlarına katılanlara vereceği sertifika konusundaki ilkeleri belirlemek ve SEM'e bildirmek.

(vi) Proje gruplarının kuruluş ve çalışmalarına ilişkin usül ve esasları belirlemek.

Proje Grupları

Madde 8.

Proje Grupları, Merkezin faaliyetleri ile ilgilenen ve Madde 2 ile Madde 3'te belirtilen amaçların gerçekle_mesine yönelik çalışmalara katkıda bulunan Üniversite öğretim elemanlarından meydana gelir. Proje Gruplarının kuruluş ve çalışmaları Yönetim Kurulunca belirlenecek esaslar uyarınca yürütülür.

Danışma Kurulu

Madde 9.

Danışma Kurulu Yönetim Kurulunca önerilip Rektör tarafından onaylanan aşağıdaki kurum temsilcilerinden oluşur:

(i) Bayındırlık ve İskan Bakanlığı Afet İşleri Genel Müdürlüğünden iki temsilci,

(ii) İçişleri Bakanlığı Sivil Savunma Genel Müdürlüğünden bir temsilci,

(iii) Sağlık Bakanlığından bir temsilci,

(iv) Kızılay Derneğinden bir temsilci,

(v) Türkiye Atom Enerjisi Kurumundan bir temsilci.

Bu kurul Merkez Müdürünün veya yardımcısının katılmasıyla yılda en az bir kere toplanır. Üyelerinin görev süresi iki yıldır. Danışma Kurulu Merkezi çalışmalarını değerlendirir ve yeni çalışmalar konusundaki görüş ve tavsiyelerini Yönetim Kuruluna bildirir. Danışma Kurulu toplantılarında çoğunluk aranmaz.

Mali Konular

Madde 10.

Merkezin gelir ve giderleri Üniversitenin bağlı bulunduğu mevzuat hükümlerine göre işlem görür.

İdari

Madde 11.

Merkezin ita amiri Rektördür. Rektör bu yetkisini yardımcılarından birisine veya Merkez Müdürüne devredebilir.

Merkezin Faaliyetine Son Verilmesi
Madde 12.
Rektör, Merkezin yeteri kadar faaliyet göstermediği ve/veya Madde 2'deki Amaçlar ile Madde 3'teki Çalışmalara uygun yürümediği kanısına vardığı durumlarda Üniversite Yönetim Kurulu-na danyaarak Merkezin faaliyetine son verebilir.

Geçici Madde
Merkezin kurulup faaliyete geçmesini sağlamak amacıyla Rektör Madde 6'daki kompo-zisyonu gözetecek şekilde bir Geçici Yönetim Kurulu atar. Bu kurulun görev süresi altı aydır. Bu sürenin bitiminde Yönetim Kurulu usulüne uygun olarak yeniden belirlenir.
Yürürlük
Madde 13.
Bu yönetmelik Resmi Gazete'de yayınlandığı tarihte yürürlüğe girer.
Yürütme
Madde 14.
Bu Yönetmeliği Orta Doğu Teknik Üniversitesi Rektörü yürütür.

Ek – 6

Beylikdüzü Belediyesi Afet ve Acil Durum Müdahale Planı

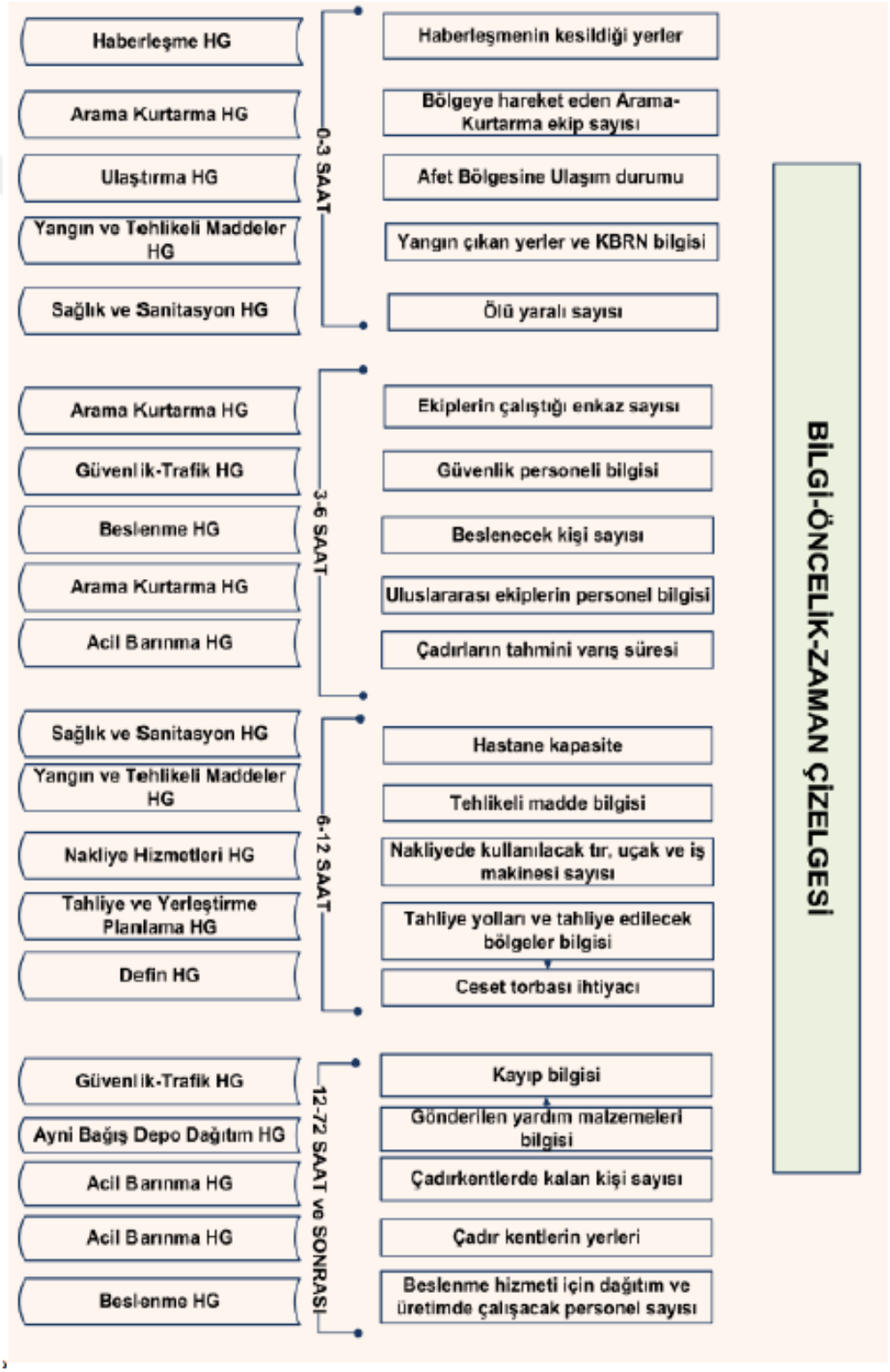

BEYLİKDÜZÜ BELEDİYESİ-AADMP HİZMET GRUPLARI								
RAPORLAMA USULLERİ								
		RAPORLANACAK BİLGİ (0. Dakikadan itibaren sırasıyla)	**RAPORLAYACAK EKİP**	**GRUP İÇİ**	**GRUP DIŞI**	**RAPORLAMA PERİYODU**	**RAPORUN SUNULACAĞI BİRİM**	**AÇIKLAMALAR**
AKUT DÖNEM	**0-3 SAAT**	Haberleşmenin kesildiği yerler	Haberleşme Hizmet Grubu		+	1 saat		
		Bölgeye hareket eden Arama- Kurtarma ekip sayısı	Arama Kurtarma Hizmet Grubu		+	1 saat		
		Afet Bölgesine Ulaşım durumu	Ulaşım Altyapı Hizmet Grubu		+	1 saat		
		Yangın çıkan yerler ve KBRN bilgisi	Yangın ve KBRN Hizmet Grubu		+	İlk 24 saat için 3 saatte 1		
		Acil durum toplanma alanları	BB-AYM		+	2 saat		
	3-6 SAAT	Ölü yaralı sayısı	Sağlık ve Sanitasyon Hizmet Grubu Ekibi		+	1 dakika		
		Ekiplerin çalıştığı enkaz sayısı	Arama-Kurtarma Hizmet Grubu Ekibi		+	1 saat		
		Güvenlik personeli bilgisi	Güvenlik ve Trafik Hizmet Grubu		+	3 saat		
		Beslenme ihtiyacı olan kişi sayısı	Beslenme Hizmet Grubu		+	1 saat		
		Çadırların tahmini varış süresi	Barınma Hizmet Grubu		+			
	6-12	Hastane kapasiteleri	Sağlık Hizmet Grubu		+	30 dakika		

		Tehlikeli madde bilgisi	Yangın ve KBRN Hizmet Grubu		+	İlk 24 saat için 3 saatte 1		
		Nakliyede kullanılacak, uçak ve iş makinesi sayısı	Ulaşım Altyapı Hizmet Grubu		+	15 dakika		
		Tahliye yolları ve tahliye edilecek bölgeler bilgisi	Tahliye Hizmet Grubu		+	3 saat		
		Ceset torbası ihtiyacı	Defin Hizmet Grubu		+	İlk 24 saat için 3 saatte 1		
	12-24 SAAT	Acil onarımı gerekecek altyapı tesisleri bilgisi	Altyapı Hizmet Grubu		+	1 saat		
		Acil onarımı gerekecek enerji ile ilgili altyapı bilgisi	Enerji Hizmet Grubu		+	1 saat		
		Kamu -kurum ve kuruluşlarının sosyal tesislerinin kapasitesi	Tahliye, Yerleştirme Planlama Hizmet Grubu		+	3 saat		
		Tahliye edilen kişilerin bilgileri	Tahliye, Yerleştirme Planlama Hizmet Grubu		+	1 saat		

		Kayıp bilgisi	Çağrı Merkezi		+			
	24-36 SAAT	Gönderilen yardım malzemeleri bilgisi	Ayni Bağış Depo ve Dağıtım Hizmet Grubu		+	1 saat		
		Çadır kentlerde kalan kişi sayısı	Barınma Hizmet Grubu		+	6 saat		
		Çadır kentlerin yerleri	Barınma Hizmet Grubu		+			
		Beslenme hizmeti için dağıtım ve üretimde çalışacak personel sayısı	Beslenme Hizmet Grubu		+	12 saat		
		Ulusal kampanya bilgileri	Ulusal ve Uluslararası Nakdi Bağış Hizmet Grubu		+	1 saat		
	36-72 SAAT	Ulusal-uluslararası bağışın toplanacağı hesap numaraları	Ulusal ve Uluslararası Nakdi Bağış Hizmet Grubu		+	1 saat		
		Morg verileri bilgisi	Defin Hizmet Grubu		+	6 saat		
		Kaldırılacak enkazların bilgisi	Enkaz Kaldırma Hizmet Grubu		+	3 saat		
		Uluslararası bağış içerikleri	Ulusal ve Uluslararası Nakdi Bağış Hizmet Grubu		+	1 saat		
		Depo ve dağıtım yerleri	Ayni Bağış Depo ve Dağıtım Hizmet Grubu		+	1 saat		
AKUT DÖNEM	72 SAAT SONRASI	Psikososyal destek sağlayacak personel bilgisi	Psikososyal Destek Hizmet Grubu			12 saat		

a. BB-AYM KONUŞLANMA ALANI VE 0.DAKİKA PLANLAMASI

b. (İŞ AKIŞ SÜREÇLERİ)

0.dk.

AFET MEYDANA GELDİ

- 24 saat esasına göre çalışan Beylikdüzü Belediyesi Afet Yönetim Merkezine acil durum haberi geldiğinde;
- Durum, öncelikle Beylikdüzü İlçesi Afet ve Acil Durum Yönetim Merkezi (Kaymakam), Beylikdüzü Belediyesi Afet Yönetim Merkezine (Belediye Başkanı) bildirilir. Daha sonra Beylikdüzü Belediyesi Afet Yönetim Merkezinde görevli nöbetçi personel, telefon veya SMS yoluyla, diğer kamu kurum ve kuruluşundaki ilgili personele, Hizmet Grup Başkanlarına Gönüllü Arama-Kurtarma ekipleri ile ilçedeki İSKİ, AYEDAŞ. İGDAŞ gibi kuruluşlara haber verir ve çağrıda bulunur. Büyük afetlerde, personel ile Hizmet Grup Ana Çözüm Ortakları çağrı beklemeksizin Beylikdüzü Belediyesi Afet Yönetim Merkezine (BB-AYM) gelir.
- Acil durum haberini alan konu ile ilgili kişiler en seri şekilde BB-AYM intikal edeceklerdir.
- Gerekirse ya direkt olarak ya da Kaymakamlık kanalıyla İstanbul Afet ve Acil Durum Müdürlüğü ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi Afet ve Koordinasyon Merkezi'nden depremin büyüklüğü, depremin odak merkezi ve etki alanı bilgiler
- Etki analizi ve durum değerlendirmesi için hangi kaynakların kullanılabilir olduğu, değerlendirilir.
- Planlara göre görevli personelin görev yapıp yapamayacağı değerlendirilir. Gerekiyorsa mevcut personel revize edilir.
- Afet Yönetim Merkezinde görevli Hizmet Grubu Ana Çözüm Ortakları toplantıya çağırılır.
- Afetlerin "Genel Hayata Etkililiğine İlişkin Temel Kurallar Hakkında Yönetmelik" hükümlerine ve üstlerden alınan talimatlara göre karar verilerek Beylikdüzü Belediyesi Afet ve Acil Durum Müdahale Planının bir kısmı veya tamamı çalıştırılır.

1-3 saat

- Kaymakamlık, AFAD ve İstanbul Valiliği ile temasa geçilerek son durum hakkında bilgi verilir, varsa yeni talimatlar alınır.
- İlk bilgiler ışığında, Basın Sözcüsünden İlk Basın Açıklaması Metni hazırlanması istenir ve 1. saate kadar basın açıklaması yapılır.
- Arama Kurtarma ekipleri başta olmak üzere saha görevi yapacak ekiplerin görev yerine ulaşıp ulaşmadığı; ekiplerin yeterli olup olmadığı öğrenilir.
- Beylikdüzü Belediyesi Afet Yönetim Merkezi tarafından (Belediye Başkanı), gelişen yeni durumlarla ilgili 3 saatte bir Genel Durum Değerlendirme Raporu hazırlanır ve Basın Sözcüsü tarafından basın açıklaması yapılır.

3-6 saat

- Son bilgilere göre durumun muhakemesi yapılır ve gerekiyorsa Karşılıklı Yardımlaşma Protokolleri devreye sokulur.

- Erken Dönem İyileştirme Çalışmalarına başlanması talimatı verilir. Mevsim ve saat dikkate alınarak özel ihtiyaç grupları ve özel ilgi grupları dikkate alınarak çalışmaların başlatılması istenir.
- Tehlike halinde zarar görmesi muhtemel nüfusun tahliyesi için çalışmalara başlanır.
- Yapılacak değerlendirmelere göre, insani yardımın başlatılması için ihtiyaç duyulacak hazırlıklar yapılır.
- Afetzedeler arasında yabancı uyruklular varsa, durum Kaymakamlık vasıtasıyla Valilik Makamına (AFAD) bildirilir.
- Yine 6. Saat içerisinde edinilen bilgiler ışığında Doğal Afet Durum Raporu tamamlanarak, Kaymakamlık vasıtasıyla AFAD ve ilgili üst makamlara gönderilir.
- Bu arada gelen bilgiler ışığında, Basın Sözcüsünden Örnek Basın Açıklaması Metnine göre basın açıklamasının hazırlanması istenir ve 6. saatte basın açıklaması yapılır.

6-12 saat

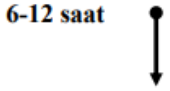

- Geçici iskân ve iaşeye yönelik faaliyetlerin durumu hakkında bilgi alınır.
- Sahada görevli personelin ihtiyaçlarının sağlanmasına yönelik temini çalışmaları hakkında bilgi edinilir. Sağlık kuruluşlarının durumu ile ilgili bilgi edinilir.
- Arama kurtarma çalışmaları ile ilgili bilgi edinilir. Gönüllülerin katılımına yönelik çalışmalara başlanır.
- Kurulacak ilk geçici iskan alanları hakkında bilgi alınır.
- Beylikdüzü Belediyesi Afet Yönetim Merkezindeki Servis Amirleri ve Hizmet Grubu Ana Çözüm Ortağı temsilcileri tarafından diğer sorunların çözümüne ilişkin değerlendirmeler yapılır.
- Gerekiyorsa Kaymakamlık ve AFAD İl Müdürlüğü ile temasa geçilerek bilgi verilir, varsa yeni talimatlar alınarak uygulamaya başlanır.
- Bu arada gelen bilgiler ışığında, Basın Sözcüsü 9. saatte basın açıklaması yapar.

12-24saat

- Gerektiği takdirde 12. saatte Servis Amirleri ile Beylikdüzü Belediyesi Afet Yönetim Merkezinde bilgilendirme için toplantı yapılır. Genel Durum Değerlendirme Raporları değerlendirilir.
- Yine 12. saat içerisinde edinilen bilgiler ışığında gerekirse Doğal Afet Durum Raporu tamamlanarak, Kaymakamlık vasıtasıyla ya da direkt olarak Valilik Makamına (AFAD) gönderilir.
- Bu arada gelen bilgiler ışığında, Basın Sözcüsü 12. saatte basın açıklaması yapar.
- 16. Saat başında Kaymakam, durum hakkında bilgiler alır ve 16. Saat sonuna kadar çalışılarak görev teslim edilir. Özel alanda 24. Saate kadar istirahate çekilir.
- Gerekirse 18. saatte Servis Amirleri ile Beylikdüzü Belediyesi Afet Yönetim Merkezinde bilgilendirme için toplantı yapılır. Genel Durum Değerlendirme Raporları değerlendirilir.
- Yeni durumlara karşı yeni taktikler geliştirerek olaylara müdahil olunur.
- Yine 18. Saat içerisinde edinilen bilgiler ışığında gerekirse Doğal Afet Durum Raporu tamamlanarak, Kaymakamlık vasıtasıyla ya da direkt olarak Valilik Makamına (İl AFAD)gönderilir.
- Bu arada gelen bilgiler ışığında, Basın Sözcüsü 18. saatte basın açıklaması yapar.
- 21. saatte gerekirse Servis Amirleri ile Beylikdüzü Belediyesi Afet Yönetim Merkezinde toplantı yapılır. Genel Durum Değerlendirme Raporları istenilir.
- 24. saate başlanırken yedek kişiye durum hakkında bilgi aktarımı yapılır ve 24. saat sonuna kadar çalışmaya devam edilerek, görev teslim edilir, özel alanda 32. saate kadar istirahate çekilir.

24-36 saat

- Gerektiği takdirde 24. saatte Servis Amirleri ile brifing için toplantı yapılır. Genel Durum Raporları değerlendirilir.
- Yine 24. saat içerisinde edinilen bilgiler ışığında gerekirse Doğal Afet Durum Raporu tamamlanarak, Kaymakamlık vasıtasıyla ya da direkt olarak Valilik Makamına (İl AFAD) gönderilir.
- Bu arada gelen bilgiler ışığında, Basın Sözcüsü 24. saatte basın açıklaması yapar.
- Devam eden ve yeni başlayan saha görevlerinin takibi için bilgi istenir.
- 27. Saatte gerekirse Servis Amirleri ile Beylikdüzü Belediyesi Afet Yönetim Merkezinde toplantı yapılır. Genel Durum Değerlendirme Raporları istenilir.
- Bu arada gelen bilgiler ışığında, Basın Sözcüsü 27. saatte basın açıklaması yapar.
- İlçe genelindeki asayiş, ulaşım, arama ve kurtarma, yangın, altyapı hizmetleri ve geçici iskan gibi hizmetlerin durumlarına ait bilgiler değerlendirilir.
- İlçe kapasitesini aşan veya aşma ihtimali bulunan aksaklıkların çözümü için Karşılıklı Yardımlaşma Protokolleri devreye sokulur.
- 30. Saatte gerekirse Servis Amirler ile Beylikdüzü Belediyesi Afet Yönetim Merkezinde toplantı yapılır. Genel Durum Raporları değerlendirilir.
- Bu arada gelen bilgiler ışığında, 33. saatte basın açıklaması yapar.

36-48 saat

- Gerektiği takdirde 36. saatte Servis Amirleri ile Beylikdüzü Belediyesi Afet Yönetim Merkezinde toplantı yapılır. Genel Durum Raporları değerlendirilir.
- Yine 36. saat içerisinde edinilen bilgiler ışığında gerekirse Doğal Afet Durum Raporu tamamlanarak, Kaymakamlık vasıtasıyla ya da direkt olarak Valilik Makamına (İl AFAD)gönderilir.
- Bu arada gelen bilgiler ışığında, Basın Sözcüsü tarafından 36. saatte basın açıklaması yapılır.
- Devam eden ve yeni başlayan saha görevlerinin takibi için bilgi istenir.
- Arama ve Kurtarma ekipleri ile insani yardım personelinin ihtiyaçları değerlendirilir.
- İlçe genelindeki asayiş, ulaşım, arama ve kurtarma, yangın, altyapı hizmetleri ve geçici iskân gibi hizmetlerinin durumları hakkında bilgiler değerlendirilir.
- Gerekirse 39.saatte Servis Amirleri ve Diğer kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcileri ile Beylikdüzü Belediyesi Afet Yönetim Merkezinde brifing için toplantı yapılır. Genel Durum Raporları değerlendirilir.
- Bu arada gelen bilgiler ışığında, Basın Sözcüsü tarafından 39. saatte basın açıklaması yapılır.
- Olası aksaklıkların çözümüne ilişkin durum değerlendirmesi yapılır, talimatlar verilir.
- 40. saate başlanırken yedek kişiye durum hakkında bilgi aktarımı yapılır ve 40. saat sonuna kadar çalışmaya devam edilerek, görev teslim edilir. Özel alanda 48. Saate kadar istirahate çekilir.
- Gerekirse 42. saatte Servis Amirleri ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcileri ile Beylikdüzü Belediyesi Afet Yönetim Merkezinde toplantı yapılır. Genel Durum Raporları değerlendirilir.
- Yine 42. saat içerisinde edinilen bilgiler ışığında Doğal Afet Durum Raporu tamamlanarak, Kaymakamlık vasıtasıyla ya da direkt olarak Valilik Makamına (İl AFAD)gönderilir.
- Gerekirse Başbakanlık ve İçişleri Bakanlığı ile temasa geçilerek bilgi verilir, varsa yeni talimatlar alınarak uygulamaya başlanır.
- Bu arada gelen bilgiler ışığında, Basın Sözcüsü tarafından 42. saatte basın açıklaması yapılır.

- Gerekirse 45. saatte Servis amirleri ve diğer kamu kurum ve kuruluşların temsilcileri ile Beylikdüzü Belediyesi Afet Yönetim Merkezinde toplantı yapılır. genel durum raporları değerlendirilir.
- Bu arada gelen bilgiler ışığında, Basın Sözcüsünden Örnek Basın Açıklaması Metnine göre basın açıklamasının hazırlanması istenir ve 45. saatte basın açıklaması yapılır.

48-60 saat

- Gerektiği takdirde 48. saatte Servis Amirleri ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcileriyle birlikte toplantı yapılır. Genel Durum Raporları değerlendirilir.
- Yine 48. saat içerisinde edinilen bilgiler ışığında Doğal Afet Durum Raporu tamamlanarak, Kaymakamlık vasıtasıyla ya da direkt olarak Valilik Makamına (İl AFAD)gönderilir.
- Bu arada gelen bilgiler ışığında, Basın Sözcüsü tarafından 48. saatte basın açıklaması yapılır.
- Basın Sözcüsüne günlük basın raporu yazdırılarak kamuoyu ile paylaşılması sağlanır.
- Gerekirse 51. saatte Servis Amirleri ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcileriyle birlikte Beylikdüzü Belediyesi Afet Yönetim Merkezinde toplantı yapılır. Genel Durum Raporları değerlendirilir.
- Bu arada gelen bilgiler ışığında, Basın Sözcüsü tarafından 51. saatte basın açıklaması yapılır.
- Devam eden ve yeni başlayan saha görevlerinin takibi için bilgi istenir.
- İlçe genelindeki asayiş, ulaşım, arama ve kurtarma, yangın, altyapı hizmetleri ve geçici iskân gibi hizmetlerinin durumları hakkında bilgi alınır.
- Gerekirse 54. Saatte Servis Amirleri ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcileri ile birlikte Beylikdüzü Belediyesi Afet Yönetim Merkezinde brifing için toplantı yapılır. Genel Durum Değerlendirme Raporları değerlendirilir.
- Yine 54. saat içerisinde edinilen bilgiler ışığında Doğal Afet Durum Raporu tamamlanarak, Kaymakamlık vasıtasıyla ya da direkt olarak Valilik Makamına (İl AFAD) makamlara gönderilir.
- Bu arada gelen bilgiler ışığında, Basın Sözcüsü tarafından 54. saatte basın açıklaması yapılır.
- 56. Saate başlanırken yedek kişiye durum hakkında bilgi aktarımı yapılır ve 56. saat sonuna kadar çalışmaya devam edilerek, görev teslim edilir, özel alanda 64. saate kadar istirahate çekilir.
- Gerekirse 57. saatte Servis Amirleri ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarıyla birlikte Beylikdüzü Belediyesi Afet Yönetim Merkezinde brifing için toplantı yapılır. Genel Durum Değerlendirme Raporları değerlendirilir.
- Bu arada gelen bilgiler ışığında, Basın Sözcüsü tarafından 57. saatte basın açıklaması yapılır.

60-72 saat

- Gerektiği takdirde 60. saatte Servis Amirleri ve diğer kamu kurum ve kuruluşların temsilcileriyle birlikte Beylikdüzü Belediyesi Afet Yönetim Merkezinde toplantı yapılır. Genel Durum Değerlendirme Raporları değerlendirilir.
- Bu arada gelen bilgiler ışığında, Basın Sözcüsü 60. saatte basın açıklaması yapar.
- Devam eden ve yeni başlayan saha görevlerinin takibi sağlanır.
- İçel genelindeki asayiş, ulaşım, arama ve kurtarma, yangın, altyapı hizmetleri ve geçici iskân gibi hizmetlerinin durumları hakkında bilgi alınır.
- Tüm saha görevleri izlenmeye ve değerlendirilmeye devam edilir.
- İlçemizden ayrılacak yabancı arama ve kurtarma ekipleri varsa, gereken raporlamaların yapıldığından ve çalışmaların tamamlandığından emin olunur. Ayrılacakları noktaya kadar olan güvenliklerin tesis edilip edilmediğine dair bilgiler kontrol edilir.
- İlçemize gelecek insani yardım malzemelerinin olması gerektiği gibi karşılandığından, tasnif edildiğinden, depolandığından ve dağıtılmaya başlandığından emin olunur.

- Gerekirse 63. saatte Servis Amirleri ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcileriyle birlikte Beylikdüzü Belediyesi Afet Yönetim Merkezinde brifing için toplantı yapılır. Genel Durum Değerlendirme Raporları istenilir.
- Gerekiyorsa Kaymakamlık ve İl AFAD ile temasa geçilerek bilgi verilir, varsa yeni talimatlar alınarak uygulamaya başlanır.
- Bu arada gelen bilgiler ışığında, Basın Sözcüsü tarafından 63. saatte basın açıklaması yapılır.
- Gerekirse 66. saatte Servis Amirleri ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarıyla birlikte Beylikdüzü Belediyesi Afet Yönetim Merkezinde brifing için toplantı yapılır. Genel Durum Değerlendirme Raporları değerlendirilir.
- Yine 66. saat içerisinde edinilen bilgiler ışığında Doğal Afet Durum Raporu tamamlanarak, Kaymakamlık vasıtasıyla ya da direkt olarak Valilik Makamına (İl AFAD) gönderilir.
- Gerekirse Kaymakamlık ve İl AFAD ile temasa geçilerek bilgi verilir, varsa yeni talimatlar alınarak uygulamaya başlanır.
- Bu arada gelen bilgiler ışığında, Basın Sözcüsü tarafından 66. saatte basın açıklaması yapılır.
- Valilik (İl AFAD) Makamına intikal eden diğer sorunların çözümüne yönelik kararlar alınarak talimatlar verilir.
- Gerekirse 69. Saatte Servis Amirleri ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcileri ile birlikte Beylikdüzü Belediyesi Afet Yönetim Merkezinde toplantı yapılır. Genel Durum Değerlendirme Raporları değerlendirilir.
- Bu arada gelen bilgiler ışığında, Basın 69. saatte basın açıklaması yapılır
- İlçemize gelecek insani yardım malzemelerinin olması gerektiği gibi karşılandığından, tasnif edildiğinden, depolandığından ve dağıtılmaya başlandığından emin olunur.
- Kaymakamlık ve Belediye Makamına intikal eden diğer sorunların çözümüne yönelik kararlar alınarak talimatlar verilir.
- Gerekirse 72. Saatte Servis Amirleri ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcileriyle birlikte Beylikdüzü Belediyesi Afet Yönetim Merkezinde toplantı yapılır. Genel Durum Değerlendirme Raporları değerlendirilir.
- Yine 72. saat içerisinde edinilen bilgiler ışığında Doğal Afet Durum Raporu tamamlanarak, Kaymakamlık vasıtasıyla ya da direkt olarak Valilik Makamına (İl AFAD) gönderilir.